

Saku valla üldplaneering ja KSH. Kooskõlastuste koondtabel

1. Riigiasutuste kooskõlastused

Nr	Kooskõlastaja	Kooskõlastuse sisu	Märkuste ja ettepanekutega arvestamine
1.	Maa-amet	<p>Kooskõlastatud tingimusega (20.04.2021 kiri nr 6-3/21/5975-2). Maa-amet kooskõlastab 05.04.2021 kirjaga nr 7-1/27-293 edastatud Saku valla üldplaneeringu tingimusel, et täpsustatakse ja täiendatakse üldplaneeringu materjale vastavalt kirjas toodud märkustele. Maa-ameti märkustega arvestamata jätmisel halvendab üldplaneering maavarale juurdepääsu ja kaevandamisväärsuse säilimise osas olemasolevat olukorda ning on seega vastuolus MaaPS § 14.</p> <p>Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.</p> <p>Maa-ameti märkused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palutakse üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve mäeeraldistele ja nende teenindusmaade aladele ja võimalusel reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarve nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus; 2. Jooniste koostamisel on kasutatud maardlate piire seisuga 10.09.2018, mis on käesolevaks hetkeks muutunud. Üldplaneeringu lõpplahenduse 	<p>Ettepanekutega arvestatakse osaliselt.</p> <p>Lisame kehtivate kaevandamislubadega mäetööstusmaad üldplaneeringu maakasutusplaanile. Eemaldame seletuskirjas olevad kaevandamisele seatud tingimused/kitsendused, kuid lisame seletuskirja, et kaevandamisloa menetluses annab kohalik omavalitsus igakordselt oma arvamuse ja tingimused üksikotsuse korras. Tallinna ringtee äärse rekreatsioonialana kasutatava rabametsa kohta lisame, et vald eelistab seda hoida rekreatsioonialana. Sel viisil saab kohalik omavalitsus antud alal oma nägemuse ja suuna üldplaneeringus välja tuua, kuid täpsem lahendus selgub iga kaevandamisloa taotluse menetluses.</p> <p>Lisame seletuskirja, kuna on püsiva iseloomuga ehitiste rajamine võimalik, kuid põhimõtet kajastatakse SK ptk 4.12. Mäetööstuse ja turbatööstuse maa-ala. Sama põhimõtte kordamine erinevates peatükkides ei ole vajalik.</p> <p>Müra alapeatüki sõnastust korrigeeritakse, antakse hinnang, kui kaugel tundlikest aladest võivad kaevandamistegevuse korral mõjud avalduda (mitte ei seata hindamise kohustust).</p> <p>Lageraie tegemisel langi suurusele piiranguid ei seata, kuna selleks puudub maaomaniku (RMK) nõusolek. Sellest tulenevalt vastav tingimus seletuskirjast</p>

		<p>vormistamisel palutakse ajakohastada maardlate piirid ja mäetööstusmaa juhtotstarbega alad. Palutakse joonistele lisada kuupäev, mis seisuga on maardlate, mäeeraldiste ning nende teenindusmaade andmeid kasutatud;</p> <p>3. Palutakse seletuskirjas täpsustada, et ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga ehitise rajamine maardlatel on võimalik vaid peale maavara ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS alusel muu kooskõlastus või luba (kuna planeeringu joonistel jäävad maardlad puhke- ja virgestuse maa-alale ja seletuskirja peatükis 4.8 <i>Puhke- ja virgestuse maa-ala</i> on lubatud rajada puhkeotstarbelisi rajatise).</p> <p>Lisaks Maa-amet ei nõustu puhke- ja virgestuse maa-alale jäävatel maardlatel kaevandamistegevuse keeluga (seletuskirja peatükis 5.16 <i>Maavarad</i> on märgitud, et Saku rabamets on olulise puhkeväärtusega, mistõttu on seal kaevandamistegevus keelatud), kuna see on vastuolus MaaPS-ga. Tagamaks juurdepääsu maavarale palutakse planeeringus läbivald käsitleda antud nõuet soovitusena, nagu on viidatud seletuskirja peatükis 9;</p> <p>4. Tagamaks maavara kaevandamisväärsena säilimine ja et maavarale juurdepääsu olukord ei halvene, palutakse seletuskirjas täpsustada, et ehitusseadustiku mõistes püsiva iseloomuga ehitise rajamine maardlatel on võimalik vaid peale maavara ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS alusel muu kooskõlastus või luba (seletuskirja peatükis 5.4. <i>Roheline võrgustik</i> on roheline võrgustiku alal erandina lubatud olemasolevate ehitiste teenindamiseks</p>	<p>eemaldatakse.</p> <p>Seletuskirjas täpsustatakse, et maardlate kasutusele võtmine maavara väljamise eesmärgil toimub õigusaktides sätestatud korras, kuid võimalusel tuleb väärtuslike maastikukomponentidega arvestada ning vajadusel rakendada leevendusmeetmeid.</p> <p>Seletuskirjas täpsustatakse, et avatud loodusmaastikel tuleb piirkonnale omane reljeef ja maastikumuster säilitada hoonestuse kavandamisel.</p> <p>Palute lõplikus KSH versioonis ajakohastada Männiku piirkonnas menetluses olevate kaevandamisloa taotluste ning geoloogilise uuringuloa taotluste nimekirju. Selgitame, et mõju hindamine käesoleva KSH protsessis viidi läbi 2019. aastal ning KSH aruandes mõjude kirjeldamisel on ka keskkonnaandmed esitatud 2019. aasta seisuga, see on KSH aruande sissejuhatuses, pkt 1.3 ja ka kokkuvõttes selgelt välja toodud. Juhul kui mõjude hinnang pole hiljem sisuliselt muutunud (st pole osutunud vajalikuks teostada täiendavat hindamist), pole asjakohane ka aruandes uuendada hilisema seisuga keskkonnainfo detaile, mis on nagunii pidevas muutumises (nagu menetluses olevad loataotlused). Vajadusel lisatakse sellekohased täpsustavad selgitused (keskkonnainfo kehtivushetke kohta) täiendavalt aruande teksti, et vältida valesti mõistmist.</p> <p>Samas jääme seisukoha juurde, et AS Mavese poolt 2008. aastal koostatud uuring on asjakohane ja kuni uue uuringu valmimiseni tuleb sellega arvestada.</p>
--	--	---	--

		<p>vajalik ehitustegevus või hoonestamata maa puhul õuealaga eluasemekoha rajamine (üks üksikelamu koos selle juurde kuuluvate abihoonetega);</p> <p>5. Võttes aluseks seletuskirja peatükis 5.4. <i>Roheline võrgustik</i> toodud karjäärade korrastamise nõuded, märgib Maa-amet, et mäeeraldiste teenindusmaadel ei ole etappidena raadamine alati võimalik ning ammendatud alade korrastamisel on peale metsastamise võimalikud ka muud korrastamisviisid, nt võib tekkida veekogu. Metsamaa säilitamine kehtiva kaevandamislooga mäeeraldistel ei ole võimalik. Tagamaks juurdepääsu maavarale palutakse seletuskirja täpsustada, sh nõuded sõnastada ümber soovitusteks;</p> <p>6. Võttes aluseks seletuskirja peatükis 5.16. <i>Maavarad</i>, KSH aruande peatükkides 4.1.3. <i>Maavarad</i> ja 5. <i>KSH soovitused</i> toodud tingimused ning seletuskirja peatükis 5.6. <i>Väärtuslikud põllumajandusmaad</i> ja KSH aruande peatükis 4.2.4. <i>Ettevõtluskeskkond ja tööhõive</i> toodud väärtusliku põllumajandusmaa tingimused, palutakse seletuskirjas ja KSH aruandes täpsustada, et kaevandamistegevusel <u>võimalusel</u> vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel maastikel, väärtuslikel põllumajandusmaadel ja roheline võrgustiku aladel. Palutakse seletuskirja ja KSH aruandesse lisada, et väärtuslikud põllumajandusmaad, väärtuslikud maastikud ja roheline võrgustiku alad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisele ning väljaandmisele õigusaktidega sätestatud korras ning kaevandamisloa menetlemisel tuleb eelnevalt kaaluda kaasnevaid mõjusid väärtuslikule</p>	
--	--	--	--

	<p>põllumajandusmaale, väärtuslike maastike ja roheline võrgustiku aladele. Rõhutatakse, et kaitsehaljastuse riba jätmise mäeeraldise ja tee vahel saab olla soovituslik, mitte igakordne kohustus;</p> <p>7. Seletuskirja peatükis 5.5 <i>Metsad</i> on toodud kõrge puhkeväärtusega ja/või asula kaitseks vajalike riigimetsade kaitseks seatud raie tingimused. Tagamaks juurdepääsu maavarale palutakse seletuskirja lisada, et kaevandamisloa väljastamisel on mäeeraldise teenindusmaa ulatuses metsa raadamine lubatud;</p> <p>8. Seletuskirja peatükis 5.7.2. <i>Avatud loodusmaastikud</i> on märgitud, et avatud loodusmaastikul on eesmärk säilitada piirkonnale omane reljeef, maastikumuster ning avatud vaade. Tagamaks juurdepääsu maavarale palutakse seletuskirja lisada, et mäeeraldise teenindusmaa ulatuses on reljeefi ja maastikumustri muutumine lubatud;</p> <p>9. Võttes aluseks maakasutusplaani ja seletuskirja peatüki 5.8. <i>Veekogud</i> palutakse täiendada seletuskirjas, et supelranna arendamise käigus püsiva iseloomuga rajatiste paigaldamine ja hoonete ehitamine on võimalik juhul, kui maavara on antud alal ammendunud;</p> <p>10. Võttes aluseks seletuskirja peatüki 6. <i>Müra</i> alapeatükis <i>Karjääride ja kaevandamisega seotud müra</i> ning KSH aruande peatükkides 4.1.3. <i>Maavarad</i>, 4.4.1. <i>Müra ja vibratsioon</i> ja 5. <i>KSH soovitusel</i> toodud müra leevendusmeetmed märgib Maa-amet, et müra hinnatakse vastavalt kehtestatud normidele ning igakordne uuringu tegemine ja selle kooskõlastamine Terviseametiga</p>	
--	---	--

		<p>halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise ja maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS §-ga 14, kuna keskkonnaloa menetluse käigus esitatakse vaid müra võimaliku esinemise hinnang ja kui on kindlaks tehtud müra esinemine, mis võib põhjustada normtaseme ületamise, esitatakse välisõhus leviva müra kohta andmed. Palutakse seletuskirja ja KSH aruannet täpsustada;</p> <p>11. Kehtiva MaaPS kohaselt ei jaotata maardlaid enam kohaliku ja üleriigilise tähtsusega maardlateks (KSH aruande peatükis <i>4.1.3 Maavarad</i> on jaotatud). Kuna maardlate pindalad võivad ajas muutuda, soovitatakse piirduda maardlate loetlemisega. Valdeku turbamaardla korrektne nimetus on Valdeku (Valdeki, Männiku) turbamaardla. Palutakse KSH aruannet täpsustada;</p> <p>12. Võttes aluseks KSH aruande peatüki <i>4.1.3 Maavarad</i> alapeatükis <i>Mõjude hindamine</i> toodu täpsustatakse, et Rail Baltic raudteetrass kulgeb üle Saku turbamaardla (registrikaart nr 513) 3. ja 5. ploki, Tallinna-Saku liivamaardla (registrikaart nr 109) 8., 9., 62., 66., 73., 135. plokkide, Valdeku (Valdeki, Männiku) turbamaardla (registrikaart nr 629) 1., 2., 3. ja 4. plokkide. Palutakse KSH aruannet täpsustada ning soovitatakse piirduda vaid maardlate loeteluga ning lõplikus KSH versioonis ajakohastada Männiku piirkonnas menetluses olevate kaevandamisloa taotluste ning geoloogilise uuringuloa taotluste nimekirju;</p> <p>13. KSH aruande peatüki <i>4.1.3 Maavarad</i> alapeatükis <i>Mõjude hindamine</i> on kirjeldatud AS Mavese poolt 2008. aastal koostatud uuringut. Kuna uuring pole asja- ega ajakohane, siis palutakse loobuda</p>	
--	--	--	--

		<p>seletuskirja peatükis 5.16. <i>Maavarad</i> toodud nõudest, mille kohaselt tuleb kaevandamislubade väljastamisel ja Männiku järvistu piirkonna edasisel planeerimisel järgida AS Mavese 2008. a uuringu ajakohaseid soovitusi;</p> <p>14. Palutakse täpsustada KSH aruande peatüki 4.2.4. <i>Ettevõtluskeskkond ja tööhõive</i> kohta, et Saku turbamaardlas kaevandamist ei toimu. Saku valla territooriumile jäävatest turbamaardlatest toimub kaevandamine Pääsküla turbamaardlas (registrikaart nr 231) asuvas Valdeku (loa nr HARM-022; loa omaja Olar Järvloo) mäeeraldisel;</p>	
2.	Maaeluministerium	<p>26.04.2021 kirjaga nr 4.1-5/2290-5 esitati järgmised ettepanekud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanek on määrata väärtuslikule põllumajandusmaale sihtotstarbelist kasutamist tagav maakasutuse juhtotstarve; pärast seaduse jõustumist võib olla põhjendatud väärtusliku põllumajandusmaa vähendamine kui ka täiendav määramine – mõlemas osas täiendada seletuskirja. Lisada ka klausel, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva õigusakti kehtestamisel tuleb seda akti järgida; 2. Ministerium analüüsis ja palub kriitiliselt üle vaadata maakasutusplaani määratud väärtuslikud põllumaad, mille boniteet ja väärtus on madal. Tuleb vaadata üle ja põhjendada Tänassilma külas, Saue külas ja Rahula külas kavandatud väärtuslike põllumajandusmaade hõlmamine äri- ja teenindustevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse (ÄT) ning pere- ja ridaelamu (EP) maa-aladeks. Ka Üksnurme külas on kavandatud hõlmata väärtuslikke põllumajandusmaid uuteks 	<p>Ettepanekutega arvestati järgmiselt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuna väärtusliku põllumajandusmaa kaardikiht on ajas muutuv (boniteeti täpsustava uuringu tulemusel või Põllumajandus- ja Toiduameti poolt põllumajandusmaa massiivi ruumiandmete ja boniteedi määramisel, kui väärtusliku põllumajandusmaa määramine reguleeritakse riiklikul tasandil), siis on tegemist informatiivse, mitte üldplaneeringuga kehtestatava kaardikihiga. Sellest tulenevalt ei ole üldplaneeringus kajastuvatele väärtuslikele põllumajandusmaadele juhtotstarbe määramine põhjendatud. Põllumajandusmaa sihtotstarbeline kasutamine on tagatud üldplaneeringuga määratud kaitse- ja kasutustingimustega. <p>Täiendatakse seletuskirja selles osas, et pärast seaduse jõustumist võib olla põhjendatud väärtusliku põllumajandusmaa vähendamine kui ka täiendav määramine.</p>

		<p>EP maa-aladeks.</p>	<p>Täiendatakse seletuskirja klausliga, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva õigusakti kehtestamisel tuleb seda akti järgida.</p> <p>2. Üldplaneeringus on väärtuslike põllumajandusmaade määramisel toetud Harju maakonnaplaneeringu 2030+ kaardikihile. Vastavalt PlanS § 55 lõikele 2 on maakonnaplaneering üldplaneeringu koostamise aluseks.</p> <p>Saku vald on kasvav ja arenev vald, hinnatud töö- ja elupaik. Valla arengukava määrab visiooni, eesmärgid ja nende saavutamiseks vajalikud tegevused. Üldplaneeringu loob visioonile ja eesmärkidele ruumilise mõõtme. Arendusalade määramine, täiendavate valikuvõimaluste loomine võimaldab valla arengukavas seatud eesmärkide ellu viimist.</p> <p>Üldplaneering määrab valla ruumilise arengu vajadused ja põhimõtted, mille kohaselt toimub elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamine arvestades majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna suundumisi ja vajadusi. Asustuse suunamisel ja maakasutuse määramisel on järgitud järjepidevuse printsiipi. See tähendab, et arvestatud on kehtivate üldplaneeringutega määratud maakasutust (arendusalade paiknemist) ja tiheasustusega alade paiknemist. Lähtutud on põhimõttest, et majanduslikult otstarbekam ning keskkonnakaitseliselt põhjendatum on olemasolevate tiheasustusega alade tihendamise ja laiendamise. Väljaspool tiheasustusega alasid uusi „põllukülasid“ ei planeerita. Nimetatud põhimõtetele tuginedes on määratud tiheasustusega alad (olemasolevaid piire täpsustades) Tänassilma,</p>
--	--	------------------------	---

		<p><u>15.10.2021 kirjaga nr 4.1-5/2290-7 anti ÜP-le kooskõlastus</u></p> <p>Maaeluministerium esitas Saku valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise vastuvõtmise eelses menetluses 26.04.2021 kirjaga nr 4.1-5/2290-5 Saku valla üldplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu kohta oma seisukohad, märkides, et oleme valmis nimetatud dokumendid kooskõlastama pärast seda, kui oleme saanud Saku Vallavalitsuselt seisukohad meie märkustele ja täiendavat arutelu puudutavale ettepanekule.</p> <p>Täname Saku Vallavalitsust tähelepaneliku suhtumise eest. Maaeluministerium võtab vallavalitsuse selgitused ja vastused meie seisukohtadele ja ettepanekutele teadmiseks. Kuna väärtuslikku põllumajandusmaad käsitlev seaduse eelnõu on jätkuvalt Riigikogu menetluses, siis ei ole meil käesoleval ajal uut informatsiooni, mis võiks mõjutada meie seniseid seisukohti.</p> <p>Saku Vallavalitsus on nõus lisama üldplaneeringu seletuskirja jaotisesse 5.6 klausli, et väärtuslikku põllumajandusmaad käsitleva õigusakti kehtestamisel tuleb järgida sellega sätestatavaid tingimusi ja nõudeid. Tulenevalt nimetatust on Maaeluministerium Saku valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõuga nõus ning kooskõlastab nimetatud dokumendid.</p>	Saue, Rahula ja Üksnurme külas.
3.	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	<u>Kooskõlastatud</u> 27.04.2021 kirjaga nr 16-6/17-1048-010	
4.	Terviseamet	<p><u>Kooskõlastatud</u> (28.04.2021 kiri nr 9.3-4/19/5027-4) <u>märkustega:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Võttes aluseks seletuskirja peatükis 6. MÜRA 	<p>Müra</p> <p>Ehitustegevuse planeerimisel tuleb arvestada ka välisõhus levivat müra (vastavalt keskkonnaministri</p>

		<p>toodud militaarmüra käsitluse, juhib amet tähelepanu, et elamiseks sobilike keskkonnatingimuste säilitamiseks on soovitatav kinni pidada eelkõige militaarmüra regulatsioonis sätestatud taotlustasemest, mis on müratundlike hoonete õuealal 55 dB. Amet märgib, et olenevalt koostamisel oleva Männiku ja Tammemäe külade mürakaardi tulemustest on soovitatav planeerida müra leevendavad meetmed, kui Kaitseväe Männiku harjutusvälja tegevusest tulenevalt on müratundlike hoonete õuealal militaarmüra regulatsioonis sätestatud taotlustase pidevalt ületatud. Tuleb vältida uute müratundlike hoonete planeerimist taotlustaseme ületusega alasse;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Võttes aluseks seletuskirja alapeatükis 4.4. <i>KAUBANDUS-, TEENINDUS- JA BÜROOHOONE MAA-ALA</i> hoonestuse kavandamise temaatika, on Amet jätkuvalt seisukohal, et peamiseks mürähäiringute ennetamise meetmeks on müraallika ja müratundliku objekti vahele võimalikult suure puhverala jätmine. Kaitsehaljastuse mürähäiringuid leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt hinnata ning seega on esmajoones oluline tootmistegevuste ning muude müraallikate (mürarikkad seadmed, laadimisalad) paigutamine elamualadest võimalikult kaugemale; • Seletuskirja peatükis 6. <i>MÜRA</i> hoonete helipidavuse osas on viidatud standardile <i>EVS 842:2003 Ehitiste heliisolatsiooninõuded</i> – Ameti hinnangul ehitustegevuse planeerimisel tuleb lisaks <i>EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded“</i> standardile arvestada eelkõige keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra 	<p>16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“). Välisõhus leviva müra normtasemetele vastavust ei ole võimalik tagada üksnes hoonete välispiirde heliisolatsiooniga.</p> <p>I ja II mürakategooriaga aladel peab olema tagatud müra normtase. ÜP seletuskirjas on juhtotstarbed lahterdada kategooriatesse.</p> <p>Radoon</p> <p>Riigi poolt ei ole täpset lahendit. Uuringu nõudest olulisem on määrata konkreetsed nõuded, millest tuleb lähtuda radooniohutu ehitise ehitamisel. ÜP seletuskirjas kirjeldatakse ehituslikke võtteid, mida tuleb rakendada radoonikaitse meetmetena.</p> <p>Supluskohad</p> <p>Õigusakti kohaselt supluskohadele kehtivad samad nõuded, mis supelrannale. Üldplaneeringus näidata nii supelrannad kui supluskohad perspektiivse supelrannana ühe tingmäärgiga (praegu on eraldi tingmärk).</p> <p>Müratundlike alade planeerimine</p> <p>Üldplaneering juba arvestab arengu suunamisel põhimõtetega, et müratundlike alade planeerimine maanteede kaitsevööndisse ja raudteele lähemale kui 50 m ei ole soovitatav. Seda põhimõtet on arvestatud ka maakasutuse planeerimisel. See tähendab, et suurema liiklussagedusega teede äärde ei ole elamu maa-alasid tee kaitsevööndisse planeeritud ja kavandatud on maanteeäärsed haljasribad.</p> <p>Äri- ja tootmismaade planeerimisel on oluliseks kriteeriumiks peetud nende logistilist asukohta. See</p>
--	--	---	--

		<p>normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ nõuetega. Välisõhus leviva müra normtasemetele vastavust ei ole võimalik tagada hoonete välispiirde heliisolatsiooniga. EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded“ standardis sätestatud tuleb rakendada ka tööstuste ja teiste müra tekitava tegevusega hoonete puhul. Tuleb jälgida, et müra tekitava tegevusega hoonetest lähtuvad müratasemed vastaksid lähedal asuvatel müratundlikel aladel määruse nr 71 lisas 1 kehtestatud normtasemetele;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siseruumide müratasemed peavad vastama sotsiaalministri 04.03.2002 määruses nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemetele; • Vältida kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid, raudtee jne) uute müratundlike hoonete planeerimist. Tähelepanu tuleb pöörata ka võimalikele perspektiivsetele teedele ja nende kaitsevöönditele; • Võttes aluseks seletuskirja peatükis 7. <i>RADOON</i> kirjutatu, juhib amet tähelepanu, et radoonikaitse nõudeid rakendatakse kõikidele hoonetele, mitte ainult lasteasutuste ja elamute jaoks. Radooni sisaldus ei ole pinnases ühtlaselt jaotunud ning normaalse radoonitasemega piirkonnas võib esineda kõrge radoonitasemega alasid. Seetõttu tuleb planeeritaval maa-alal enne hoone ehitamist teostada radoonitasemete mõõtmised ning vajadusel rakendada standardis EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ toodud radoonikaitse meetmeid; 	<p>tähendab, et äri- ja tootmismaid on planeeritud eelkõige transiitkoridoride äärde, mis võimaldab transpordivood suunata kogujateede ja liiklussõlmede kaudu magistraalile elamu- ja puhkealasad läbimata. Teiseks oluliseks kriteeriumiks on peetud juba tegutsevate ettevõtete paiknemist. Nende edasi tegutsemine ja territooriumite laiendamine on põhjendatum nii majanduslikult kui keskkonnakaitse seisukohalt.</p>
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 57-le tuleks täpsustada, millistesse mürakategooriatesse kuuluvad järgmised maakasutuse juhtotstarbed: kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-ala; kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning korterelamu maa-ala; kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning ühiskondliku hoone maa-ala; riigikaitse maa-ala; • Amet on eelnevalt 23.10.2019 kirjaga nr 9.3-4/19/5027-2 palunud esitada KSH raames tehtava mürauringu, tänaseni pole see dokument Ametini jõudnud; • Supluskohad peavad vastama sotsiaalministri 03.10.2019 määruse nr 63 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ nõuetele. 	
5.	Muinsuskaitseamet	<p><u>30.04.2021 kirjaga nr 1.1-7/961-1 on esitatud tingimus KSH aruande eelnõu kooskõlastamiseks ja tingimused üldplaneeringu kooskõlastamiseks:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Soovitakse täiendada pärandikäsitlust Muinsuskaitseameti poolt koostatava arheoloogiapärandi analüüsiga. 2. Soovitakse: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Lisada riikliku kultuuripärandi käsitluse mälestistel ja nende kaitsevööndis tehtavate tööde erisused ja tuua välja detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimuste koostamise kohustuse juhud; 2.2. Kaaluda väärtusliku üksikobjekti staatuse määramist Kiisa raudteejaama hoonele, Saku vennastekoguduse palvelale, Tõdva vennastekoguduse palvelale, Peeter Suure Merekindluse Männiku ja Tammemäe raudteejaamadele; 2.3. Korrigeerida pealkirja <i>Maaehituspärand</i>, mis 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seletuskirja täiendatakse Muinsuskaitseameti poolt saadetud seisukoha punktis 3 märgitud mõtetega. 2. Selgitame, et <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Muinsuskaitse eritingimuste koostamise kohustuse juhud on loetletud muinsuskaitse-seaduses, sellekohase märke lisame seletuskirja. Leiame, et seaduses seatud tingimusi üldplaneeringu seletuskirja täiendavalt loetleda ei ole põhjendatud; 2.2. Väärtuslike üksikobjektide staatus määratakse Kiisa raudteejaama hoonele, Tõdva vennastekoguduse palvelale, Peeter Suure merekindluse Männiku ja Tammemäe raudteejaamadele. Saku Vennastekoguduse palvela kohta tellis Saku vald Leele Väljalt eksperthinnangu, mille kohaselt arhitektuuriliselt ja miljööväärtuslikult ei ole tegemist tähelepanuväärse hoonega. Sellest lähtudes Saku Vennastekoguduse

		<p>on mõnevõrra eksitav, kuna peatükis on käsitletud 20. sajandi arhitektuuripärandit.</p> <p>3. Arheoloogiapärandi hävimise vältimiseks tuleb tagada meetmed selle kaitseks:</p> <p>3.1. Keskkonnamõju hindamise (KMH) kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus;</p> <p>3.2. Prognoositud arheoloogiatundlikel aladel tuleb kohalikul omavalitsusel küsida planeeringu või ehitise kavandamisel Muinsuskaitseameti arvamust arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta, kui:</p> <ul style="list-style-type: none"> - algatatakse detailplaneeringut; - ehitiste alla jääva kaevatava ala pindala on enam kui 500 m². 	<p>palvelat väärtuslikuks üksikobjektiks ei määrata.</p> <p>3. Arheoloogiapärandi säilimiseks:</p> <p>3.1. Täiendame seletuskirja.</p> <p>3.2. Muinsuskaitseamet (MKA) kaardistab jooksvalt arheoloogiliselt tundlikke alasid, kuid ametlikku kaarti Saku valla territooriumile jäävatest arheoloogiatundlikest aladest koostatud veel ei ole. Kuni konkreetseid alasid pole MKA poolt edastatud, ei saa ka üldplaneeringus sellekohaseid piiranguid seada. Kui MKA esitab arheoloogiliselt tundlike alade kaardi, siis selgub ka uuringute ulatus ja vajadus.</p>
6.	Transpordiamet	<p>Mitte kooskõlastatud 30.04.2021 kirjaga nr 7.1-2/21/8309-2 järgmistel põhjustel:</p> <p>1. Planeeringu joonistele kanda ja seletuskirjas kirjeldada riigitee nr 15 Tallinn–Rapla–Türi tugimaantee Tallinn-Rapla lõigu eelprojektist üldplaneeringu kontekstis vajalikud osad (nt eritasandiliste ristid, liiklussõlmed, likvideeritavad mahasõidud ja ulukiläbipääsud). Määrata perspektiivsele riigiteele ja liiklussõlmedele ruumivajadus;</p> <p>1.1. Korrigeerida Tõdva liiklussõlme ruumivajadust;</p> <p>1.2. Korrigeerida Kangru liiklussõlme ruumivajadust ning selle perspektiivset lahendust vastavalt lisas 1 toodud lahendusele;</p> <p>2. Planeeringu joonistele kanda riigitee nr 4 Tallinn–Pärnu–Ikla põhimaantee (Via Baltica) teemaplaneeringu lahendus ning käsitleda</p>	<p>Transpordiametiga toimusid arutelud 04.06.2021, 17.05.2021, 08.09.2021 ja 09.09.2021. Ettepanekutega arvestatakse osaliselt.</p> <p>ÜP joonisele kantakse riigitee nr 4 ja nr 11420 trassi koridorid (määratakse ruumivajadus), sh Via Baltica teemaplaneeringuga kavandatud tee osad (kogujateed, liiklussõlmede asukohad, läbipääsud kergliiklejale jne). Üle vaadatud on ka Via Baltica äärsete kogujateede täiendav vajadus. Kehtiva Via Baltica teemaplaneeringu maakasutus- ja ehitustingimuste täies mahus ÜP-e n-ö ümber kandmine ei ole põhjendatud. Seletuskirja lisatakse selgitus, et liikluskorraldust ja kitsendusi tuleb arvestada vastavalt teemaplaneeringule. Teadaolevalt on sarnane lahendus (lähenemine) kantud ka Saue valla üldplaneeringusse (kehtestatud 2021).</p> <p>Tallinn-Rapla-Türi tugimaantee ja Juuliku-Tabasalu tee</p>

		<p>seletuskirjas maakasutus- ja ehitustingimusi. Samuti palume kavandada piirkondade teenindamiseks vajalikud kogujateed;</p> <p>3. Planeeringus kajastada riigitee nr 11420 Saku–Laagri km 1,5–5,8 rekonstrueeritava sh oluliselt muudetava riigiteena. Määrata planeeringus riigitee lõigule ja sealsetele liiklussõlmedele ruumivajadus;</p> <p>4. Planeeringu kaardile kanda kõik perspektiivselt likvideeritavad ristumiskohad põhi- ja tugimaanteed ning perspektiivse Juuliku–Tabasalu tee ulatuses;</p> <p>5. Tulenevalt olulisest koostoimest Rail Baltica projektiga tuleb planeeringus ja KSH-s analüüsida mõju keskkonnale ning planeeringus näha ette rohevõrgustiku toimimiseks vajalikud maakorralduslikud piirangud planeeritud ulukiläbipääsude suudme aladele. Palutakse seletuskirja ptk 5.4 „Roheline võrgustik“ ning planeeringu jooniseid täiendada järgnevate märkuste alusel:</p> <p>5.1. Ulukiläbipääsude (ökoduktide, samatasandiliste teeületuskohtade ja tunnelite) toimivuse tagamiseks moodustada ulukiläbipääsude piiranguvööndid, mis on kantud maakasutusplaanile;</p> <p>5.2. Ulukiläbipääsude toimivuse ja rohevõrgustiku sidususe tagamiseks tuleb ulukiläbipääsude piiranguvööndis maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ulukiläbipääsu suudmeala piirkonna metsad toimivad ulukiläbipääsu juurdepääsuulana, piiranguvööndis metsa majandamisele ja raele kehtivad piirangud;</p>	<p>ulatuses ei ole perspektiivsete likvideeritavate ristumiskohtade joonisele kandmine põhjendatud, kuna need selguvad järgmistes etappides (eriplaneering, projekt). Seletuskirja täiendatakse, et liiklusohutuse kaalutlusel võib maantee rekonstrueerimise käigus sulgeda olemasolevaid mahasõite ning kirjeldatakse, kuidas uus juurdepääs tagatakse.</p> <p>Planeeringut täiendatakse rohelise võrgustiku toimivust ja sidusust tugevdavate meetmete osaga. See tähendab, et täiendavalt määratakse ulukiläbipääsud riigiteele nr 4. Kõigile ulukiläbipääsudele (riigiteel nr 4 ja 11) määratakse piiranguvööndid ja seatakse piiranguvööndite toimivust tagavad tingimused. Piiranguvööndina käsitletakse roheline võrgustikuga kattuvat ala kuni 500 m ulukiläbipääsu keskpunkti. Ulatuslikuma piiranguvööndi määramine (st väljaspool rohelist võrgustikku ala piiranguvööndisse hõlmamine) ei ole põhjendatud, kuna roheline võrgustik on juba üldjoontes toimiv. Sellest tulenevalt ei ole põhjendatud täiendavate piirangute seadmine maa-aladele, mis asuvad rohelisest võrgustikust väljas.</p> <p>Seletuskirja täiendatakse tingimusega, et teedel kus liiklussagedus on üle 6000 auto ööpäevas, tuleb juurdepääsud tagada kohalike teede või kogujateede kaudu. Samuti lisatakse teede ja tehnovõrkude joonisele tee numbrid loetavuse parandamise eesmärgil.</p> <p>Saku vald kaalus Transpordiameti ettepanekut määrata tee kaitsevöönd 30 m Saku ja Kiisa alevikus riigiteede teatud lõikudele, kus maantee täidab läbiva liikluse teenindamise otstarvet ja olemasolev hoonestus tee servas puudub. Saku vald arvestas tiheasustuse</p>
--	--	--	---

		<p>5.3. Maavarade kaevandamist ulukiläbipääsu piiranguvööndis vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ulukiläbipääsu omanikuga;</p> <p>6. Planeeringus arvestada põhimõttega, et ulukiläbipääsude piiranguvööndite ruumiandmestik edastatakse Keskkonnaametile ja ulukiläbipääsu omanikule;</p> <p>7. Planeeringus näha ette perspektiivsete ulukiläbipääsude kavandamine riigiteele nr 4 orienteeruvalt km 16 ja km 21;</p> <p>8. Palutakse täpsustada seletuskirja p 5.10.1. <i>Riigiteed</i> samatasandiliste ristumiskohtade põhimõtet ning tuua välja ka perspektiivselt rajatav tugimaantee nr 15 ja perspektiivselt 2+2 maanteena kavandatav Juuliku – Tabasalu Saku valda jääv riigitee lõik. Lisaks oleks sobilik ja vajalik üldplaneeringus tuua välja, et riigiteedel, mille liiklussagedus ületab 6000 autot ööpäevas, tuleb juurdepääsud tagada kohalike teede või kogujateede kaudu;</p> <p>9. Planeeringus arvestada riigiteest tekkivate kitsendustega, sealhulgas laiendada tänava kaitsevööndeid Saku ja Kiisa alevikus järgmiselt:</p> <p>9.1. Riigitee nr 11420 Saku–Laagri km 0,000–1,250 Traani ringristmikust aleviku piirini Saku alevikus määrata riigitee kaitsevööndi laiuseks 30 m;</p> <p>9.2. Riigitee nr 11340 Tallinn–Saku km 9,150–10,060 aleviku piirist kuni Saku gümnaasiumi ringristmikuni Saku alevikus määrata riigitee kaitsevööndi laiuseks 30 m;</p> <p>9.3. Riigitee nr 11240 Tõdva–Laagri km 4,580–4,980 aleviku piirist kuni Kevade tänava ristmikuni Kiisa alevikus määrata riigitee</p>	<p>laienemise võimalusega ja nõustus osaliselt ettepanekutega.</p> <p>Transpordiameti ettepanekuid seoses Tallinn-Rapla-Türi tugimaanteega (riigitee nr 15) ei arvestata. Saku vald kaalus ettepanekut määrata trassi koridor eelprojekti lahendust (eelprojektiga määratud tee asukohta) arvestades ja asus seisukohale, et trassi koridori ÜP-ga määramine ei ole põhjendatud. Kuna tegemist on riigi ühe olulise tugimaanteega, mis läbib mitut omavalitsust ja väljendab maakonnaülest huve, on trassi koridori asukoha määramine riigi eriplaneeringu ülesanne. Riigi eriplaneeringu raames tehakse maanteele sobivaima asukoha leidmiseks asukoha eelvalik, mis on detailse lahenduse väljatöötamise alus. Eelvaliku käigus võrreldakse alternatiivseid asukohti, mis võimaldab kaaluda erinevaid eelistusi, sh võimalusel maantee trassi koridori viimist nt Rail Baltic raudtee trassi koridori Saustinõmme ja Lokuti vahelises piirkonnas. Samuti võimaldab riigi eriplaneering tagada terviklik ja ühtne käsitus kogu trassi ulatuses Tallinn-Rapla suunal. Teadaolevalt on sarnane lähenemine kaalumisel põhimaantee E20 planeerimisel, kus algne kavatsus leida trassikoridori asukoht läbi üldplaneeringute kujundati ümber ja kavandatakse riigi eriplaneeringu koostamist. Kaalutluse aluseks oli tõdemus, et riiklikult olulise joonehitise kavandamine erinevate omavalitsuste erinevas faasis üldplaneeringutega ei anna tõenäoliselt terviklikku käsitlust ja on oluliselt aja- ning ressursimahukam. Oma seisukoha kujundamisel tugines vald ka Transpordiameti hinnangule, et maantee rekonstrueerimine toimub kaugemas perspektiivis, perioodil 2030+. Seda kinnitab ka kehtiv teehoiukava</p>
--	--	---	--

		<p>kaitsevööndi laiuseks 30 m Riigitee nr 11152 Kirdalu–Kiisa km 4,255–4,700 Kiisa alevikus määrata riigitee kaitsevööndi laiuseks 30 m vasakule poole teeserva.</p> <p>10. Lisada loetavuse parandamiseks planeeringu joonisele nr 5 „Teed ja tehnovõrgud“ riigiteede numbrid.</p> <p>Mitte kooskõlastatud 21.12.2021 kirjaga nr 7.1-2/21/8309-5 järgmistel põhjustel:</p> <p>I Riigitee nr 15 Tallinn–Rapla–Türi maanteest Toote oma kirjas välja asjaolu, et ei arvesta Transpordiameti esitatud ettepanekuga, mis on seotud riigiteega nr 15 Tallinn–Rapla–Türi (edaspidi riigitee nr 15). Üldplaneeringuga tehakse ettepanek, et riigitee nr 15 planeerimiseks tuleks koostada riigi eriplaneering, kuna riigitee nr 15 kujutab endast maakonnaüleseid huve. Lisaks toote välja asjaolu, et sarnast lähenemist on kaalutud ka riigitee nr 1 Tallinn–Narva (E20) planeerimisel. Esiteks soovime tuua välja asjaolu, et riigitee nr 1 Tallinn–Narva põhimaantee ja riigitee nr 15 planeeringutele lähenemise asjaolud on üksteisest erinevad ning antud lähenemist planeeringu korraldamisel aluseks võtta on asjakohatu. Planeeringu koostamisel ei saa võtta teise planeeringu lähenemismeetodeid aluseks, kui mõlema planeeringu ettevalmistus ja lähteandmed on üksteisest erinevatel tasanditel. Üheks fundamentaalseks erinevuseks riigimaantee nr 1 planeerimisel on see, et praeguse hetkeni pole antud lõigus valminud mitte ühtegi projektlahendust. Transpordiametil poole võimalik oma</p>	<p>(Riigiteede teehoiukava aastateks 2021-2030), kus tegevusi maantee rekonstrueerimiseks (ja vahendite vajadust) kinnitatud perioodil ette ei nähta.</p> <p>I Riigitee nr 15 Tallinn–Rapla–Türi maanteest Eelkõige on mittekooskõlastamine seotud riigitee nr 15 Tallinn-Rapla- Türi asukoha määramisega. Samal teemal toimus 20.01.2022 töökoosolek Rahandusministeeriumi, Transpordiameti ja erinevate kohalike omavalitsuste s.h Saku valla esindajate vahel. Oleme Saku valla üldplaneeringu maakasutusplaanile kandnud riigitee 15 kaks alternatiivset varianti ja täiendanud üldplaneeringu seletuskirja ptk 5.10.1 järgnevalt: ”rekonstrueeritav, sh oluliselt muudetav riigitee nr 15 Tallinn-Rapla-Türi. Üldplaneeringuga määratakse trassi koridor 150 m ja liiklussõlmede põhimõttelised asukohad, ruumivajadus piki teed 1000 m ja põiki teed 500 m. Luige-Lokuti piirkonnas on määratud trassi koridori alternatiivsed asukohad. Enne lõpliku otsuse tegemist maantee trassi täpse asukoha osas (Luige-Lokuti piirkonnas), tuleb projekteerimise etapis läbi viia trassialternatiivide põhjalik võrdlus, hinnates alternatiivide elluviimisega kaasnevaid mõjusid (nii inim- kui looduskeskkonnale). Sobivaim maantee trassi asukoht otsustatakse Transpordiameti ja</p>
--	--	--	--

huve kohalikule omavalitsusele esitada ning kohalikul omavalitsustel pole võimalik sellest tulenevalt ka riigi huvidega üldplaneeringu tasandil arvestada. Saku valla üldplaneeringu koostamise ajal on valminud Transpordiameti tellimusel riigimaantee nr 15 eskiislahendus, mis kajastab riiklike huve omavalitsuste ja maakondade üleselt ning sellega määratleb ära riigimaantee nr 15 arengusuuna. Olukorras, kus Transpordiametil oleks ka riigimaantee nr 1 kavandamiseks olnud terviklik projektlahendus jääks vastavate teekoridoride määramine ka Lääne-Viru ja Ida-Viru maakondades kohalike omavalitsuste üldplaneeringu tasandile.

Juhime Teie tähelepanu asjaolule, et riigimaantee nr 15 eskiisprojekti lahendus on esitatud ka teistele riigiteega nr 15 seotud kohalikele omavalitsustele (nt Kohila, Rapla ja Kehtna vald) üldplaneeringus kajastamiseks. Samuti leiame, et Teie poolt viidatud Harju maakonnaplaneeringu asjaolu („... maanteekoridoride 2 (4) täpsemad asukohad selguvad kas üldplaneeringus või riigi eriplaneeringus.“), ei saa üldplaneeringu tasandil tõlgendada, kui planeerimistasandi valikuvõimaluse jätmist. Maakonnaplaneeringu näol on tegemist eelkõige kohalike omavalitsuste ülestehk riiklike huvide väljendamisega, mis väljendab selgelt riigimaantee nr 15 kavandamise vajalikkust ja eesmärki. Riigimaantee võimaliku asukoha osas ütleb maakonnaplaneering, et maakonnaplaneering määrab üksnes põhimõttelise teekoridori vajaduse, mitte asukoha. Maakonnaplaneeringu joonistel kajastub põhimõtteline teekoridoride kulgemine, mis näitab indikatiivselt perspektiivsete trasside asukohti. Seega on asukoha valik jäetud järgnevate planeeringutasandite välja selgitada, koostöös riiklike huvide eest seisvate

valla koostöös.“ Transpordiameti ja Saku valla vahel aset leidnud kohtumiste põhjal on meil alust arvata, et alternatiivsete riigitee nr 15 trassi asukohtade kajastamine üldplaneeringus on Transpordiameti poolt aktsepteeritav.

II Riigitee kaitsevöönditest

Olime segamini ajanud riigiteede nr 11152 Kirdalu–Kiisa km 4,255–4,700 ja nr 11240 Tõdva–Laagri km 4,580–4,980 poolsused, sellest tulenevalt on ebatäpsused kaitsevööndi ulatuses. Korrigeerisime kaitsevööndite ulatust viies need õigele poole riigiteed.

III Muud asjaolud

1. Planeeringu seletuskirja jaotises 5.10.1. „Riigiteed“ on teksti „*Mahasõidu likvideerimisega kaasneb vajadus uute koguja- ja/või juurdepääsuteede rajamiseks. Olemasoleva mahasõidu likvideerimisel tagatakse uus juurdepääs Transpordiameti poolt, lahendus leitakse Transpordiameti, valla ja maaomanikuga koostöös.*“ muutnud vastavalt Transpordiameti suunisele „*Olemasoleva mahasõidu või juurdepääsutee likvideerimisel tagatakse kinnistutele uus juurdepääs ning lahendus leitakse koostöös Transpordiameti, valla ja maaomanikuga.*“

Juhite tähelepanu asjaolule, et olete planeeringu kaartidele kandnud üksnes riigimaanteedega seotud ulukiläbipääsude piiranguvööndid. Planeeringuga pole käsitletud Rail-Balticuga seotud ulukiläbipääse ega perspektiivse riigitee nr 15 seotud ulukiläbipääsude piiranguvööndeid.

Rail-Baltic (RB) Tagadi ökodukti ehitusloa menetluses keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise eelnõus on kirjas, et ehituse järgselt on 500 m raadiuses

	<p>ametkondadega. Maakonnaplaneering jätab sellega võimaluse maakonnaplaneeringu joonistel esitatud maanteedkoridorist ka kõrvale kalduda, kui kavandatava maantee eesmärk jääb samaks.</p> <p>Saku vald korraldas 8. ja 9. septembril 2021. aastal koostöös Transpordiametiga Saustinõmme ja Tagadi küla elanikele arutelud, kus anti kõigile osapooltele võimalus küsida küsimusi ja selgitada üldplaneeringusse kantud riigitee nr 15 lahenduse tagamaid ja asjaolusid (antud momendil oli planeeringus arvestatud suurel määral riigitee nr 15 eskiisprojekti lahendusega). Aruteludel selgitas Transpordiamet ka asjaolusid, miks perspektiivne riigitee nr 15 kulgeb just antud trassikoridoril ning kuidas on arvestatud kohalike elanike elukeskkonna säilimisega (vastavad meetmed riigiteest tulenevate häiringute leevendamiseks jne). Kuigi aruteludel jäi endiselt ülesse erinevaid arvamusi trassi paigutuse ja lahendi osas, siis koosolekutest kindlasti ei jäänud muljet, et antud teemat üldplaneeringus kajastama ei peaks.</p> <p>Vastavalt PlanS § 10 lg 1 peab planeerimisalase tegevuse korraldaja tasakaalustama erinevaid huve (sh avalikke huve ja väärtusi) kaaluma neid vastavalt planeerimise põhimõtetele ja planeeringu eesmärkidele ning lõimima need planeeringulahendusse. Vastavalt PlanS § 10 lg 3 peab kohalikku huvi väljendav planeering (üldplaneering) lähtuma kohalikest huvidest ning olema kooskõlas riiklike huve väljendavate planeeringutega ning vajadusel teiste ruumilist aspekti väljendavate strateegiliste dokumentidega.</p> <p>Vastavalt PlanS § 55 lg 2 on maakonnaplaneering üldplaneeringu koostamise aluseks. Kui vastavalt PlanS § 56 lg 1 p 2 on maakonnaplaneeringu ülesandeks</p>	<p><u>soovituslikult</u> mitte rajada häiringuobjekte (hooned, teed, aiad), mis võiksid mõjutada ulukitele peletavalt. Samuti piirata võimalusel jahitegevust ja raadamistöid. Maakasutuse piirangute sisu, ulatus ja vastutajad selguvad pärast KMH (Kangrust Harju ja Rapla maakonna piirini) aruande kinnitamist.</p> <p>Tuginedes eeltoodule ei ole üldplaneeringus RB trassikoridoris asuvate ökoduktide piiranguvööndeid kaartidele kantud. Juhul, kui üldplaneeringu avalikul väljapanekul RB esinduse poolt vastava ettepanek esitatakse, siis teeme seda.</p> <p>Riigitee nr 15 osas kavandame trassikoridori ja sõlmede asukohad. Kuna ulukiläbipääsud on kavandatud eskiisprojekti (mis ei ole üldplaneeringu koostamise aluseks) alusel ja vastavaid uuringuid selles osas, et ökodukt just kavandatud asukohas vajalik on, ei ole tehtud, ei pea me mõistlikuks ka piiranguvööndite kajastamist.</p> <p>Lähtuvalt planeerimisseaduse § 85 lõikest 1 edastame Teile kooskõlastamiseks täiendatud üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu.</p>
--	--	--

transpordivõrgustiku ja muu taristu võimalike asukohtade määramine, siis vastavalt PlanS § 75 lg 1 p 1 on üldplaneeringu ülesandeks transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine.

Oleme seisukohal, et esitatud planeeringulahendus on vastuolus PlanS § 10 lg 1 ja 3, § 75 lg 1 p 1 ja riiklike huve väljendavate planeeringute ja strateegiliste dokumentidega (riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78 kehtestatud „Harju maakonnaplaneering 2030+“). Planeeringus pole arvestatud riiklike huvidega ning määratud pole perspektiivse riigitee üldist asukohta ega sellest tekkivaid kitsendusi vastavalt riigi strateegilistele dokumentidele.

II Riigitee kaitsevöönditest

Transpordiamet on 30.04.2021 kirjaga nr 7.1-2/21/8309-2 palunud arvestada Saku ja Kiisa aleviku teekaitsevööndi laiendamise ja neljal erineval riigiteel. Oleme tuvastanud planeeringuga tutvudes, et olete segamini ajanud meie kirjas toodud riigiteede poolsused ning esitatud materjalid on sellest tulenevalt ekslikud.

1. Oleme oma kirjas palunud laiendada riigitee nr 11152 Kirdalu–Kiisa km 4,255–4,700 kaitsevööndi ulatust vasakul pool riigiteed 30 meetrini, kuid üldplaneeringus on kaitsevööndi ulatust laiendatud paremale poole riigiteed (vt lisa joonis 1).
2. Oleme oma kirjas palunud laiendada riigitee nr 11240 Tõdva–Laagri km 4,580–4,980 3 (4) kaitsevööndi ulatust vasakul pool riigiteed 30 meetrini, kuid üldplaneeringus on kaitsevööndi ulatust laiendatud paremale poole riigiteed (vt lisa joonis 2).

Planeeringut korrigeerida vastavalt märkustele. Kui Teil on soov antud riigitee lõikudel laiendada riigitee kaitsevööndeid mõlemal pool riigiteed oleme ka sellega nõus.

III Muud asjaolud

1. Planeeringu seletuskirja jaotises 5.10.1. „Riigiteed“ olete „Liikluskorralduse üldiste põhimõtete“ all toonud välja järgneva asjaolu. „*Mahasõidu likvideerimisega kaasneb vajadus uute koguja- ja/või juurdepääsuteede rajamiseks. Olemasoleva mahasõidu likvideerimisel tagatakse uus juurdepääs Transpordiameti poolt, lahendus leitakse Transpordiameti, valla ja maaomanikuga koostöös.*“ Palume antud seisukohta ümber sõnastada, sest alati ei pruugi olla mahasõidu likvideerijaks riigiteel Transpordiamet ning sellisel juhul ei tohiks tulla ka Transpordiametile kohustusi uute juurdepääsude kavandamiseks. Teeme ettepaneku muuta sõnastus järgnevaks: „*Olemasoleva mahasõidu või juurdepääsutee likvideerimisel tagatakse kinnistutele uus juurdepääs ning lahendus leitakse koostöös Transpordiameti, valla ja maaomanikuga.*“.
2. Juhime Teie tähelepanu asjaolule, et olete planeeringu kaartidele kandnud üksnes riigimaanteedega seotud ulukiläbipääsude piiranguvööndid. Planeeringuga pole käsitletud Rail-Balticuga seotud ulukiläbipääse ega perspektiivse riigitee nr 15 seotud ulukiläbipääsude piiranguvööndeid.

Oleme valmis tegema täiendavat koostööd planeeringu koostajaga ning palume esitada planeering peale korrigeerimist Transpordiametile uuesti

		<p>kooskõlastamiseks.</p> <p>Kooskõlastatud 17.02.2022 kirjaga nr 7.2-1/22/2531-2 Planeering vastab Transpordiameti esitatud seisukohtadele ning seda on korrigeeritud koostöös Transpordiametiga. Võttes aluseks planeerimisseaduse ning Transpordiameti põhimääruse, kooskõlastame Saku valla üldplaneeringu versiooni, mis on esitatud Transpordiametile 17.02.2022.</p> <p>Peale planeeringu kehtestamist palume esitada Transpordiametile riigitee kaitsevööndite ulatuse kiht digitaalsel (.dwg vms) kujul, mille edastame Maaametile kitsenduste kaardi otstarbeks.</p>	
7.	Rahandus- ministeerium	<p>04.05.2021 esitati e-kirjaga ettepanekud. Seoses maakonnaplaneeringuga soovitakse, et üldplaneeringus oleks käsitletud ka asustuse suunamise teemad, mis tulenevad maakonnaplaneeringust. Nendeks on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keskustevõrgustik (Harju maakonnaplaneering 2030+ ptk 2.1); • keskuste teenustasemete käsitus (ptk 2.1.2 – kas ÜP näeb ette neis keskustes vastavat maakasutust, mis toetaks nende teenuste pakkumist); • linnalise asustusega alad (ptk 2.2). <p>Oluline on välja tuua, kas ja kuidas üldplaneering neid teemasid edasi arendab ning milline seos on üldplaneeringu ja maakonnaplaneeringu lahenduste vahel nende teemade lõikes.</p>	Nõustatakse ettepanekutega ja täiendatakse seletuskirja.
8.	Sotsiaal- ministeerium	<p>Palutakse arvesse võtta Terviseameti 28.04.2021. a kirjas nr 9.3 4/19/5027-4 esitatud ettepanekuid ja märkusi (manuses), mida Sotsiaalministeerium toetab, muu hulgas nendest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Olenevalt koostamisel oleva Männiku ja 	<p>Esitatud on samad ettepanekud vähendatud kujul, mis Terviseameti 28.04.2021 kirjas nr 9.3 4/19/5027-4.</p> <p>Ettepanekutega arvestatakse osaliselt.</p> <p>Müra</p>

		<p>Tammemäe külade mürakaardi tulemustest on soovitatav planeerida müra leevendavad meetmed, kui Kaitseväe Männiku harjutusväljategevusest tulenevalt on müratundlike hoonete õuealal militaarmüra regulatsioonis sätestatud taotlustase pidevalt ületatud;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. vältida tuleb uute müratundlike hoonete planeerimist taotlustasemeületusega alasse; 3. peamiseks mürahäiringute ennetamise meetmeks on müraallika ja müratundliku objekti vahele võimalikult suure puhverala jätmine. Kaitsehaljastuse mürahäiringuid leevendavat toimet ei ole võimalik täpselt hinnata ning sellest tulenevalt on esmajoonel oluline tootmistegevuste ning muude müraallikate (mürarikkad seadmed, laadimisalad) paigutamiseelamualadest võimalikult kaugele; 4. ehitustegevuse planeerimisel tuleb lisaks EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded“ standardile arvestada eelkõige keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ nõuetega. EVS 842:2003 „Ehitiste heliisolatsiooninõuded“ standardis sätestatud tuleb rakendada kõikide hoonete puhul, mis planeeritakse piirkonda, kus võib tekkida mürahäiringuid; 5. vältida kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid, raudtee jne) uute müratundlike hoonete planeerimist; 6. võimalikest müra- ja vibratsioonihäiringutest tulenevalt vältida uute müratundlike hoonete planeerimist raudteetrassi lähedusse. Vajadusel tuleb koostada müra- ja vibratsiooniuring ning 	<p>Ehitustegevuse planeerimisel tuleb arvestada ka välisõhus levivat müra (vastavalt keskkonnaministri 16.12.2016 määrusele nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“). Välisõhus leviva müra normtasemetele vastavust ei ole võimalik tagada üksnes hoonete välispiirde heliisolatsiooniga. I ja II mürakategooriaga aladel peab olema tagatud müra normtase. ÜP seletuskirjas on juhtotstarbed lahterdada kategooriatesse.</p> <p>Radoon</p> <p>Riigi poolt ei ole täpset lahendit. Uuringu nõudest olulisem on määrata konkreetsed nõuded, millest tuleb lähtuda radooniohutu ehitise ehitamisel. ÜP seletuskirjas kirjeldatakse ehituslikke võtteid, mida tuleb rakendada radoonikaitse meetmetena.</p> <p>Müratundlike alade planeerimine</p> <p>Üldplaneering juba arvestab arengu suunamisel põhimõtetega, et müratundlike alade planeerimine maanteed kaitsevööndisse ja raudteele lähemale kui 50 m ei ole soovitatav. Seda põhimõtet on arvestatud ka maakasutuse planeerimisel. See tähendab, et suurema liiklussagedusega teede äärde ei ole elamu maa-alasid tee kaitsevööndisse planeeritud ja kavandatud on maanteeäärsed haljasribad.</p> <p>Äri- ja tootmiskaade planeerimisel on oluliseks kriteeriumiks peetud nende logistilist asukohta. See tähendab, et äri- ja tootmiskaad on planeeritud eelkõige transiitkoridoride äärde, mis võimaldab transpordivood suunata kogujateede ja liiklussõlmede kaudu magistraalile elamu- ja puhkealasad läbimata. Teiseks oluliseks kriteeriumiks on peetud juba tegutsevate</p>
--	--	--	--

		<p>kaaluda täiendavaid leevendavaid meetmeid;</p> <p>7. planeeritaval maa-alal enne igasuguse hoone ehitamist teostada radoonitasemete mõõtmised ning vajadusel rakendada standardis EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ toodud radoonikaitse meetmeid;</p> <p>8. võimalust tutvuda KSH raames koostatud mürauringu ning kogu valda hõlmavate mürakaartidega.</p>	<p>ettevõtete paiknemist. Nende edasi tegutsemine ja territooriumite laiendamine on põhjendatum nii majanduslikult kui keskkonnakaitse seisukohalt.</p>
9.	Päästeamet	<p>Päästeameti Põhja päästekeskus <u>kooskõlastab üldplaneeringu 05.05.2021 kirjaga nr 7.2-3.1/2951-2 tingimustel</u> – toodud on 7 tingimust:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planeeringute ja ehitusprojektide koostamisel, sh keskkonnamõju strateegilisel hindamisel ja keskkonnamõju hindamisel tuleb lähtuda ka kemikaaliseaduse § 32 nõuetest; 2. planeeritavate või olemasolevates tanklates gaasimahutite kasutusele võtmisel palume tekkivate ohualade vähendamiseks kaaluda mahutite maa alla paigutamist; 3. Planeeringute koostamisel tuleb aluseks võtta naabruses paiknevate kohalike omavalitsuste territooriumitel paiknevate ja planeeritavate ohtlike ettevõtete ohualasid; 4. Lisaks tuleb arvestada planeeringutes ja ehitamisel Rail Baltica raudtee koridoris ohtlike ainete transpordist tingitud ohualaga; 5. Õhuliinide planeeringu korral tagada kõrgusmärkide olemasolu; 6. Tagada tuleb Päästeameti päästeteenuse tarbeks piisava laiuse ja kandevõimega juurdepääsuteede olemasolu kõigi ehitisteni ning veevõtukohtade, hüdrantide olemasolu veega varustamiseks. Samuti 	<p>Ohualad vaadatakse üle. Tuletõrje veevõtu koht (kehtivas ÜP-s nr nr 41) lisatakse kaardile.</p>

		<p>on otstarbekas arvestada päästetehnika juurdepääsuvõimalustega kergliiklusteedel abivajajateni õnnetuste korral;</p> <p>7. Päästeamet on saanud viihje, et Saku valla 2009 aasta üldplaneeringu jooniste kohaselt oli Üksnurme külas, Reinu kinnistul ette nähtud tuletõrje veevõtu koht nr 41, uues üldplaneeringus seda pole. Palutakse üle vaadata valla planeeringus tuletõrje veevõtukohtade asukohad. Ühe või mitme veevõtukohta üldplaneeringust välja jätmisel on otstarbekas põhjendada otsust.</p>	
10.	Keskkonnaamet	<p><u>Keskkonnaamet kooskõlastab</u> 05.05.2021 kirjaga nr 6-5/21/7163-2 Saku valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõud. Palutakse siiski arvestada käesolevas kirjas esitatud ettepanekute ja märkustega – 16 märkust-ettepanekut:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Selguse mõttes palutakse kasutada KSH aruandes läbivalt ühesugust viitamist seadusandluse §-le, lg-le ja p-le; 2. Palutakse korrigeerida viitamine KSH peatükis 4.1.2. (lk 31). 3. Vabariigi Valitsuse määrus nr 131 „Üleriigilise tähtsusega maardlad” on 01.01.2017 seisuga kehtetu, millest tulenevalt palutakse KSH peatükis 4.1.3. (lk 32) eemaldada märged „kohaliku tähtsusega” ja „üleriigilise tähtsusega”; 4. Seisuga 08.04.2021 on loetletud Saku valla Männiku piirkonnas menetluses olevad kaevandamisloa taotlused (12 tk) ja sama kuupäevaga on loetletud Männiku piirkonna menetluses olevad uuringuloa taotlused (2 tk). Sellest tulenevalt palutakse ajakohastada KSH aruannet; 5. Palutakse KSH peatükis 4.1.3. (lk 34, 36) ja 	<p>Nõustatakse ettepanekute ja märkustega ning tehakse parandused KSH aruandesse ja üldplaneeringusse, välja arvatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja meetmeprogrammis olevate suuniste ja piirangute kajastamine. Selgitame, et ÜP ja KSH on käesolevaga kooskõlastusringil ja selle vastu võtmine on planeeritud 2022 a. algusesse, kehtestamine jääb eeldatavasti 2022 a. lõppu. Seega ei ole vananenud veemajanduskavas esitatud suuniste ja piirangute ÜP-s ja KSH-s kajastamine aja- ja asjakohane. KSH aruandesse lisatakse info, et uus veemajanduskava on koostamisel ning edaspidises tegevustes tuleb vallal veemajanduskavaga arvestada.</p> <p>Mõju hindamine käesoleva KSH protsessis viidi läbi 2019. aastal ning KSH aruandes mõjude kirjeldamisel on ka keskkonnaandmed esitatud 2019. aasta seisuga, see on KSH aruande sissejuhatuses, ptk 1.3 ja ka kokkuvõttes selgelt välja toodud. Juhul kui mõjude hinnang pole hiljem sisuliselt muutunud (st pole osutunud vajalikuks teostada täiendavat hindamist), pole asjakohane ka aruandes uuendada hilisema seisuga keskkonnainfo detaile, mis on nagunii pidevas</p>

		<p>4.1.4.1. (lk 39) kasutada termini "kaevanduste" asemel "karjääride";</p> <p>6. KSH-s tuleks täpsemalt käsitleda Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid. Veekogud läbivad mitmeid omavalitsusi, seega tuleb veekogu seisundi säilitamiseks teha koostööd teiste omavalitsustega;</p> <p>7. Palutakse korrigeerida KSH aruannet, sest keskkonnaministri määrus nr 9 „Tallinna linna pinnaveesüsteemi joogiveehaardesse kuuluvate veekogude nimekirja kinnitamine“ on kehtetu. Alates 27.04.2021 kehtib „Tallinna linna pinnaveesüsteemi joogiveehaardesse kuuluvate veekogude nimekirj“⁴ ;</p> <p>8. Palutakse korrigeerida KSH aruande peatükis 4.1.4.2. (lk 41) kirjutatud üleujutuste osa, kuna 01.10.2019 jõustunud veeseaduse kohaselt sätestab üleujutusega seotud riskide hindamist ja maandamist veeseaduse peatükk 5;</p> <p>9. Kohaliku tähtsusega üleujutusalasid on käsitletud üldplaneeringu (ÜP) ja KSH aruande eelnõus. Keskkonnaamet palub üleujutusosalad välja tuua ka Saku valla ÜP joonisel 3. „Väljavõte maakasutusplaanist Kiisa aleviku ja Kurtna küla osas“;</p> <p>10. Kiisa jäätmepunktist arendatakse jäätmejaam. Tuleb arvestada jäätmepunkti asukohta Kiisa Soone piiranguvööndis. Looduskaitseaduse § 37 lg 3 p 3 kohaselt on kalda piiranguvööndis keelatud jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine ja laiendamine. Ühtlasi juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et ÜP joonisel 1 „Maakasutusplaan“ toodud jäätmepunkti</p>	<p>muutumises (nt. kommentaaris 4 loetletud menetluses olevaid kaevandamisloa taotlusi seisuga 08.04.2021). Sellekohased täpsustavad selgitused (keskkonnainfo kehtivushetke kohta) lisatakse täiendavalt aruande teksti, et vältida valesti mõistmist.</p> <p>Koosolekul 15.06.2021 metsa teemal lepiti kokku, et KAH-aladel piiritleda raierahu 15. aprillist kuni 30. juunini.</p> <p>Keskkonnaameti kirja punkti 12 ei ole võimalik arvestada, kuna see on vastuolus Keskkonnaameti 16.10.2017.a kirjas nr 7-9/17/5937-2 toodud seisukohtadega ja 16.08.2018 Keskkonnaametis toimunud kohtumisel öelduga.</p> <p>Keskkonnaamet asus 16.10.2017.a kirjas nr 7-9/17/5937-2 seisukohale, et Keskkonnaamet ei näe takistusi detailplaneeringu algatamiseks. Keskkonnaamet on seisukohal, et juhul kui detailplaneering algatatakse, tuleb lähtuda detailplaneeringu koostamise käigus kehtivast kaitseeeskirjast ning kaitsekorra või -piiride muutmise ettepaneku esitamine ei ole tulenevalt alal esinevatest loodusväärtustest otstarbekas. Keskkonnaamet peab võimalikuks algatada Kokasauna kinnistul detailplaneeringu menetlus eesmärgiga selle koostamise käigus selgitada välja alale sobilik maakasutus.</p> <p>16.08.2018.a toimunud kohtumisel kinnitas Keskkonnaameti esindaja Saku vallale, et Keskkonnaamet jääb oma 16.10.2017.a kirjas nr 7-9/17/5937-2 esitatud seisukohtade juurde ning peab</p>
--	--	---	---

		<p>leppemärgi värvus ei ühti legendis tooduga ja palutakse legend viia kooskõlla joonisega;</p> <p>11. Laagri nahkhiirte püsielupaiga piiranguvööndi alale on üldplaneeringus määratud äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) ja pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). Nahkhiirte püsielupaigas (edaspidi PEP) kehtivat kaitsekorda reguleerib keskkonnaministri 12.07.2006 määrus nr 50 „Nahkhiirte Vääna-Viti, Vääna-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi PEP kaitse-eeskiri) ja looduskaitseeadus. Seetõttu Keskkonnaamet toonitab, et PEP koosseisu arvatud kinnistutele ÄT ja EP otstarbe kavandamine ei anna kinnistute omanikele õigustatud ootust ehitustegevuseks. Kui PEP territooriumil koostatakse detailplaneering ehitusõiguse kavandamiseks, on vajalik detailplaneeringu koostamisse kaasata pädev nahkhiiri tundev liigiekspert, kes annab hinnangu kas, kuidas ning millises ulatuses on nahkhiirte nõudlusi arvestades kinnistutel ehitustegevus võimalik;</p> <p>12. Keskkonnaamet palub kohalikul omavalitsusel siiralt kaaluda, kas on mõistlik määrata Kokasauna (71801:001:1122) kinnistule osaliselt ÄT maakasutust. Esitatud on põhjendus, millele tuginedes ei toeta Keskkonnaamet Kokasauna kinnistule ÄT sihtotstarbe määramist. Keskkonnaamet palub Kokasauna kinnistule määrata sihtotstarbeks puhke- ja virgestuse või haljasala ja parkmetsa maa-ala;</p> <p>13. Täpsustada ÜP seletuskirjas peatükis 5.4. (lk 42–43) toodut, kas „looduslik ala“ tähendab ka</p>	<p>jätkuvalt võimalikuks detailplaneeringu algatamist.</p> <p>Eeltoodust lähtuvalt arvestas vallavalitsus maaomaniku sooviga kavandades Kokasuuna kinnistule osaliselt ÄT juhtotstarbe.</p>
--	--	--	---

		<p>piiranguid metsaraiele; täpsustada, mida tähendab „raie etappidena“ ning kas raierahu on pigem soovituslik või tähendab see täielikku raiekeeldu (st kõikidele raieliikidele ja olenemata kavandatavate tööde mahust?). Keskkonnaamet leiab, et tingimuse korral oleks parem ÜP raierahu sõnastada koos põhjendusega konkreetsemalt, nt raietööde tegemine on keelatud (lindude pesitsusperioodil pesitsusaegse häirimise vältimiseks) 15. märtsist kuni 31. augustini;</p> <p>14. Palutakse täpsustada ÜP seletuskirja peatükis 5.5. (lk 44) toodud tingimusi metsade majandamisel: mida tähendab maastikku sobituv lank; kas valikraide eelistamine teistele raieliikidele on soovituslik või on see tingimus?</p> <p>15. Saku valla ÜP jõustudes palutakse saata Keskkonnaametile alade kohta, kus Keskkonnaametil tuleb metsateatiste menetlemisel ja raiete osas otsuse tegemisel võtta arvesse mistahes üldplaneeringuga seatud konkreetseid piiranguid (sh kitsendused raieliikidele ja langi suurustele, ajalised piirangud, kooskõlastamine vallaga vm), kaardifail (soovitavalt *.tab, *.shp või *.mif formaadis);</p> <p>16. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et juhul kui vastuvõetud üldplaneeringu lahenduse kehtestamisel muutub lähtuvalt PlanS § 24 lg 6 kehtetuks Saku aleviku ja lähiala üldplaneering, muutub kehtetuks ka Keskkonnaameti varasem nõusolek ehituskeeluvööndi vähendamiseks Saku alevikus Tallinna maanteest põhjapoole jäävas osas. Sellisel juhul on 25 m laiuse ehituskeeluvööndi rakendamiseks vajalik taotleda vastuvõetud üldplaneeringu alusel uuesti</p>	
--	--	---	--

		ehituskeeluvööndi vähendamist. Kuivõrd viidatud piirkonnas on tänaseks suuresti välja kujunenud ehitusjoon, on alal valdavalt võimalik rakendada ka looduskaitseaduse § 38 lg 4 p-st 11 tulenevat ehituskeeluvööndi erisust.	
11.	Kultuuri- ministeerium	<p>Kultuuriministeerium esitab ettepanekud oma varasema kirjaga (17.10.2019 kiri nr 3-12/1668-2), kuna varem pole selle kohta vallavalitsuse seisukohta saadud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Käsitleda ka sotsiaalse, sh kultuuritaristu küsimusi (ametiasutused, haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande asutused, sakraal- ja tavandihooned ning kultuuri- ja spordiasutused) ja lisada eraldi punkt „valla elanike vajadusi arvestava sotsiaalse taristu määramine“; 2. käsitleda nii ligipäätavuse kui ka kuritegevuse ennetamise aspekte ruumilise elukeskkonna kujundamisel. Kõik avalikud teenused peavad olema kasutajale võimalikult hästi kättesaadavad ja ligipäätavad. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Põhimõtteliselt üldplaneeringus määratakse sotsiaalmaa juhtotstarve, kuhu edaspidi kavandatakse avaliku kasutuse funktsiooniga objekte, täpsete objektide vajadus selgub hiljem. 2. Arvestame ettepanekuga ja täiendame seletuskirja.
12.	Keskkonna- ministeerium	<p><u>Kooskõlastatud</u> 13.05.2021 kirjaga nr 7-15/19/4754-12</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kavandada Kiisa alevikus Viljandi mnt 29 kinnisasjale pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) maakasutuse juhtotstarve; 2. Kavandada Kasemetsa külas asuvale Aprilli põik 2 maaüksusele pere- ja ridaelamu maa-ala maakasutuse juhtotstarve; 3. Korduv ettepanek Kasemetsa külas asuvale Aprilli tee 38 maaüksusele (riigi reservmaa piiriettepanek nr AT0901210041) kavandada pere- ja ridaelamu maakasutuse juhtotstarve; 4. Muuta seletuskirja peatüki 4.1. p 13 sõnastust müra ja välisõhus levivate häiringute meetmete 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanekuga arvestatakse. 2. Ettepanekuga arvestatakse. 3. Ettepanekuga arvestatakse. 4. Ettepanekuga arvestatakse. 5. Ettepanekuga arvestatakse. 6. Ettepanekuga arvestatakse osaliselt. KSH keskendub üldplaneeringuga kavandatu elluviimise olulistele mõjudele. ÜP ei kavanda olulisi muudatusi põllu- ja metsamajanduse osas, mistõttu ei ole peetud vajalikuks nende majandustegevuste mõjusid hinnata. Rõhutame, et rohevõrgustikku ei saa samastada metsaga ning üldplaneeringut metsamajanduskavaga. Transpordiamet esitas ettepaneku määrata ulukiläbipääsu asukohad riigiteele nr 4 ja

		<p>vähendamise osas;</p> <p>5. Lisada seletuskirja peatükis 5.13 Taastuenergia toodud väiketuulikute püstitamise tingimuste juurde täiendav tingimus tuuleenergia planeerimise kohta;</p> <p>6. KSH aruandes käsitleda majandustegevuse (näit. põllu- ja metsamajanduse mõju) rohevõrgustiku toimimisele, vajadusel täiendada üldplaneeringu kasutustingimusi. Vaadata üle seletuskirja peatükk 4.5 roheline võrgustik taristute leevendusmeetmete osas ja täpsustada, kas on vaja seada rohevõrgustikus täiendavaid kasutustingimusi;</p> <p>7. KSH aruande eelnõu peatükis 4.1.1.1. Kaitstavad loodusobjektid välja toodud Tánassilma, Männiku ja Lokuti külade konfliktala (maakasutuse ja looduskaitse konflikt) on üldplaneeringus arvestatud osaliselt;</p> <p>8. müra leevendusmeetmete all ei ole asjakohane määrata nn mürakaitse kujasid, vaid on vaja konkreetselt hinnata müra;</p> <p>9. Üldplaneeringu seletuskirjas on lk 67 ja 79 ning KSH aruande eelnõus on lk 71, 76 ja 100 viide standardile EVS 842:2003. Kuna aga töös on selle standardi uustöötlus, on soovitatav viidata vaid standardi numbrile ilma aastaarvuta;</p> <p>10. KSH aruande eelnõus on lk 17 viide keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 40 lõikele 9, kuid tõenäoliselt on mõeldud KeHJS § 40 lõiget 4. Samuti on lk 105 viidatud KeHJS § 31, kuid selle sisu vastab KeHJS § 311;</p> <p>11. KSH aruande eelnõus on lk 94 ja 104 kirjutatud kokku keskkonnamõjuhindamine;</p>	<p>piiranguvööndid nende toimimiseks. Transpordiameti selgituste kohaselt toimus mõni aeg tagasi kohtumine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi esindajatega. Kohtumisel tõdeti, et ulukiläbipääsudele on vaja õiguslikku regulatsiooni ning selgus selles osas peaks saabuma lähikuudel. Saku vald nõustub, et ulukiläbipääsud peavad saama õigusliku regulatsiooni seaduse tasandil. Kuna ulukiläbipääsud ja nendega seotud piiranguvööndid puudutavad lisaks RMK poolt hallatavatele riigimetsa maadele ka eraomandis olevaid maaüksusi, on üldplaneeringu tasandil kokkulepete saavutamine ja tingimustes kokku leppimine komplitseeritud. Maakasutusplaanile on määratud ulukiläbipääsude piiranguvööndid roheline võrgustiku sees. ÜP seletuskirjas saavad roheline võrgustiku peatükis ulukiläbipääsu piiranguvööndi tingimused lahti seletatud.</p> <p>7. Kirjaviga on parandatud. Seletuskirja ptk 9 on täpsustatud, et KSH soovitusel on arvestatud osaliselt. Planeeringulahenduse väljatöötamisel arvestati nahkhiirte püsielupaigaga, st sihtkaitsevööndis ehitustegevust ei kavandata. Kuna piiranguvööndis on valitseja nõusolekul lubatud ehitustegevus, ei tähenda tiheasustusega alade ulatumine ja maakasutuse kavandamine kaitstavatele loodusobjektidele alati sisulist konflikti. Üldplaneering üldjuhul uusi tiheasustusega alasid ei määra. Toimub olemasolevate arendamine, tihendamine ja mõningane laiendamine. Kehtiva Saku valla üldplaneeringuga on nii Lokuti kui Tánassilma</p>
--	--	---	--

		<p>12. Teha kättesaadavaks üldplaneeringu eelnõule ja KSH aruandele tehtud asutuste ja isikute ettepanekud ning nendega arvestamine või arvestamata jätmise põhjendused;</p>	<p>piirkond määratud tiheasustusega alaks. Seega on tiheasustusega alade määramisel lähtunud järjepidevuse põhimõttest.</p> <p>8. Üldplaneeringus välja toodud müraga seonduvad kujud (ehk vajalikud puhveralad asjakohaste müra normväärtuste tagamiseks või edaspidisel täpsemal planeerimisel müraaspektiga arvestamiseks) on määratud just võimalikku ülenormatiivset mõju silmas pidades ehk mõju hindamine ja puhveralad on otseselt seotud. Lisaks võib välja tuua, et puhveralade määramine on planeerimisel üks kõige efektiivsemaid meetmeid edaspidiste probleemide vältimisel, eriti üldplaneeringu kontekstis maakasutuse planeerimisel (nii uute võimalike müraallikate kui ka uute müratundlike alade planeerimisel).</p> <p>9. Ettepanekuga arvestatakse.</p> <p>10. Esimesel juhul on mõeldud KeHJS § 40 lg 4 p 9. Teisel juhul on jah mõeldud KeHJS § 311. Aruannet on parandatud.</p> <p>11. Jah, õige on kirjutada lahku, parandus on tehtud.</p> <p>12. Ettepanekuga arvestatakse.</p>
13.	Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	<p>RMK esitas 14.05.2021 kirjaga nr 3-1.1/1097 ettepanekud üldplaneeringule:</p> <p>1. Metsade paiknemise osas palutakse eemaldada skeemilt nr 6 Tallinna Ringteest põhja poole jäävad osad;</p> <p>2. Metsade kasutustingimuste osas palutakse eemaldada lageraielangi pindala piirangu konkreetse numbrilise väärtusena (1 ha).</p>	<p>Saku Vallavalitsuse, RMK ja MTÜ Saku Valla Metsa kaitseks osavõtul toimus 15. juunil 2021 arutelu metsa teemal. Arutelul otsustati arvestada mõlema ettepanekuga.</p>
14.	Kaitse-ministeerium	<p><u>Kooskõlastatud</u> 19.05.2021 kirjaga nr 12-4/21/1238 tingimusel, et enne üldplaneeringu eelnõu vastuvõtmist täiendatakse eelnõud vastavalt esitatud ettepanekutele ja märkustele:</p>	<p>1. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkustega ning planeeringus tehakse vastav korrektuur.</p> <p>2. Kalmistu osas:</p> <p>2.1. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkusega</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Palutakse Männiku harjutusvälja laiendus planeerida vastavalt Harju Maakonna-planeeringule 2030+ (Männiku liivakarjääri katastriüksuste 71801:001:0183, 71801:001:0888 ja 71801:001:0182 ning Viimsi metskond 7 katastriüksuse 71801:001:1071 osadele); 2. Kalmistu osas: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Palutakse korrigeerida planeeritud kalmistu maa-ala piir ja seda ümbritsev kalmistu kaitsevöönd (vaikuse ala) nii, et kalmistu kaitsevöönd ei ulatuks allesjäävale riigikaitse maa-alale. Kajastada nii seletuskirjas kui ka joonistel; 2.2. Palutakse märkida seletuskirjas, et planeeritav kalmistu maa-ala on võimalik kalmistuna kasutusele võtta alles siis, kui Kaitseministeerium ei vaja seda enam riigikaitse ülesannete ja eesmärkide täitmiseks ning maa-ala on kalmistut rajada soovivale kohaliku omavalitsuse üksusele kasutamiseks antud või võõrandatud riigivaraseaduses sätestatud alustel ja korras; 3. Ettepanek üldplaneeringu seletuskirjas peatükis 4.10 "Kalmistu maa-ala" kajastada nii riigikaitse müras olemasolu piirkonnas kui ka seda puuduvat õiguslikke asjaolusid; 4. Palutakse täiendada seletuskirja peatüki 6. „Müra“ alapeatükis „Militaarmüra ja jahilasketiir“ viidatud „militaarmüra regulatsiooni“ selgitusega, et see on Kaitseministeeriumi poolt välja töötatud haldusala sisene soovituslik regulatsioon, mis ei ole õiguslikult siduv; 5. Palutakse täiendada peatükis 5.13 „Taastuenergia“ päikeseelektrijaamade rajamise 	<p>ning planeeringus tuleb kalmistuala piiri vähendada 50 meetrit põhjapoolt, planeeringus tehakse vastav korrekatuur;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.2. Saku Vallavalitsus ei pea vajalikuks seletuskirja täiendada, kuna meile teadaolevatel andmetel on Tallinna linn ja Kaitseministeerium saavutanud kokkuleppe, et nimetatud maa-ala võetakse kasutusele kalmistuna. 3. Saku Vallavalitsus arvestab tehtud märkustega ning korrigeerib üldplaneeringu seletuskirja. 4. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkustega ning korrigeerime üldplaneeringus „Müra“ alapeatükki. 5. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkustega ning korrigeerib üldplaneeringu seletuskirja. 6. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkustega ning korrigeerib üldplaneeringu seletuskirja. 7. Saku Vallavalitsus nõustub tehtud märkustega ning korrigeerib üldplaneeringut vastavalt märkustele.
--	--	--

		<p>tingimusi nõudega, et päikeseelektrijaam peab vastama õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele;</p> <p>6. Palutakse korrigeerida seletuskirjas riigikaitse ehitise piiranguvööndi selgitusi täpsemaks vastavalt kirjas toodule;</p> <p>7. Palutakse seletuskirja peatükis 4.11 „Riigikaitse maa-ala“ korrigeerida Männiku laskemoonaladude maa-aluste mahutite maa-ala jääkreostusega seonduvat teksti ning seal viidatud linki. Palutakse mõiste „jääkreostuskolle“ asemel kasutada sõna „jääkreostusala“, kuna reostuskoldeks olnud mahutid on likvideeritud ning pinnas ohutustatud juba 1999. aastal.</p>	
--	--	---	--

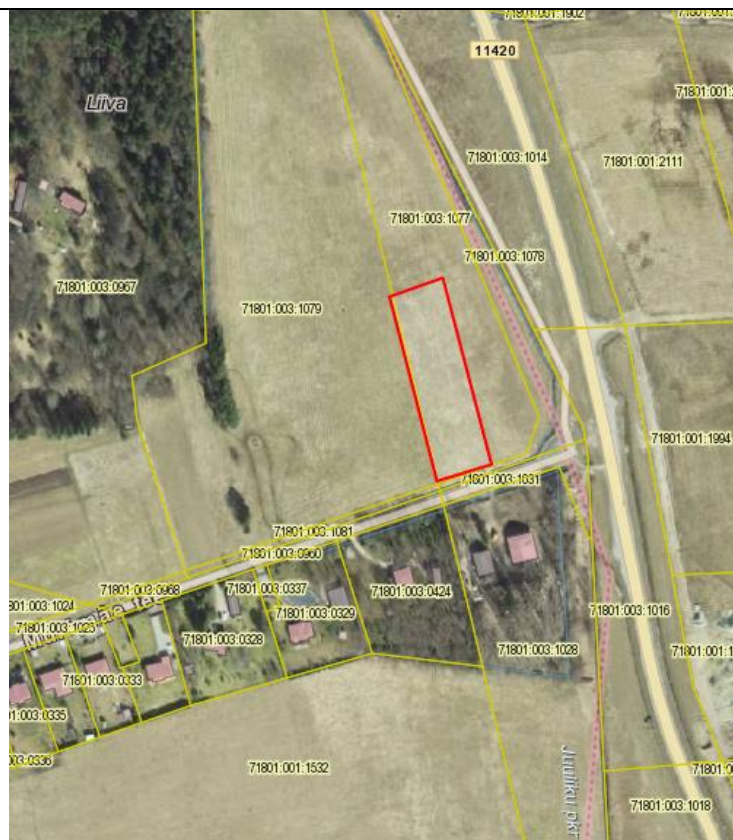
2. Naaberomavalitsuste kooskõlastused

Nr	Kooskõlastaja	Kooskõlastuse sisu	Märkuste ja ettepanekutega arvestamine
1.	Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet	<p><u>Kooskõlastatud</u> (22.04.2021 kiri nr 10-11/827-2) ettepanekutega koostöök:</p> <p>Soov on teha koostööd, et saavutada ühine nägemus Männiku piirkonna pikaajalisemast arengust. Koostöö eesmärk on teabe vahetamine, mis puudutab liikide kaitset ja rohekoridori, põhjavee kaitstust, Männiku järvistut ning kaevandamistegevuse lubamise eelduseks olevate meetmete ja piirangute kokkuleppimist, mida ala edasisel arendamisel järgitakse.</p> <p>Palutakse KSH käigus hinnata kumulatiivset müra ja vajadusel välja töötada leevendusmeetmed.</p> <p>Esitatud on ettepanek teha ÜP-s kavandatud kalmistu võimaliku mõju uuringud Männiku järve vesikeskkonnale ning teha koostööd Männiku piirkonna müra leevendamiseks.</p>	<p>Saku Vallavalitsus on valmis koostööks. KSHs on kumulatiivset müra käsitletud. Mürauuring on koostamisel, leevendusmeetmed konkreetse objekti jaoks nähakse ette detailplaneeringuga.</p> <p>Arvestatakse ettepanekuga ning kalmistu detailplaneeringu algatamisel tuleb teostada vajalikud uuringud ning selgitada välja kalmistu võimalik mõju vesikeskkonnale (sh Männiku järvele).</p>
2.	Saue Vallavalitsus	<p><u>Kooskõlastatud</u> (16.04.2021 kiri nr 5-1/6/2019-4) täpsustava ettepanekuga:</p> <p>Rahula ja Jõgisoo vahele jääv roheline võrgustiku koridor katkeb Saue vallast Saku valda üleminekul. Palutakse Saku valla üldplaneeringus märgitud roheline võrgustiku koridor viia vastavusse Harju maakonnaplaneeringuga 2030+, kus see koridor ei katke ja ulatub ka Saku valla poolt maanteeeni välja.</p>	<p>Ettepanekutega on arvestatud. Üldplaneeringu kaarte täiendati.</p>
3.	Kose Vallavalitsus	<p><u>Kooskõlastatud</u> 28.04.2021 kirjaga nr 7-1.2/567-1.</p>	
4.	Kiili Vallavalitsus	<p>Ettepanekuid ei esitatud.</p>	
5.	Kohila Vallavalitsus	<p>Ettepanekuid ei esitatud.</p>	

3. Ettepanekud ja vastuväited

Nr	Ettepaneku või vastuväite esitaja	Ettepaneku või vastuväite sisu	Ettepanekute ja vastuväidetega arvestamine
1.	Hanno Remmel (Küla Villa OÜ)	Soovitakse määrata Mäekuninga, Maalaste, Tiidu, Hanno, Janari ja Annotalu kinnistutele maakasutust ning arendada majutust, kalastusturismi, parendada liikuvusvõimalusi ja kavandada koha suurüritustele. Kiri 06.04.2021	Ettepanekute arvestatakse osaliselt. Mäekuninga ja Maalaste kinnistute osas määratakse maakasutuse juhtotstarbeks puhke- ja virgestuse maa-ala (PV), mis võimaldab ellu viia ka Saku Vallavalitsuse 11.05.2010 korraldusega nr 371 kehtestatud Annotalu kinnistu osa detailplaneeringut. Annotalu kinnistu osas määratakse puhke- ja virgestuse maa-ala (PV) juhtotstarve kinnistu lõunapoolsele osale, kuni Väana jõeni, võimaldamaks eelmainitud detailplaneeringuga seotud tegevuste laiendamist põhja poole, üldjuhul ilma hoonestusõigusega, kuna tegemist hoonestamiseks sobimatu alaga ehk ehitustegevuse kavandamisel tähelepanu nõudva alaga. Väana jõest põhjapoolsele Annotalu kinnistu osale, mis jääb rohevõrgustikku, maakasutuse juhtotstarvet ei määrata. Seal tuleb arvestada rohevõrgustiku toimimist ja sidusust tagavate põhimõtetega vastavalt seletuskirjale. Tiidu, Hanno ja Janari kinnistutele maakasutuse täiendavaid juhtotstarbeid ei määrata. Olemasolevalt maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistutele on võimalik rajada eluase vastavalt seletuskirjas hajaasustusega alale määratud tingimustele. Neile kolmele kinnistule on eluaseme rajamiseks antud juba ka projekteerimistingimused.
2.	Renee Puhm	Soovitakse määrata Tännasilma külas tootmis- ja logistikakeskuse maa-alade ja elamualade vahele täiendavat kaitsehaljastust, elamute ümbrusse kõrghaljastust. Soovitatud on kaaluda ka (tootmis- ja logistikakeskuse) maa-ala vähendamist elamute lähedal. Kiri 06.04.2021	Koostatavas üldplaneeringus on põhimõte, et elamu- ja ettevõtlu alade vahele peab jääma 30 m laiune kaitsehaljastus. Seda põhimõtet saab rakendada uute, planeeritavate alade vahele, olemasolevas väljakujunenud keskkonnas ei ole see alati võimalik. Lähtudes Teie ettepanekust lisatakse üldplaneeringu

			kaardile Tänassilma tee 31 ja Tänassilma tee 33 maaüksuste idakülge kaitsehaljastuse tingmärk, mida edaspidisel planeerimisel tuleb arvestada.
3.	Ain Antons (Respo Haagised AS)	Soovitakse määrata Saku valla üldplaneeringus Lepa kinnistu (71801:003:0220) rohekoridorist välja jäävale alale maakasutuse juhtotstarbeks äri- ja teenindusettevõtete maa (ÄT). Kirjad 07.04.2021 ja 08.04.2021	Ettepanekuga arvestatakse ja kavandatakse Lepa kinnistu rohekoridorist välja jäävale osale (pindala ligikaudu 2000 m ²) ÄT juhtotstarve (äri- ja teenindusettevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala).
4.	Ants Uus (Decoland OÜ)	Arvamuses on ettepanekud Lubjamäe kinnistu ja Jaagupõllu kinnistu maakasutuse kohta ning ettepanek märkida kaardile Tänassilma-Laagri tee läbimurre. Kiri 07.04.2021	Tähelepanekuga arvestatakse ja korrigeeritakse maakasutusplaani nii, et Lubjamäe kinnistu lõunapoolne osa jääb korterelamumaa (EK) ning põhjapoolne osa pere- ja ridaelamumaa (EP). Jaagupõllu kinnistul on sotsiaalmaa sihtotstarvet juba vähendatud ja kaardile kantud. Maakasutusplaani on kinnistu läänepoolne osa kajastatud kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning ühiskondliku hoone maa-ala (Ä/AA). Idapoolne osa on pere- ja ridaelamu maa-ala (EP). Tänassilma-Laagri tee läbimurre Kiviaia tee ja Lodjapuu tee juures oli jäänud ekslikult kajastamata. Korrigeeritakse üldplaneeringu kaarti.
5.	Eero Kilk	Soovitakse käsitleda Uus-Tooma kinnistut osaliselt tulevikus kui elamumaad (vastavalt lisatud skeemile). Kiri 07.04.2021	Esitatud ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Ei soosita koostatavas üldplaneeringus uue tiheasustusala kavandamist maanteed vahetusse lähedusse, kuna see ei ole parim elukeskkond. Lisaks oli uusi elamumaid kavandatud niigi liiga palju ning neid alasid tuli vähendada. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada

kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalisi raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Kokkuvõtteks selgub KSH aruandest, et arvestades senise kasvutempo ja Statistikaameti ajakohastatud prognoosiga, on elumumaid kavandatud siiski enam kui eeldatavalt võiks realiseeruda. Seega tekib risk, et elumumaa realiseerumine on "tükatine" ning ei võimalda tekkida loogilisel ja kvaliteetset elukeskkonna pakkuval asustusstruktuuril. Vastavalt planeerimisseaduse § 1 lõikele 1 on planeerimise kui tegevuse eesmärk erinevaid arenguvajadusi tasakaalustades luua eeldused kvaliteetseks elukeskkonnaks ja tagada jätkusuutlik ruumiline areng.

Kehtiva üldplaneeringu kohaselt saab Uus-Tooma maaüksusele hajaasustuse tingimustel projekteerimistingimuste alusel püstitada üksikelamu abihoonetega.

6. **Virgo Raotma**

Soovitakse määrata Kasemetsa külas Metsa-Kiipsu kinnistu täies ulatuses tiheasustusalaks. Üldplaneeringu eelnõus (2019) oli Metsa-Kiipsu kinnistu täies ulatuses määratud tiheasustusalaks. Kui Metsa-Kiipsu kinnistu täies ulatuses tiheasustusalaks ei määrata, siis avaldaja ei ole nõus ka kergliiklustee kavandamisega Saku-Tõdva tee äärde.
Kiri 12.04.2021

Vastavalt planeerimisseaduse § 1 lõikele 1 on planeerimise kui tegevuse eesmärk erinevaid arenguvajadusi tasakaalustades luua eeldused kvaliteetseks elukeskkonnaks ja tagada jätkusuutlik ruumiline areng.

Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevat sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvat mõju. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda.

			<p>Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud.</p> <p>Üldplaneeringu koostamine ja lahendus on maaomandi ülene.</p> <p>Planeerimisseaduse § 10 toob välja, et planeerimisalase tegevuse korraldaja peab tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtusi, kaaluma neid vastavalt planeerimise põhimõtetele ja planeeringu eesmärkidele ning lõimima need planeeringulahendusse.</p> <p>Tasakaalustamine on tegevus, mille käigus võetakse mõne menetlusosalise poolt väljendatud väärtused ja huvid teadmiseks ning kaalutakse neid teiste väärtuste ja huvide vaatenurgast. Tasakaalustamine ei tähenda automaatselt ettepanekuga arvestamist, vaid eelkõige mõistmist, miks selline ettepanek tehti. Tasakaalustamise puhul võidakse ettepanekuga arvestada, aga võidakse leida hoopis ka kolmas lahendus ehk kompromiss.</p> <p>Tuginedes eeltoodule ja KSH aruandele vähendati pärast üldplaneeringu eelnõu avalikku väljapanekut perspektiivseid elamualasid paljudel kinnisasjadel. Metsa-Kiipsu kinnistu osas tehti seda osaliselt, s.t ca</p>
--	--	--	--

			<p>7600 m² suurusel alal võimaldatakse tiheasustuse laiendamist ja ca 2,2 ha suurune ala jääb jätkuvalt hajaasustusalaks, kuhu võib püstitada ühe üksikelamu ja abihooned. Seega on tegemist sisuliselt kompromissiga, mis annab võimalused maaomanikule arendustegevuseks ning samas kohalikule omavalitsusele järgida KSH toodud eesmärki- tagada Saku valla territooriumil tasakaalustatud areng.</p> <p>Kergliiklustee kavandamine Saku-Tõdva tee äärde on vajalik lähtuvalt avalikust huvist ja kvaliteetse elukeskkonna tagamise põhimõttest. Samuti peab planeerimise käigus arvestama keskkonnasäästlikkuse ja energiatõhususe põhimõtetega. Kergliiklusteede võrgustiku kavandamine tagab parema liikuvuse, on keskkonnasõbralik ja energiatõhus. See on oluline ka Metsa-Kiipsu kinnistul tulevikus toimuva arendustegevuse tarbeks, kuna tagab tulevastele elanikele võimaluse ohutult, jalgsi ja rattaga, liigelda suure liikluskoormusega Saku-Tõdva tee ääres.</p> <p>Kinnisasja omandamisel pidi isik pöörama tähelepanu omandatava kinnisasja maakasutuse sihtotstarbele ja mõtlema riskidele, kui ta ei kavatse kasutada kinnistut vastavalt maakasutuse sihtotstarbele.</p> <p>Kinnisasja senise maakasutuse ja ehitusõiguse muutmine üldplaneeringu menetluses ei ole mitte seadusega tagatud omandiõigus, vaid võimaldatav omandiõigus, mille rakendamise juures peab kinnisasja omanik arvestama kohaliku omavalitsuse seisukohtadega tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamisel ning avalike huvidega.</p>
7.	Jan-Joonas Kimmel	Ettepanek märkida uues üldplaneeringus Lubjamäe kinnistu alumine pool (lõunapoolne osa) korterelamumaana.	Ettepanekuga arvestatakse ja maakasutusplaani korrigeeritakse nii, et Lubjamäe kinnistu lõunapoolne osa jääb korterelamumaa (EK) ning põhjapoolne osa

8.	Anny Kelement Martin Kelement Gerly Ruusmäe Tarmo Ruusmäe	<p>Kiri 12.04.2021</p> <p>Soovitakse muuta Rail Balticu ja Tallinn-Rapla-Lelle raudteed ühendava perspektiivse raudteelõigu asukohta selliselt, et see ei läbiks Vana-Kase ja Ruusmäe maaüksuseid. Kirjas on märgitud, et eramuid planeerides ja projekteerides ei informeerinud vald maaomanikke perspektiivsest raudteekoridorist.</p> <p>Kiri 12.04.2021</p>	<p>pere- ja ridaelamumaa (EP).</p> <p>Vana-Kase maaüksusele anti projekteerimistingimused üksikelamute ja abihoonete projekteerimiseks 16. märtsil 2015.a. Ruusmäe maaüksusele anti projekteerimistingimused üksikelamu ja abihoonete ehituseks 5. septembril 2017.a. Ruusmäe maaüksusele projekteerimistingimuste väljastamisel oli selgunud Rail Balticu raudtee trassikoridor, millega paluti taotlejal hoonete planeerimisel ja projekteerimisel arvestada. Selleks ajaks ei olnud teada täiendava ühendustee rajamine ega selle asukoht. 2015. aastal, Vana-Kase maaüksusele projekteerimistingimusi väljastades, ei olnud veel ka Rail Balticu teekoridori määratud. Saku vald informeerib alati projekteerimistingimusi väljastades kõigist sel hetkel vallale teadaolevatest piirangutest ja kitsendustest.</p> <p>Rail Balticu raudtee trassikoridor ning perspektiivne täiendav raudteelõik ühendamaks Rail Balticu koridori Tallinn-Rapla-Lelle raudteega, määrati Harju maakonnaplaneeringuga 2030+. Riigihalduse minister kehtestas planeeringu 2018.a.</p> <p>Planeerimistegevus lähtub planeerimisseadusest. Harju maakonnaplaneering on kõrgemal seisev planeering võrreldes Saku valla üldplaneeringuga. Saku valla üldplaneering ei saa muuta maakonnaplaneeringust tulenevaid kitsendusi, ümber planeerida muuhulgas teede-, rohevõrgustiku- jm koridore ega teha teisi muudatusi, millega määratakse tingimusi maakonnaüleselt. Sellest lähtuvalt ei ole Saku vallal kahjuks võimalust muuta planeeritud raudteekoridori asukohta ning juhtida see mööda Ruusmäe ja Vana-Kase maaüksustest.</p>
----	--	---	---

			<p>Tänasel päeval on maakonnaplaneeringuga määratud vaid Rail Balticu ja Tallinn-Rapla-Lelle raudtee perspektiivne ühenduskoridor, järgnevaid olulisi samme selle elluviimiseks vallale teadaolevalt astunud ei ole. Samuti ei ole vallal teada edasise tegevuse võimalikku ajakava ega muid olulisi kriteeriume või tähtaegu. Raudteeharu võimalikul projekteerimisega ja hilisema ehitusega peab olema tagatud piirkonda jäävate hoonete, samuti eluks vajaliku taristu (sh teed, kaev jms) säilimine. Juhul kui seda tagada ei suudeta, tuleb huvitatud isikul hüvitada omanikele tehtud kahju.</p>
9.	Egon Männiste (OÜ Ratico Metsad)	<p>Soovitakse määrata Kasemetsa külas Käsperi kinnisasja juhtotstarbeks pere- ja ridaelamu maa. Kiri 13.04.2021</p>	<p>Vastavalt planeerimisseaduse § 1 lõikele 1 on planeerimise kui tegevuse eesmärk erinevaid arenguvajadusi tasakaalustades luua eeldused kvaliteetseks elukeskkonnaks ja tagada jätkusuutlik ruumiline areng. Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on analüüsitud elamumaade mahtu ja arvutus näitab, et võrreldes praegusega kasvab elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Kokkuvõtteks selgub KSH aruandest, et arvestades senise kasvutempo ja Statistikaameti ajakohastatud prognoosiga, on elamumaid kavandatud siiski enam kui eeldatavalt võiks realiseeruda. Seega tekib risk, et elamumaade realiseerumine on "tükatine" ning ei võimalda tekkida</p>

			<p>loogilisel ja kvaliteetset elukeskkonna pakkuval asustusstruktuuril. KSHle tuginedes tuli meil vahepeal juba üldplaneeringu eelnõus ette nähtud elamupiirkondi vähendada.</p> <p>Eeltoodut arvesse võttes ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud ja võimalik. Seega ei ole antud ettepanekuga võimalik arvestada.</p> <p>Kui maaüksusele on juurdepääs tagatud, siis saab Käspri maaüksusele kehtiva üldplaneeringu kohaselt hajaasustuse tingimustel ja projekteerimistingimuste alusel püstitada üksikelamu koos abihoonetega.</p>
10.	Virgo Raotma	<p>Lisaks eelmises pöördumises väljendatud vastuseisule kinnistule perspektiivse promenaadi seadmisega, sama kehtib ka perspektiivse kergliiklus tee kohta. Hajaasustuse korral on pöörduja vastu valla ühepoolsele tegevusele oma kinnistul. Kiri 13.04.2021</p>	<p>Seisukoht on sama, mis eelmisele pöördumisele (vt eespoolt, Virgo Raotma).</p>
11.	Kaupo Koitla (Combicon OÜ)	<p>Esitatud on ettepanekud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muuta Tännassilma külas Kokasauna kinnistu tööstuspargi taha jääv kinnistu eraldiseisev osa pere- ja ridaelamu maa-alaks (tähistatud ettepaneku juures oleval skeemil). 2. Nihutada Kokasauna kinnistu idaosas rohevõrgustiku piiri vastavalt ettepanekuga kaasas olnud joonisele. <p>Kiri 08.04.2021</p>	<p>Kokasauna maaüksus asub enamuses nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis ja osaliselt sihtkaitsevööndis. Lisaks jääb idaosa väheselt määral roheline võrgustiku alale.</p> <p>Esimese ettepanekuga nõustatakse ja muudetakse Kokasauna kinnistu põhjatipus tööstuspargist eraldiseiva kinnistu osa pere- ja ridaelamu maa-alaks, sest see moodustab olemasoleva elamupiirkonnaga ühtse ja loogilise terviku, mis sobib antud alale paremini kui ÄT juhtotstarve.</p> <p>Teise ettepanekuga ei nõustuta. Tegemist on olulise roheline võrgustiku tuumalaga, mille muutmise ja</p>

vähendamine ei ole põhjendatud. Koostatav üldplaneering säilitab võimalikult palju olemasolevat toimivat rohelist võrgustikku ja selle vähendamine ehitamise eesmärgil ei ole võimalik. Kuna tegemist on ka nahkhiirte Laagri piiranguvööndiga, siis tuleb antud alal võimalikult palju olemasolevat looduslikku ala säilitada.

Palume tähele panna, et Keskkonnaamet on oma viimases üldplaneeringu kooskõlastuse kirjas (05.05.2021. a kiri nr 6-5/21/7136-2) eraldi Kokasauna kinnistu välja toonud ja öelnud omalt poolt kokkuvõtvalt järgmist: *Keskkonnaamet ei toeta Kokasauna kinnistule ÄT sihtotstarbe määramist. Keskkonnaamet palub Kokasauna kinnistule määrata sihtotstarbeks puhke- ja virgestuse või haljasala ja parkmetsa maa-ala. Kui üldplaneeringus määratakse Kokasauna kinnistule otstarve, mis võimaldab sinna detailplaneeringuga kavandada ehitusõigust, rõhutame, et Keskkonnaametil on tulevikus võimalik ehitustegevusega nõustuda vaid juhul, kui kavandatav tegevus on kooskõlas PEP kaitse-eeskirjaga ja looduskaitseadusega ning tegevusel ei ole negatiivseid mõjusid nahkhiirte elupaigale ning selle selgitamiseks on vajalik kaasata liike tundev pädev ekspert, (keda esitatud materjalide kohaselt ÜP menetlusse kaasatud ei ole). Arvestades, et Kokasauna kinnistu (ja ka teiste Laagri nahkhiirte püsielupaika arvatud kinnistute) näol on tegemist looduskaitsealuse maaga, ei anna ÄT vms otstarbe määramine kinnistu omanikule õigustatud ootust, et ehitustegevus on kinnistul igal juhul võimalik.*

			
12.	Tarmo Leisalu (Ökoehituse OÜ, OÜ Nurmetare)	<p>Soovitakse uues üldplaneeringus määrata kehtiva üldplaneeringu kohane tuletõrje veevõtukoht nr 41 ning nõutakse selle korrastamist.</p> <p>Kiri 20.04.2021</p> <p>Maakasutuse osas soovitakse Rahula külas Elastra kinnistule (71801:003:0666) esimese eelistusena kavandada äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis-ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) või kaubandus-,</p>	<p>Veevõtukoha ettepanekuga arvestame selles osas, et veevõtukoha nr 41 märgime uude üldplaneeringusse. Tuleohutuse tagamise seisukohast on veevõtukohtade korrastamine väga oluline. Tuletõrje veevõtukohtade korrashoiu nõuete määramine ei ole siiski üldplaneeringuga lahendatav ülesanne, see küsimus on reguleeritud tuleohutuse seadusega: § 24 lõike 3 kohaselt veevõtukoha korrashoiu tagab veevõtukoha valdaja, välja arvatud juhul, kui veevõtukoha</p>

		<p>teenindus-ja büroohonete ning korterelamute maa-ala. Velastra kinnistule määrata veepumplale sobiv juhtotstarve. Kiri 20.04.2021</p> <p>Tammemäe külas Sireli kinnistu määrata kaubandus-, teenindus-ja büroohonete ning korterelamute maa-alaks või äri –ja teenindusettevõtete ning tootmis-ja logistikakeskuse maa-alaks (ÄT). Kiri 20.04.2021</p>	<p>korrashoiu tagamine on kokku lepitud või korraldatud teisiti.</p> <p>Elastra kinnistu osas arvestame ettepanekuga – kavandame Elastra maaüksusele ÄT juhtotstarbe. Velastra maaüksusele kavandame ÄT juhtotstarbe.</p> <p>Sireli kinnistu kohta tehtud ettepanekuga arvestame osaliselt, seega kavandame Sireli maaüksusele kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa-ala juhtotstarbe (Ä)</p>
13.	Holger Annus (esindaja Raul Keba, RISTAL KEBA PARTNERID Advokaadi-büroo)	<p>Taotletakse Sprindi tee 3 kinnistu osas maakasutuse juhtotstarbe muutmist elamu- ja ridaelamu maa-alaks ning Sprindi tee 3 kinnistu määramist tiheasustusega ala koosseisu. Kiri 20.04.2021</p>	<p>Vastavalt planeerimisseaduse § 1 lõikele 1 on planeerimise kui tegevuse eesmärk erinevaid arenguvajadusi tasakaalustades luua eeldused kvaliteetseks elukeskkonnaks ja tagada jätkusuutlik ruumiline areng.</p> <p>Vastuskirjad eelmistele Holger Annuse poolt saadetud ettepanekutele ei sisaldanud pikki ja põhjalikke kaalutlusi Holger Annuse ettepaneku osas, vaid põhines strateegilise keskkonnamõju hindamise aruandes toodud väga olulisele analüüsile – lisanduvate elamumaade maht. Ei ole mõistlik väita, et elanike arvu kahekordistumine tagab Saku vallas eeldused kvaliteetseks elukeskkonnaks ning majanduslik-sotsiaalse tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu. Strateegilise keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on tegevuse elluviimisega kaasneva mõju prognoosimine, et juba enne tegevuse elluviimist oleks võimalik tegevus kavandada selliselt, et negatiivne mõju oleks võimalikult väike.</p> <p>Saku valla üldplaneeringu koostamise töögrupp kaalus ja analüüsis veelkord põhjalikult Holger Annuse</p>

			<p>ettepanekut ning otsustas sellega arvestada s.t, et tiheasustusala laiendamine Sprindi tee 3 kinnisasja ulatuses kantakse Saku valla üldplaneeringu kaardile. Eelkõige analüüsiti Sprindi tee 3 kinnisasja asukohta ja võimalikku eluasemete lisandumise mahtu ning perspektiivsete elamualade vähendamise võimalusi Roobuka piirkonnas.</p>
14.	<p>Hanna Havam</p>	<p>Soovitakse muuta pere-ja ridaelamumumaks suurema maa-ala arvestades kuivenduskraavide asetusega Kaasiku kinnistul (katastriüksus 71801:003:0639) Üksnurme külas vastavalt lisatud skeemidele. Kiri 22.04.2021 maametikaardi kuva 1</p> 	<p>Ettepanekuga arvestatakse ning maakasutusplaani korrigeeritakse pere- ja ridaelamumaa (EP) ulatust ning ka tiheasustusala piiri vastavalt avaldaja poolt saadetud skeemile (kuva 2).</p>

maaametikaardi kuya 2

maaametikaardi kuya 3

maaametikaardi kuya 4

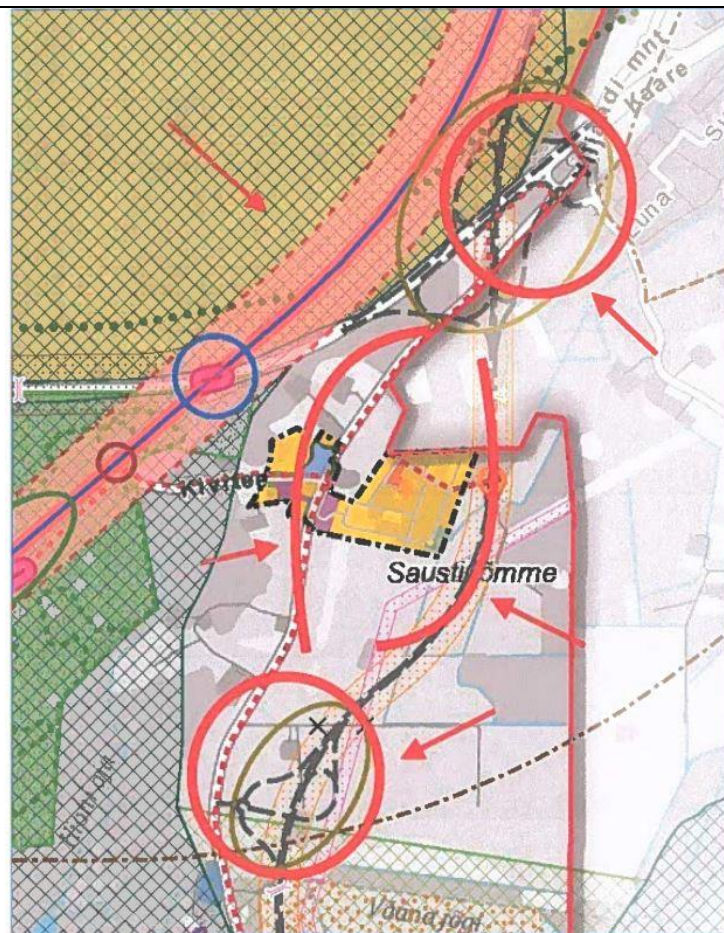
15.	Mart Siimann (Juuliku külavanem, MTÜ Juuliku Külaselts)	<p>Esitatud on arvamus Saku valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõule. Tehtud on ettepanek muuta Juuliku külas, Nurme tänava ja Tallinna ringtee vahel asuva maa, Juuliku külast üle Tallinna ringtee jääva Maria kinnistu ja Juuliku küla idapoolse küljega piirneva Augusti kinnistu otstarvet võrreldes arvamuse avaldamiseks saadetud lahendusest. Samuti on soovitud täiendavat kergteekoridori jõeni üle Augusti kinnistu ning silda ühendamiseks kergteed teisele poole jõge planeeritud promenaadiga.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanekud on järgmised: <ol style="list-style-type: none"> a. Ettepanek järgida kehtivat üldplaneeringut ning mitte lubada vahetult elamurajooni kõrvale Juuliku, Liia ja Juula kinnistutele tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala otstarvet; b. tuua Juula kinnistult haljasala ja parkmetsa maa-ala Juuliku küla poolsesse külge Liia kinnistule (Eha tee äärde) ning mitte vähendada selle mahtu (palume lähtuda minimaalsena tänases üldplaneeringus kehtivast mahust); c. säilitada olemasolev kõrghaljastus Juuliku kinnistul. Ettepanekute eesmärk on vähendada äritegevuse iseloomust tekkivaid häiringuid, eraldada elamurajoon ärimaast ja tagada elamurajooni elukvaliteet. 2. Ettepanek on Tallinna ringteega piirnev Maria kinnistu jätta puhke- ja virgestuse maa-alaks. Vastavas metsas on rikkalik looma- ja linnuliigistik, mets piirneb küljelt ka Väana jõega, muuhulgas kaitseb Juuliku küla põhjatuule eest, summutab müra ja Tallinna poolt tulevat valgusreostust ning aitab piirata tolmu, heitgaaside ja müra levikut, aitab säilitada mitmekesisist 	<p>Antud piirkonnale on tehtud mitmeid ettepanekuid. Seoses sellega, avaldaja arvamusel lähtuvalt on muudetud osaliselt piirkonnas planeeritud maakasutust ning planeeringulahendust. Juuliku kinnistu lõuna- ja idaküljel, alal, mis piirneb elamumaadega, kavandatakse täiendavalt pere- ja ridaelamumaad. Juuliku-Tabasalu tee ja Tallinna ringteega külgnevad alad, samuti Juula, Liia ja osaliselt Augusti kinnistu kavandatakse äri- ja tootmismaa kasutusotstarbega. Olemasolevate ja planeeritavate elamumaade ning äri- ja tootmismaa vahele nähakse ette vähemalt 30 m laiune haljastatud puhverala. Säilitatakse maksimaalselt Juuliku kinnistul asuv metsatukk. Jõe ehituskeeluvööndisse nähakse ette 50 meetri laiune haljas- ja parkmetsamaa ning täiendavalt jõe piiranguvööndisse 50 meetri ulatuses puhke- ja virgestusmaa maa-ala.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanekutega nõustatakse osaliselt: <ol style="list-style-type: none"> a. Nõustatakse osaliselt. Vahetult elamualade kõrvale on planeeritud minimaalselt 30m, laiune haljaspuhver. Puhvrist maanteede poole nähakse ette äri- ja tootmismaa kasutusotstarbega maa-ala; b. Nõustatakse, üldplaneeringu lahendust on muudetud; c. Nõustatakse. Säilitatakse oluline osa Juuliku kinnistu kõrghaljastusest, äri- ja tootmismaa ning elamumaade vahele nähakse ette haljastatud puhver. 2. Vahetult Tallinna ringteega piirnev ala, kuhu on tagatud ka autotranspordi hea juurdepääs, ei ole mõistlik kavandada puhke- ja virgestusalaks. Leiam, et piirkonnas on tunduvalt paremas
-----	--	---	--

		<p>loodusmaastikku ja visuaali.</p> <p>3. Ettepanek on Augusti kinnistu osas säilitada täna kehtivas üldplaneeringus toodu või muuta kogu kinnistu haljasala ja parkmetsade maa-alaks, kaitsehaljastuse maa-alaks. Vastav sihtotstarve võimaldab kaitsta Juuliku küla kirde- ja idasuuna tuulte eest, ja eelkõige summutada sealtpoolt (Tallinna ringtee Luige suund) tulevat mürareostust, piirata tolmu ja heitgaaside levikut, anda võimalus mitmekesise loodusmaastiku ja visuaali säilimiseks, samuti tagada täheldatavate võimalike haruldaste liikide liikumine Augusti kinnistu ning kinnistute vahel.</p> <p>4. Juuliku küla elanike liikumistele on täheldatav aktiivne suundumus – valla teiste piirkondade elanike pidevad ja tiheneva sagedusega jalutuskäigud (tervisespordi edendamine) läbi Juuliku küla, eelkõige transiidina läbi Paju ja Eha tee. Täna toimub liikumine mööda sõiduteid, mis tekitab ohtlikke olukordi, sellest tulenevalt on ettepanekud:</p> <p>a. planeerida Paju tee (idapoolne külg) ja Eha tee (põhjapoolne külg) ulatuses kergliiklustee;</p> <p>b. kergliiklustee ehitada kuni Vääna jõeni ja ühendada kergliiklussilla abil Mõtuse tänavaga, sinna suubuva promenaadiga läbi perspektiivse kergliiklustee.</p> <p>Kiri 26.04.2021</p>	<p>asukohas paiknevaid puhkealaseid, kuhu elanikud on oodatud. Arvestades ka perspektiivset hoonestust, Juuliku küla ja Tallinna ringtee vahel, on tagatud ka kaitse põhjatuulte eest, Tallinna maanteelt tuleneva müra ja Tallinnast tuleva valgusreostuse eest. Nimetatud muresid Maria kinnistu jätmise puhke- ja virgestus maa-alaks ei lahenda.</p> <p>3. Nõustatakse osaliselt, üldplaneeringu lahendust on muudetud. Jõe ehituskeeluvööndisse nähakse ette 50 meetri laiune haljas- ja parkmetsamaa ning täiendavalt jõe piiranguvööndisse 50 meetri ulatuses puhke- ja virgestusmaa maa-ala.</p> <p>4. Ettepanekutega arvestatakse:</p> <p>a. nõustatakse, tähistus on kantud joonistele;</p> <p>b. nõustatakse, tähistus on kantud joonistele.</p>
16.	Kaarel Vahtramäe	<p>Ettepanekus Saku valla üldplaneeringu eelnõule on pakutud välja muuta perspektiivse 15 Tallinn-Rapla-Türi maantee trassi vastavalt lisatud skeemile. Välja on pakutud juurdepääsutee lahendus, mis ei läbi kellegi õue ega tagahoovi ning säästab ka väärtuslikku põllu- ja karjamaad; säiliks ka maastikuline terviklikkus, mis on</p>	<p>Transpordiamet on seisukohal, et avaldaja poolt pakutud lahendus on üldjoontes aktsepteeritav, kuid vajab täiendavat analüüsimist. Transpordiamet juhib tähelepanu, et planeeringus tuleb lahenduse muutmisel kajastada kergliiklejate liikumisvõimalused Traksi kinnistu naabruses. Sealhulgas tuleb arvestada</p>

		<p>elukeskkonnana väga oluline. Kiri 23.04.2021</p> 	<p>asjaoluga, et tunnelist ei ole võimalik teha koheselt 90 kraadist pööret ning kogujatee hakkab sellest tulenevalt paiknema riigiteest nr 15 Tallinn-Rapla-Türi natukene eemal (täpsem lahendus, kuidas kogujatee raadiused tagavad nõuetekohase pöörde tunnelist välja tulekud selguvad projekteerimise käigus).</p> <p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Tagadi piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 9. septembril 2021. Arutati ka Valtsnepi kinnistu juurde jääva riste asukohta. Lepiti kokku, et üldplaneeringus näidata skeemil väljapakutud riste asukoht alternatiivse ristena.</p>
17.	<p>Jüri Zoova (Evelekt kinnisvara OÜ), Meelis Kähri (Optimal Projekt OÜ)</p>	<p>Esitatud on kiri ja 9 lisa. Esitatud on kompromissettepanek: omapoolne nägemus Tuuleveski kinnistu seni algatamise ja lähteseisukohtadest väiksemas mahus hoonestamiseks. Palutakse üldplaneeringu koostamisel aluseks võtta käesolevale kirjale lisatud uus Tuuleveski DP eskiislahendus ja kontaktvööndi analüüs, milles on tehtud ettepanek planeerida võrreldes varasema lahendusega väiksemas mahus ehitusõigust ning millega on samuti tagatud ka rohevõrgustiku koridori samaaegne toimimine. Kiri 23.04.2021</p>	<p>Antud küsimuses on konsulteeritud OÜ Hendrikson & Ko looduskaitse eksperti ja Transpordiametiga.</p> <p>Lisatud uus DP lahendus on küll parem kui vana, aga DP uue lahenduse (kontaktvööndi analüüsi joonis) puhul on näidatud, et hoone võimalik asukoht on kinnistu kirdeosas ja koridor jääks ca 200 m laiuselt vabaks. Planeeringu joonist vaadates on aga selge, et hoone ümber on parkla ja see ei ole samuti sobiv rohevõrgustiku koridori kasutus ja tegelikult on nõ rohevõrgustiku kasutatav laius siiski 200 meetrist väiksem.</p> <p>Vaatamata asjaolule, et tegemist on lageda alaga ja kõrge liiklussagedusega maanteega, on rohevõrgustiku piiri vähendamine antud asukohas rohevõrgustiku toimimist halvendav. Selles piirkonnas ei ole rohevõrgustikku kuhugi nihutada, kuna arvestama peab</p>

			<p>ka selle sidusust Saue valla poolse rohevõrgustikuga. ReWild tegi mõned aastad tagasi analüüsi valitud loomaohlikest hotspotidest ja ka see piirkond oli analüüsis. Esimese alternatiivina soovitatakse läbipääsude lahendust, mille kohaselt on Vääna jõel suurulukite läbipääs ja km 17 posti juures (Tuuleveski kinnistu Tallinna-poolses otsas) ehk siis just rohevõrgu koridoride maanteega lõikumistel. (vt lisa aruande 144-146 https://www.mnt.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/rewild_-_ukukiohtlikud_teeloigud_2018_-_tee_4.pdf</p> <p>Ka Transpordiamet arvestab Via Baltica arendamisel nimetatud rohevõrgustiku koridoriga ja vajadusega rajada tunnel väikeulukitele.</p>
18.	<p>MTÜ Metsaveere Külaselts (lisatud on 122 allkirja)</p>	<p>MTÜ Metsaveere Külaselts esitab Saustinõmme küla elanike nimel omapoolsed seisukohad trassi valiku osas (persp. riigitee 15 Tallinn-Rapla-Türi tee). Toodud on lühendatult põhjused, miks kogukond on täielikult ja kategooriliselt vastu planeeritavale lahendusele. Seisukohale on Lisatud on 122 külaelaniku allkirja.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Puuduvad mõõtmisandmed, et olemasoleva maantee kasutuskõrre uue võimaliku trassiga kattuvuses osas ületaks kriitilise piiri ja pole ühtegi selget põhjust uue maanteega konkreetset probleemi lahendada. 2. Puuduvad võrdlevad mõõtmisandmed liiklusohutusest, soovitakse teada liiklusõnnetuste arvu teelõigul ja kuidas hinnatakse, et see väheneb. 3. Puuduvad andmed, et transiitliiklus väheneb uue trassiga. Soovitakse selgitust, kuidas väheneb müra küla elanikele. 4. Liiklusohutus ilmselgelt halveneb. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maanteeamet (alates 01.01.2021 on Transpordiamet) on 09.09.2020 kirjas selgitanud, et nad on tellinud riigitee 15 Tallinn-Rapla-Türi, km 4,553-47,619 Tallinn-Rapla eskiisprojekti, mille peamiseks eesmärgiks oli Tallinn-Rapla vahelise maanteelõiguse liiklusohutuse taseme tõstmine, lõiguti parema plaanilahendusega trassi valik, ristmike, ristete ja Rail Balticu trassi lõikumiste asukohtade ja optimaalsete ja majanduslikult tasuvate lahenduste leidmine. 2. Antud küsimusele vastamine kuulub Transpordiameti pädevusse. 3. Uus Tallinn-Rapla maantee trass on riikliku tähtsusega objekt, mille praeguse asukoha ja vajalikkuse kohta selgitusi andes saame tugineda Transpordiameti seisukohtadele ning täpsemaid vastuseid Saku Vallavalitsus anda ei saa. Liiklusohutuse tagamise eesmärgil kavandati

	<p>5. Puuduvad andmed majandusliku kalkulatsiooni kohta.</p> <p>6. Puudub seos riiklikult tähtsa objekti Rail Balticuga.</p> <p>7. Uue trassi planeerimise ja üldplaneeringu eelnõus on vastuolu – lk 54 „Planeeritav teedevõrk“ p 1 on kirjas: trassi asukoha muutumisega ei tohi halveneda elukvaliteet olemasolevatel elamualadel ning tagada tuleb kohaliku teedevõrgu otsesuunaline ja sujuv kulgemine. Soovitakse selgitust, kuidas uue trassiga ei halvene elukvaliteet. Lisaks palutakse selgitada, kuidas säilib elukvaliteet, kui küla hakkab paiknema kahe maantee vahel.</p> <p>8. Selline mastaapne muudatus vähendab kinnisvara väärtust.</p> <p>Ei saa nõustuda lahendusega, mis näeb ette, et kogu küla piiritletakse kahelt poolt maanteega.</p> <p>Kokkuvõtteks uue trassi rajamine ei ole põhjendatud. Külaselts palub Saku vallal seista Saustinõmme küla säilimise eest ning eemaldada uue trassi valik üldplaneeringust. Lisatud on muret ilmestav joonis, maanteeameti 09.09.2020 kiri ning allkirjad (122 allkirja).</p> <p>Lisaks on esitatud pöördumine, kus transpordiametile soovitakse edastada info, et planeeritav uus trass koos oma laia kaitsevööndiga läheb läbi küla serval elava merikotka pesa. Avalik väljavõte Keskkonnainfost – registreeritud 18.11.2020 ja kavandatav tee kattub merikotka sihtkaitsevööndiga. Vallal palutakse seda täiendavalt uurida.</p> <p>Kiri 26.04.2021</p>	<p>Transpordiameti ettepanekul trass Saustinõmme külast idapoole, eesmärgiga viia transiitliiklus külast eemale; arvestati ka kergliiklejate ohutuse tagamise vajadust, hoonestust ja kinnitatud detailplaneeringuid. Hetkel kasutuses olev riigimaantee jääb ainult Saustinõmme küla teenindavaks teeks. Seega tihedama liikluskoormusega maanteeks jääb vaid uus kavandatud Tallinn-Rapla maantee ning kohaliku tähtsusega teel oleks hõredam liiklus ning seega ka vähem müra. Transpordiameti sõnul saab uue kavandatava Tallinn-Rapla maantee projekteerimisel rakendada müraleevendavaid meetmeid, mis selgitatakse välja eelprojekti koostamise käigus.</p> <p>4. Uus perspektiivne trass on riikliku tähtsusega ja selle kavandamisel on ülekaalukas avalik huvi. Koostamisel oleva üldplaneeringu eesmärk on kavandada nõuetele vastav põhimaantee. Maantee nihutamise külast idapoole paraneb ka juurdepääs rabametsa aladele. Uue maantee rajamisega elukeskkond Saustinõmme külas küll muutub, kuid kui hetkel kasutuses olev maantee muutub vaid Saustinõmme küla elanike teenindavaks kohalikuks teeks, siis väheneks ka Saustinõmme küla sees liikluskoormus ning sellevõrra paraneb ka küla sees liiklusohutus.</p> <p>5. Ka Saku Vallavalitsusel puuduvad andmed majandusliku kalkulatsiooni kohta ning selles osas on vajalik küsida seisukohta Transpordiametilt.</p> <p>6. Transpordiameti seisukoht on, et uut maanteetrassi ja Rail Balticu trassi ei saanud samasse koridori panna, kuna maantee ristumine 11 Tallinna ringteega oleks Transpordiameti sõnul väga halva</p>
--	--	--

nurga all, mida on ehitustehniliselt raske ning liialt kulukas välja ehitada. Vallavalitsuse soov on saada ühte koridori perspektiivne riigimaantee ja Rail Balticu trass. Sellega kaoks ära suur ristmik ja lisa maavajadus. Vallavalitsus ja Transpordiamet kokku leppinud, et koostamisel olevasse üldplaneeringusse jäetakse sisse esialgu kaks perspektiivset maantee koridori – üks Saustiõmme külast idapoolse ning teine Rail Balticuga paralleelselt, et hiljem saaks analüüsida ja siis alles otsustada, millise maantee trassiga edasi minnakse.

7. Mõistetav on külaelanike mure, kuna uue trassi kulgemine külast idapoolse toob kaasa elukvaliteedi muutumise piirkonnas. Samas paraneb mõnevõrra elukvaliteet ja liiklusohutus praeguse maantee läheduses, kuna praegune tee hakkaks teenindama vaid kohalikke elanikke. Uue teekoridoriga suunatakse transiitliiklus küla ümber mööda ning külas sees hakkaks toimuma vaid kohalike elanike liiklus. Vaja on analüüsida ja välja selgitada, millise maantee trassi valikuga edasi minnakse. Mürauring ja müra leevendusmeetmed selguvad eelprojekti käigus, mille tellib Transpordiamet.
8. Mõistetav on külaelanike muret nii elukeskkonna muutuste kui ka potentsiaalselt kinnisvara väärtuse halvenemise osas. Uue trassi väljaehitamisel põhiline liikumine hakkaks ikkagi toimuma uue kavandatava trassi peal ning olemasolev maantee jääks kohalike elanikke teenindavaks teeks. Kui uus trass tuleb külast idapoolse, siis müraprobleemi saab leevendada edaspidi mürauringute ja leevendusmeetmete rakendamisega, mis lahendatakse eelprojekti käigus. Praegu on Saku Vallavalitsus ja Transpordiamet saavutanud

			<p>kokkuleppe, et üldplaneeringus näidatakse ära 2 alternatiivset maanteekoridori ning enne uue trassi projekteerimist ja elluviimist tuleb alternatiive kindlasti analüüsida ja alles siis otsustada, millise variandiga edasi minnakse.</p> <p>Keskkonnaportaali kaudu on Sausti merikotka püsielupaik (registrikood KLO3002200) asukohaks on määratud Sausti küla, Kiili vald, Harjumaa. Lisaks puuduvad merikotka püsielupaiga määramisel ristkoordinaadid, mistõttu on Saku Vallavalitsusel raske hinnata merikotka püsielupaiga paiknemist piirkonnas. Kuna tegemist on riikliku kaitse all oleva objektiga, siis hinnangu saab anda Keskkonnaamet. Keskkonnaamet ei ole üldplaneeringu kooskõlastamisel antud asjaolule tähelepanu juhtinud.</p> <p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Saustinõmme piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 8. septembril 2021. Koosolekust võttis osa 3 isikut 122st kirjale allakirjutanust. Arutelu kokkuvõtteks leiti, et Transpordiamet on optimaalseima ja riigile sobivaima trassi valiku teinud ja soovib selle kajastamist üldplaneeringus. Vallal on võimalik oma üldplaneeringus näidata ka alternatiivseid trassikoridore, kuid tuleb arvestada, et nende realiseerimisest ei pruugi Transpordiamet huvitatud olla. Üldplaneeringus võib Metsaveere elamurajooni kõrval oleva trassikoridori määrata laiemalt, et edaspidi projekteerimise käigus, oleks võimalik projekteerida maantee elamurajoonist võimalikult kaugele.</p>
19.	Gunnar Eensalu (Esko talu OÜ)	<p>Planeeritav tee (perspektiivne 15 Tallinn-Rapla-Türi riigimaantee) on hetkel joonistatud läbi Esko talu hoovi ja vähemalt 1 hoone jääb selle alla.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanek, et kergliiklustee võiks minna mitte läbi hoovi, vaid asetseda Esko hoovi vastas teisel pool 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Üldplaneeringu üldistusastet arvestades määratakse kergliiklusteede vajadus ja põhimõttelised asukohad, kuid ei määrata ruumivajadust. Üldplaneering ei määra, kummale poole põhiteest kergtee tegelikult jääb. Täpne lahendus antakse

		<p>kruusateed.</p> <p>2. Edasiseks on ka mõte, et kui tulevane RB Saku peatus saab teoks praegu planeeritud Männialuse kinnistule, siis edasistes planeeringutes tasuks äkki mõelda ka sellele, et võimaldada elamuehitust senisest enam RB Saku peatust ümbritsevatel kõrgematel (mineraalmaa) aladel.</p> <p>Kiri 29.04.2021</p>	<p>ehitusprojekti koostamisel. Teetrassi valikul leitakse lahendused koostöös maaomanikega.</p> <p>2. Nõustutakse mõttega võimaldada perspektiivis elamuehitust tulevase Rail Baltic peatust ümbritsevatel kõrgematel aladel. Praegu on Rail Baltic raudtee ja seonduva taristu kohta liiga vähe infot, mistõttu konkreetseid lahendusi välja pakkuda on vara.</p>
20.	Endel Siff (Primos OÜ)	<p>Esitatud on ettepanekud piirkonna arendamiseks ning soovitakse korrigeerida Käspremetsa ja Muinasmetsa piirkonnas rohevõrgustiku paiknemist viisil, mis lubaks väljaspool Laagri nahkhiirte püsielupaiga ala arendustegevust elamumaana. Lisatud on detailplaneeringu algatamise ettepanek.</p> <p>Kiri 30.04.2021</p>	<p>Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada.</p> <p>Käspremetsa maaüksus asub osaliselt nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis. Muinasmetsa maaüksus asub pooleldi nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis ja pooleldi sihtkaitsevööndis. Lisaks asuvad mõlemad maaüksused tervenisti rohelises võrgustikus.</p> <p>Nahkhiirte püsielupaigas kehtivat kaitsekorda reguleerib keskkonnaministri 12.07.2006. a määrus nr 50 „Nahkhiirte Väana-Viti, Väana-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ ja looduskaitse seadus. Keskkonnaamet kui püsielupaiga valitseja on oma kooskõlastuse kirjas öelnud, et <i>Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole piirkonna nahkhiirte elutingimused sedavõrd paranenud, et neid ei mõjutaks jätkuv ehitussurve Laagri nahkhiirte püsielupaiga territooriumil.</i> Saku vald ei saa koostatava üldplaneeringuga nahkhiirte elutingimusi uute arendusaladega täiendavalt halvemuse poole suunata, seetõttu ei kavanda me ka uut lasteaeda või kooli püsielupaiga alale, kuigi suur avalik huvi oleks olemas. Vajalik on antud piirkonnas hoiduda võimalikult palju täiendavast survest nahkhiirte püsielupaiga täisehitamisele.</p>

			<p>Samuti ei saa lubada roheline võrgustiku täisehitamist. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on elamuarendus üks põhilisi roheline võrgustiku probleeme ja survetegureid. Üldplaneering ei näe ette sealse roheline võrgustiku muutmist või ära kaotamist. Tegemist on olulise roheline võrgustiku tugialaga, mida tuleb võimalikult palju säilitada. Selleks, et roheline võrgustik täidaks oma ülesandeid, on vajalik, et selle struktuurid oleksid planeeritud sidusalt, st, et tugialad oleksid koridoridega ühendatud ühtseks tervikuks. Seetõttu ongi üldplaneeringu seletuskirja roheline võrgustiku peatükis ära toodud maakasutus- ja ehitustingimused roheline võrgustiku toimimise ja sidususe tagamiseks. Kokkuvõtvalt on võimalik sisuliselt hajaasustuse tingimustel üksikelamu koos selle juure kuuluvate abihoonete ehitamine, kusjuures peab järgima täiendavaid roheline võrgustiku alale seatud tingimusi (nt naaberkiinnistute õuealade vaheline kaugus peab olema vähemalt 100 m), et tagada rohevõrgustiku toimimine. KSH toob välja, et nende üldplaneeringus seatud tingimuste järjepidev järgimine elamute kavandamisel on eriti oluline rohevõrgu funktsioneerimiseks. Tegemist on otse Tallinna külje all oleva looduskauni piirkonnaga, kus tuleks rõhutada just selle väärtusi ning eraklikkust ning kuhu saab roheline võrgustiku ja nahkhiirtega arvestatult kavandada hajaasustuse põhimõttel üksikuid elamuid.</p> <p>Lisaks analüüsi KSHs elamumaade mahtu ja arvutus näitas, et võrreldes praegusega kasvab Saku valla elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade</p>
--	--	--	---

			<p>ulatust ja arvu selliselt, et kavandata areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud. KSHle tuginedes tuli meil üldplaneeringu eelnõus ette nähtud elamupiirkondi terves Saku vallas vähendada. Siiski on jätkuvalt antud piirkonnas uusi elamualasid piisavalt ette nähtud</p>
21.	Sergei Saveljev ja Männiku küla elanikud	<p>Koos Männiku küla elanikega analüüsiti Saku valla üldplaani ning täpsemalt neid aspekte, mis mõjutavad keskkonnamõju strateegilise hindamise kvaliteeti. Selle tulemusena jõuti alljärgnevatele järeldustele – kirjas on esitatud 4 ettepanekut, lisaks on 30 leheküljel väljavõtteid ÜPst ja KSHst koos küsimustega. Ettepanekud on järgmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palutakse koostatud KSH aruande eelnõule läbi viia ekspertiis, et maakasutus- ja ehitustingimused üldplaneeringus oleks kajastatud objektiivselt? 2. Palutakse Saku valla ÜP eelnõud sellisel kujul mitte vastu võtta, kuni pole läbi viidud uusi keskkonnavalaseid uuringuid, millede läbi viimine on Saku vallas kavandatud. 3. Palutakse müraalast olukorda analüüsida objektiivselt, arvestades Kaitseministeeriumi vajadusi, Männiku küla elanike kaebusi ning looduskaitsealuseid liike Männiku külas. 4. Kaitseministeeriumi poolt palume analüüsida reaalseid impulssmüra leevendavaid meetmeid. <p>Kiri 30.04.2021</p>	<p>Küsimustele vastamiseks on kaasatud KSH analüüsi koostamisel osalenud konsultandid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ÜP ja KSH käigus on andmata hinnang kalmistu mõjust vesikonnale.</i> <p>Põhjavee kaitstuse kaardi andmetel asub kavandatav kalmistu keskmiselt kaitstud põhjaveega ala. ÜP seletuskirjas ja KSHs on öeldud, et enne kalmistu rajamist s.t detailplaneeringu koostamise käigus; tuleb teha täpsemaid uuringuid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Planeerimisel arusaamatu 50 m vööndiga vaikuse ala loomine Männiku külas, arvestades müraaspekti.</i> <p>Vaikuse ala ei leevenda kaugemal tekkivat müra, kuid välditakse uute võimalike müra-allikate tekkimist kalmistu lähedale.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>ÜP eelnõus ja KSH aruande eelnõus selgitamata, kas Männiku külas Männiku kalakotka elupaik on mõjutatud elamumaa suurenemisest ja kumuleeruvast mürast.</i> <p>Planeerimisseaduse § 75 lg 13 sätestab, et üldplaneeringu ülesanne on kohaliku omavalitsuse üksuse tasandil kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine. Antud juhul on</p>

			<p>tegemist riikliku kaitse alusel oleva liigiga ja nende kohta uuringute tegemine on riigi pädevuses. Üldplaneering on kooskõlastatud nii Keskkonnaministeeriumi kui ka Keskkonnaametiga. Märkime, et kalakotka elupaik on metsa alal ja see ei ole mõjutatud elamumaast ega mürast.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas Männiku külaga piirnevad riigimetsad on vastavalt keskkonnaministri määrusele nr 71 I kategooriaga maa-ala?</i> <p>ÜP-ga on määratletud kõrgendatud avaliku huviga metsad, mis on eelkõige vajalikud asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vahendamise eest, kuid need ei kuulu keskkonnaministri määruses nr 71 määratletud I kategooria alla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mis tüüpi mürakategooriaga maa-ala on Männiku järve ja teiste järvede puhkeotstarbeline kasutus?</i> <p>See on I kategooria.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks pole koostatud raudteemüra, so liiklusmüra prognooskaarti? Miks pole koostatud kumulatiivset üldist mürakaarti, kus on võimalik eristada liiklusmüra ja tööstusmüra?</i> <p>Vastav mürakaart on koostamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks on maavarade kaevandamise analüüs tehtud ainult 2008. a uuringu alusel, arvestamata kaevandamise alast reaalselt olukorda? Sellest sõltuvad ÜP ja KSH lõppjärelused.</i> <p>Uus uuring on praegu koostamisel. Kui uuring on valmis, siis vajadusel korrigeerime ÜP-d.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mida näitavad läbiviidud müra üksik uuringud ÜP eelnõus ja KSH aruande eelnõus, kui puuduvad kumulatiivsed mürakaardid ning nendele tuginev analüüs?</i> <p>Üldplaneeringu täpsusastmes on antud lähenemine</p>
--	--	--	---

			<p>üldjuhul piisav. Männiku ja Tammemäe küla piirkonnas, kus võib esineda märkimisväärne erinevat tüüpi müraallikate (liiklusmüra, militaarmüra ja karjäärid) koosmõju, on koostamisel täpsustav mürauring, sh teostatakse ka mürataseme kontrollmõõtmised.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Inimestele on summeeruv liiklus- ja tööstusmüra häiring kuid selle analüüs puudub täielikult? Konstateeritakse formaaljuriidiliselt müranormtasemeid ning võrreldakse üksikmüra sündmuste müratasemeid keskkonnaministri määruses nr 71 toodud müra piirväärtustega.</i> <p>Müraolukorra normidele vastavuse hindamisel liiklus- ja tööstusmüra tõesti ei summeerita. Erinevat liiki müra tuleb müra hindamisel eraldi käsitleda ning eraldi vastavate normväärtustega võrrelda. Antud lähenemine (ning vastav käsitlus seadusandluses) on siiski ka sisuliselt põhjendatud, kuna tööstus- ning tehnoseadmete müra peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärast sõiduvahendite müra, mistõttu tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused. Eeldada võib, et juhul, kui oleks kehtestatud ka summaarne liiklus- ja tööstusmüra norm, oleks ka lubatud müratase mõnevõrra suurem kui liiklus- ja tööstusmüra normid eraldi võetuna.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Selgusetuks jääb tehnoseadmete poolt tekitatud müra tasemete analüüs, so tonaalne müra?</i> <p>Üldplaneeringu täpsusastmes ei ole ette nähtud kõikide valla territooriumil asuvate üksikute (suuremate ja väiksemate) tehnoseadmete müratasemete analüüs. Üksikobjektide käsitlemisel tuleb lähtuda kehtivast seadusandlusest ja müraalaste kaebuste (ja normidele mittevastavuse kahtluse) korral tuleb pöörduda järelevalvet teostava asutuse (Terviseameti) poole.</p>
--	--	--	---

			<p>Tehnoseadmete ja õhksoojuspumpade poolt tekitatud müra küsimus lahendatakse ehitusprojekti mahus ja vajadusel tehakse täiendavad uuringud.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Viidatud müraalastes uuringutes puuduvad müraspektrid ning sellest tulenevalt ÜP eelnõus ja KSH aruandes objektiivne analüüs.</i> <p>Üldplaneeringu täpsusastmes ei ole ette nähtud valla territooriumil asuvate müraallikate spektraalne analüüs. Vastav analüüs ei muudaks ka üldplaneeringu sisu ja lahendust ning KSH järeldusi.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Miks puudub ÜP seletuskirjas rohevõrgustiku analüüs: kas tegemist on funktsioneeriva või mitte funktsioneeriva rohevõrgustikuga?</i> <p>Analüüs ja hinnang on toodud KSH aruandes, täiendavat uuringut pole vaja teha.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>ÜP on võimaldatud tiheasutusalade laiendamist. Seega Männiku küla laiendamisel suureneb mürast mõjutatav elanikkond ning sagenevad elanike kaebused.</i> <p>Männiku külas tiheasustusala ei laiendata.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Maavarde kaevandamise osas puudub analüüs. Millele tuginedes on jõutud ÜP ja KSH aruande eelnõudes toodud järeldusteni?</i> <p>Teemakäsitlus kajastub üldplaneeringu seletuskirjas ja KSH aruandes üldplaneeringule vastavas täpsusastmes. Üldplaneeringuga ei kavandata täiendavalt mäetööstusmaad ega uusi kaevandamisalasid. Üldplaneering näeb ette, et maardlate kasutusele võtmine maavara väljamise eesmärgil toimub õigusaktides sätestatud korras ning seab selleks ka täiendavad tingimused võimalike mõjude leevendamiseks. KSH aruandes on võimalikke kaevandamisega seotud mõjusid käsitletud, sh juhitud tähelepanu võimalikule kumulatiivsele mõjule.</p>
--	--	--	---

			<p>Võimalikke mõjusid on käsitletud tuginedes olemasolevatele uuringutele, kasutatud allikad on välja toodud KSH aruandes (sh nt AS Mavese 2008. a uuring Männiku järvestu veeressursi teemal, Eesti Geoloogiateenistuse 2018. a uurimistöo Harjumaa ehitusmaavarade levikust, kaevandamisest ja kasutamisest), soovitatud on koostada ka täiendav uuring</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks puudub keskkonnaalaste õigusaktide hierarhiline analüüs ning sellest tulevalt ÜP maa juhtotstarvete määramine?</i> <p>Õigusaktide hierarhiline analüüs ei ole ÜPga lahendatav ülesanne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks puudub ÜP eelnõus kumulatiivsete mõjude analüüs, eriti müraalast aspekti arvestades?</i> <p>Männiku ja Tammemäe küla piirkonnas, kus võib esineda märkimisväärne erinevat tüüpi müraallikate (liiklusmüra, militaarmüra ja karjäärid) koosmõju, on koostamisel täpsustav mürauuring, sh teostatakse ka mürataseme kontrollmõõtmised. Teistes piirkondades on erinevat liiki müraallikate koosmõju vähem oluline. Samuti tuleb silmas pidada, et müraolukorra normidele vastavuse hindamisel liiklus- ja tööstusmüra ei summeerita. Tööstus- ning tehnoseadmete müra peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärasest sõiduvahendite müra, mistõttu tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused.</p> <p>ÜP KSH aruandes ei puudu kumulatiivsete mõjude analüüs. nagu selgitatud aruande ptk 4.10: „Kumulatiivsete mõjude avaldumise võimalusega on käesolevas KSH-s arvestatud läbivalt, erinevate teemavaldkondade analüüsi käigus.“ Lisaks on ptk 4.10 ka antud lühikokkuvõtte peamistest teemadest, milles</p>
--	--	--	--

			<p>kumulatiivsed mõjud võivad eelkõige avalduda. Samuti on mõju võimaliku kumuleerumisega arvestatud müra mõju hindamisel, seda üldplaneeringu täpsusastmes. Männiku ja Tammemäe küla piirkonnas, kus võib esineda märkimisväärne erinevat tüüpi müraallikate (liiklusmüra, militaarmüra ja karjäärid) koosmõju, on koostamisel täpsustav mürauuring, sh teostatakse ka mürataseme kontrollmõõtmised. Teistes piirkondades on erinevat liiki müraallikate koosmõju vähem oluline. Samuti tuleb silmas pidada, et müraolukorra normidele vastavuse hindamisel liiklus- ja tööstusmüra ei summeerita. Tööstus- ning tehnoseadmete müra peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärasest sõiduvahendite müra, mistõttu tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused.</p> <p>KSH punktis 4.10. on öeldud, et kumulatiivsete mõjude avaldumise võimalusega on käesolevas KSH-s arvestatud läbivalt, erinevate teemavaldkondade analüüsi käigus. KSH analüüsi koostamisel osalenud juhtivekspert vaatab kumulatiivse müra mõju üle.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kuidas on määratud Männiku küla maakasutuse juhtotstarbed müraalast aspekti arvestades?</i> <p>Kuna Männiku piirkond on müratundlik, siis müra aspekti arvestades võrreldes kehtiva ÜPga me ei ole juurde planeerinud elamualasid.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kus on võimalik tutvuda liiklusuuringu prognoosiga ning selle alusel koostatud mürakaardiga, st mitte strateegilise mürakaardiga?</i> <p>Mürakaardiga saab tutvuda pärast seda, kui Männiku küla uus mürakaart on valmis.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kus on võimalik tutvuda uuringuga olemasolevate ja planeeritud tegevuste mõjuga Männiku kalakotka püsielupaigale Männiku külas?</i>
--	--	--	--

			<p>ÜP ja KSH ei hinda mõjusid objektipõhiselt. Uuringute osas palume pöörduda Keskkonnaameti poole.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas Männiku külas ulatuslikud konfliktised maakasutused puuduvad?</i> <p>Jah, puuduvad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kus on võimalik tutvuda maavarde kaevandamisest tekkivate kumulatiivsete mõjude analüüsiga?</i> <p>Kuna üldplaneeringuga ei kavandata täiendavalt mäetööstusmaad ega uusi kaevandamisalasid, ei ole läbi viidud ka eraldi detailsemat uuringut kõigi kaevanduste kumulatiivse mõju kohta. Teemat on käsitletud üldplaneeringule asjakohases täpsusastmes, võimalikule kumulatiivsele mõjule on KSH-s tähelepanu juhitud ja sellest tulenevalt antud ka soovitused edasiseks ebasoodsa mõju leevendamiseks ja vältimiseks (vt meetmed KSH aruande ptk 4.1.3).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas KSH toodud maavarade kaevandamisest tekkivate mõjude analüüs põhineb rekognosil?</i> <p>Üldplaneeringu ja KSH käigus ei ole läbi viidud eraldi uuringuid maavarade kaevandamise teemal. Lähtutud on olemasolevast informatsioonist, võimalikke kitsaskohti ja mõjusid (sh kumulatiivseid) on käsitletud üldplaneeringule vastavas detailsusastmes ning antud soovitused edasiste arengute kavandamiseks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kus on võimalik tutvuda ÜP ja KSH käigus jõutud järeldusteni kalmistu mõjust vesikonnale?</i> <p>Sama küsimus on ka eespool. Põhjavee kaitstuse kaardi andmetel kalmistu on keskmiselt kaitstud põhjaveega ala. ÜP seletuskirjas ja KSHs on öeldud, et enne kalmistu rajamist tuleb teha täpsemaid uuringuid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kus on võimalik tutvuda tööstusmüra kumulatiivse kaardiga Männiku külas?</i> <p><i>Miks pole mürahäiringuna Männiku külas vaadeldud</i></p>
--	--	--	--

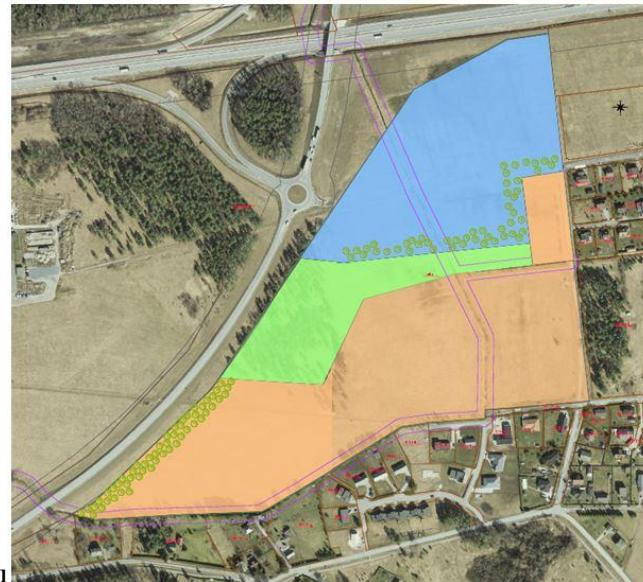
			<p><i>kumulatiivselt liiklus- ja tööstusmüra?</i></p> <p>Nendele küsimustele on võimalik vastata pärast uue mürauringu koostamist.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas impulssmüra, tonaalne müra jne on ühesuguse mõjuga?</i> <p>Impulssheli ja tonaalne heli (müra) on defineeritud keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Impulssheli ja tonaalne müra loetakse seadusandluses suuremat häiringut põhjustavaks ning vastavate asjaolude esinemisel tuleb rakendada seadusandluses määratud parandustegureid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas inimesi füsioloogiliselt mõjutavad liiklus- ja tööstusmüra erinevalt?</i> <p>Tööstus- ning tehnoseadmete müra peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärasest sõiduvahendite müra, mistõttu tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kelle poolt on koostatud Saku valla liiklusprognoos ja mis aastani? Kus on antud liiklusprognoosiga võimalik tutvuda?</i> <p>Konkreetselt Saku valla kohta ei ole üldplaneeringu raames liiklusprognoosi koostatud, KSH aruandes on välja toodud indikatiivne mõju suurenemine (nt mürataseme suurenemine), mis võib aset leida juhul, kui Saku valla teede liiklus kasvab samas rütmis erinevate maanteeprojektide raames teostatud liiklusuuringute prognooside tulemustele. KSH aruandes on märgitud, et olenevalt teest või teelõigust võib kasv olla ka suurem (kohati ka väiksem), kuid täpne prognoos erinevate teelõikude kohta puudub.</p>
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none">• <i>Kus on võimalik tutvuda prognoositava liikluskoormuse andmetega ja selle alusel koostatud (kumulatiivse) mürakaardiga?</i> <p>Eraldi liiklusprognoose ei ole üldplaneeringu raames koostatud, olemasoleva olukorra kirjeldamisel lähtuti vastavate teelõikude Transpordiameti liiklusloenduse tulemustest (avalikud andmed).</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Milliste lähteandmete alusel on koostatud müraalaste leevendavate meetmete loetelu?</i> <p>Müraalaste leevendusmeetmete peatükk (KSH aruandes) annab üldised suunised üldplaneeringuga kavandatu kontekstis müra mõju vähendamiseks, mis tuginevad muu hulgas ka sarnastele varasematele töödele ja uuringutele ning eksperthinnangule (samuti ekspertiide varasemale kogemusele). Detailseid (ühe krundi või hoone põhiseid) leevendusmeetmeid üldplaneeringu raames ei käsitleta. Üksikobjektide käsitlemisel ning lokaalsete müraprobleemide lahendamise tuleb lähtuda kehtivast seadusandlusest ja müraalaste kaebuste (ja normidele mittevastavuse kahtluse) korral tuleb pöörduda järelevalvet teostava asutuse poole.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kuidas on jõutud eelpool toodud teksti põhjal antud järelduseni? (Vastavalt mürauuringu tulemustele ei ole kogu valda hõlmava müra vähendamise tegevuskava koostamine vajalik, kuna laiaulatuslikke müraprobleeme ei tuvastatud. Suure liikluskoormusega põhimaanteedde ääres võib üksikutes piirkondades esineda liiklusmüra piirväärtuse ületamist, kuid need maanteed (ning teeäärsed eluhooned) on reeglina juba kaasatud (2017. a uuring) või kuuluvad järgmise (tähtajaga aastal 2022) Maanteeameti poolt koostatava strateegilise mürakaardi ning müra vähendamise</i>
--	--	--	--

			<p><i>tegevuskava uuringuobjektide hulka. Uute müra osas probleemsete üksikobjektide (nt tööstusettevõtted) ilmnemisel tuleb müra vähendamise vajaduse hindamisega tegeleda objektipõhiselt.)</i></p> <p>On tehtud uuringud ja mürakaart, aga kuna Männiku külas on koostamisel uus ajakohane uuring, siis tuleb oodata ära uue uuringu tulemused ja selle alusel täiendada ÜPd ja KSHd. Männiku piirkonnas on riigikaitsest ja kaevandamisest tingitud riiklikud huvid, millega tuleb arvestada.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kuidas mõjutab Männiku küla suurem valgustatus Männiku külas kalakotka püüselupaika?</i> <p>Üldplaneeringu ülesanne ei ole anda hinnanguid objektipõhiselt.</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Kas riigikaitseliste objektide puhul peab keskkonnamõjusid hindama?</i> <p>Vastavalt planeerimisseaduse (PlanS) § 2. (2) „Käesolevat seadust kohaldatakse planeerimisele niivõrd, kuivõrd see ei lähe vastuollu riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusega. Käesolevat seadust ei kohaldata riigikaitseliste ehitiste planeerimisel, mille peamine eesmärk on käsitleda side, eelhoiatamise või ladustamise küsimusi, välja arvatud juhul, kui ehitis asub detailplaneeringu kohustusega alal.“</p> <p>Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 1. (3) 1) „Käesolevat seadust ei kohaldata: strateegilisele planeerimisdokumendile, mille ainus eesmärk on riigi julgeoleku tagamine või hädaolukorra lahendamine“.</p> <p>Käesolevas üldplaneeringus ja KSH-s on riigikaitselisi objekte käsitletud üldplaneeringule asjakohases täpsusastmes. Üldplaneeringus ei anta hinnanguid</p>
--	--	--	--

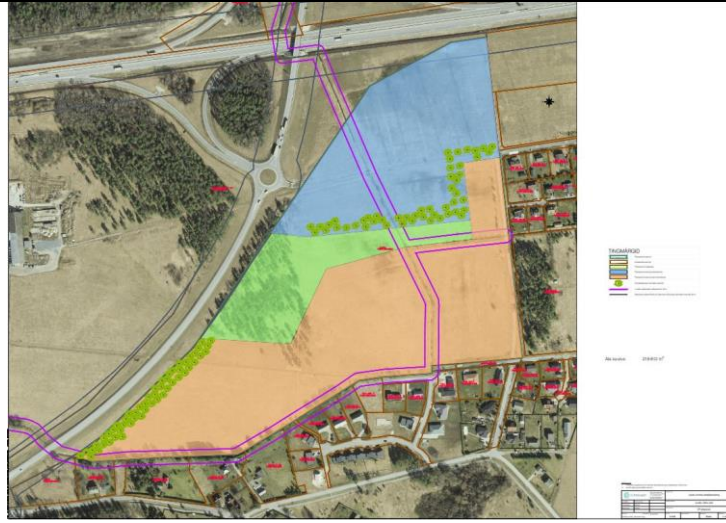
			<p>objektipõhiselt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kus on võimalik tutvuda Kaitseministeeriumi poolt tekitatud militaarmüra ja tööstusmüra kumulatiivse mürakaardiga?</i> <p>Kuna Männiku külas on koostamisel uus ajakohane uuring, siis tuleb oodata ära uue uuringu tulemused ja selle alusel täiendada ÜPd ja KSHd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Palun loetleda konkreetselt KSH aruande eelnõus toodud kumulatiivsed mõjud (so analüüs) ning kuidas on antud järeldesteni jõutud.</i> <p>Kumulatiivsed mõjud ei ole asi iseenesest vaid üks võimalus keskkonnamõjude avaldumiseks. Nagu selgitatud aruande ptk 4.10: „Kumulatiivsete mõjude avaldumise võimalusega on käesolevas KSH-s arvestatud läbivalt, erinevate teemavaldkondade analüüsi käigus.“ St, võimalikud kumulatiivsed mõjud on välja toodud teemade juures, kus need on eeldatavasti olulisemad. Lisaks on ptk 4.10 ka antud lühikokkuvõtte peamistest teemadest, milles kumulatiivsed mõjud võivad eelkõige avalduda.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks antud loetelus puuduvad lasketiirude alased mürameetmed (viidatud on KSH aruande punktis „Müra ja vibratsioon“ toodud leevendusmeetmetele)?</i> <p>Loetelu täiendatakse pärast uue uuringu valmimist.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kas KSH aruande eelnõu alusel ÜP lahendused vastavad seatud eesmärkidele, sh Männiku külas?</i> <p>Jah, vastab.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kuidas on määratud Saku valla maakasutus- ja ehitustingimused arvestades väljakujunenud olukorda?</i> <p>Küsimus ei ole arusaadav. Üldplaneering kujundab ruumiotsuseid maakonnaplaneeringus seatud suundumuste abil, tingimuste ning planeerimise</p>
--	--	--	--

			<p>põhimõtete täpsustamise, planeerimisseaduses seatud ülesannete lahendamise ning selleks maakasutusele ja ehitamisele tingimuste seadmise kaudu. Näiteks saab üldplaneeringuga täpsustada maakonnaplaneeringus määratud linnalise või maalise asustuse tihedust ja kujundada sellega elukeskkonna iseloomu. Samuti on üldplaneeringuga võimalik määrata valdav ehitusõigus (maksimaalne maht ja kõrgus jne), asustust teenindavate teede ja tänavate asukohad ning kohaliku liikuvusvõrgustiku kujundamise põhimõtted.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks KSH aruande eelnõu koostamisel pole arvestatud elanikkonna poolt esitatud kaebustega?</i> <p>KSH tegeb ÜP-ga kavandatud tegevuste eeldatava mõju väljaselgitamisega, mitte olemasoleva olukorra väljaselgitamisega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks ei analüüsita lasketiirude müraalaseid reaalseid leevendavaid meetmeid?</i> <p>Analüüs selgub koostatava uuringu käigus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Miks on tuginetud ÜP ja KSH läbiviimise käigus vanadele/mitte adekvaatsetele uuringutele?</i> <p>Hinnangu uuringute mitteamakvaatsuse kohta saab anda ainult vastava ala ekspert.</p> <p>Täname, et mõtlete kaasa ja panustate Saku valla üldplaneeringu koostamisse.</p>
22.	Ivar Piirsalu (Agroladu OÜ)	<p>Juuliku kinnistu on suuremas osas kavandatud äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-alaks ning vähemal määral pere- ja ridaelamumaaks.</p> <p>Tehakse ettepanek jätta äri- ja teenindusettevõtete ning tootmis- ja logistikakeskuse maa Tallinna ringtee poolsele krundiosale ning laiendada pere- ja ridaelamumaa otstarvet Juuliku-Tabasalu tee ning olemasoleva elamuala vahelisele alale.</p> <p>Kiri 30.04.2021</p>	<p>Antud piirkonnale on tehtud mitmeid ettepanekuid ning seoses sellega, sh avaldaja arvamusest lähtuvalt, on muudetud osaliselt piirkonnas planeeritud maakasutust ning planeeringulahendust.</p> <p>Juuliku kinnistu lõuna- ja idaküljele, alale, mis piirneb elamumaadega, kavandatakse täiendavalt pere- ja ridaelamumaad. Juuliku-Tabasalu tee ja Tallinna ringteega külgnevatel aladel, samuti Juula, Liia ja osaliselt Augusti kinnistule kavandatakse äri- ja</p>

u

tootismaa kasutusotstarbega maa. Olemasolevate ja planeeritavate elamumaade ning äri- ja tootismaade vahele nähakse ette vähemalt 30 m laiune haljastatud puhverala. Säilitatakse maksimaalselt Juuliku kinnistul asuv metsatukk. Juuliku-Tabasalu tee ja planeeritava elamuala vahele minimaalselt 50 m puhverala. Jõe ehituskeeluvööndisse nähakse ette 50 meetri laiune haljas- ja parkmetsamaa ning jõe piiranguvööndisse täiendavalt 50 meetri ulatuses puhke- ja virgestuse maa-ala.

TINGMÄRGID	
	Planeeritud ala piir
	Katastriüksuse piir
	Planeeritud haljasala
	Planeeritud ärimaa sihtotstarve
	Planeeritud elamumaa sihtotstarve
	Kõrghaljastuse võimalik asukoht
	Juuliku peakraavi kaitsevöönd 10 m
	Maantee kaitsevööndi piir äärmise sõiduraja välimisest servast 30 m

Ala suurus: 218 612 m²

23.

Tiit Vahenõmm

Ettepanek on säilitada Männituka haljak rohealana, ei nõustuta selle määramisega pere- ja ridaelamumaaks. Juhitakse tähelepanu, et antud ala on olnud aastakümneid elanike käsutuses vabaaja ja puhke eesmärgil ning on kvartalis ainuke piirkond, kuhu on võimalik rajada ning säilitada olemasolevaid kogukonna ühiskasutuses olevaid rajatisi.

Kiri 30.04.2021

Nõustatakse ettepanekuga ning määratakse Männituka haljak haljasala maaks.

24.	Raido Tõnts	<p>Ei saa nõustuda kavandatava planeeringuga ning eelnõuga kavandatud perspektiivse riigimaantee trassi uue asukohaga (perspektiivne 15 Tallinn-Rapla-Türi tee) Lokuti külas Maidu kinnistul. Võimalikud lahendusvariandid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planeeritava trassikoridori nihutamine idasuunal; 2. Kinnistu osaline või täielik sundvõõrandamine Transpordiameti/ vallavalitsuse poolt koos sinna juurde kuuluva õiglase kompensatsiooniga (arvestades sealjuures kinnistu soetusmaksumust ning võimalikku saamata jäänud tulu, mis seotud kinnistule planeeritud elamute arendusega); 3. Kinnistu vahetus samaväärse maatüki vastu Saku vallas. <p>Kiri 02.05.2021</p>	<p>Kuna tegemist on riigile kuuluva tee kavandamisega ehk ülekaaluka riikliku huviga, siis trassi planeerimise, projekteerimise ja ehitamisega tegeleb Transpordiamet. Saku valla üldplaneeringu koostamisel peame arvestama nii kohalike elanike huvidega kui ka riigiametite nõuetega.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trassi valiku osas jätkuvad läbirääkimised Transpordiametiga. Kaalume ka kolmepoolse kohtumise (maaomanikud, Transpordiamet, valla esindajad) korraldamist, eeldatavalt augusti lõpus või septembri alguses. 2. Kinnistu sundvõõrandamise ja kompensatsiooni kohta märgime, et trassi kavandamine on riiklik huvi, seega ka sundvõõrandamise protsessi ja kompensatsiooni määramisega tegeleb Transpordiamet. Kinnisasja avalikes huvides omandamise, sealhulgas sundvõõrandamise alused ja kord on sätestatud Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduses (KAHOS). Vastavalt KAHOS-e § 11 lg 2 koosneb tasu kinnisasja väärtusest ja hüvitisest kinnisasja omandamisega otseselt kaasneva varalise kahju ja saamata jääva tulu eest. 3. Kinnistu vahetus samaväärse maatüki vastu ei ole võimalik, kuna Saku valla omandis ei ole samaväärset maatükki. <p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Saustinõmme piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 8. septembril 2021. Arutelu kokkuvõtteks leiti, et Transpordiamet on optimaalseima ja riigile sobivaima trassi valiku teinud ja soovib selle kajastamist üldplaneeringus. Vallal on võimalik oma üldplaneeringus näidata ka alternatiivseid trassikoridore, kuid tuleb arvestada, et nende</p>
-----	--------------------	--	---

			realiseerimisest ei pruugi Transpordiamet huvitatud olla. Üldplaneeringus võib Metsaveere elamurajooni kõrval oleva trassikoridori määrata laiemalt, et edaspidi projekteerimise käigus, oleks võimalik projekteerida maantee elamurajoonist võimalikult kaugemale.
25.	Andrus Soomer	<p>Küsimused ja ettepanekud seoses perspektiivse riigiteega 15 Tallinn-Rapla-Türi tee.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saku valla üldplaneering ja KSH aruande plaan on võrreldes esialgse plaaniga, mida aastaid tagasi tutvustati, oluliselt muutunud. Uue plaani järgi on kogumisteed viidud teisele poole Saueaugu kinnistut (71814:001:0056) ja selle järgi hakkaks maantee mürareostus häirima kinnistut mõlemalt küljelt. Kinnistu kõrval oleva Tallinn-Viljandi maantee (15 Tallinn-Rapla-Türi tee) juures oleks piisavalt ruumi kogumistee ja põhitrassi jaoks. 2. Mure on mürareostuse pärast, mis tuleb maanteelt. Soov on teada, kas on tehtud mürareostuse uuringuid ja kuidas on plaanitud vähendada kinnistule mõjuva maantee mürareostust. 3. Mure on ka selles, kuidas hakkab toimuma ligipääs kinnistule ning kes kompenseerib kogumistee kaudu kulgeva ligipääsutee, kõnnitee, parkimiskohtade ning reovee mahutite väljaehitamise kulud. 4. Küsimus on, kuidas tagatakse elektrivarustus kinnistul. Hetkel on planeeritava tee asukohas elektriõhuliinid. <p>Avaldaja soovib vastuseid küsimustele ja täiendavat arutelu. Kahjuks ei saa nõustuda uue maanteetrassi valikuga uues üldplaneeringus. Kiri 03.05.2021</p>	<p>1. Saku valla üldplaneering on koostamise staadiumis ning seetõttu on ka planeeringu lahendus ajas muutunud. Saku valla üldplaneeringu koostamisel oleme pidanud arvestama nii kohalike elanike huvidega kui ka riigiametite nõuetega. Planeeringu lahendusele on andnud sisendi mitmed erinevad ametkonnad ja spetsialistid, sealhulgas ka Transpordiamet. Käesoleval hetkel üldplaneeringus kajastatud põhimaantee ja kogujatee asukoht on määratud Transpordiameti sisendi alusel. 15 Tallinn-Rapla-Türi maanteel hakkaks olema tihedam liiklus ning kogujatee jääks valdavalt kohalikke elanikke teenindavaks teeks, kus hakkab olema ka vähem liiklust kui maanteel. Sellest tulenevalt on ka kogujateel väiksem liikluskoormus ning müra.</p> <p>2. Kuna tegemist on riigile kuuluva tee kavandamisega, siis kõigi vastavate uuringute ja projektidega tegeleb Transpordiamet. Seega ei ole Saku Vallavalitsusel võimalik anda antud küsimuses asjakohast vastust. See küsimus edastatakse Transpordiametile.</p> <p>3. Üldplaneeringus on näidatud kogujatee põhimõtteline asukoht ning kogujatee täpsem asukoht selgub edasise projekteerimise käigus. Tõenäoliselt hakkab kinnistule ligipääs toimuma läbi kogujatee. Uute sissesõiduteede, parkimiskohtade väljaehitamise kulude kohta küsime samuti seisukohta Transpordiametist.</p>

			<p>4. Vastavalt vajadusele tõstetakse ka elektriliinid ringi teede ehitustööde käigus.</p> <p>Mürauringute, müra leevendavate meetmete kasutamise ja juurdepääsu teede väljaehitamise osas tuleb pöörduda Transpordiameti poole. Peale täpsustava informatsiooni saamist saame need taotlejale edastada.</p> <p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Tagadi piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 9. septembril 2021. Arutati ka Saueaugu kinnistu piirkonda kavandatud kogujateede lahendust. Kogujatee on ette nähtud Saueaugu kinnistu idapoolsele küljele, see tähendaks kommunikatsioonide jm eluolu ümbertegemist, lisaks jääks kinnistu kahe tee vahele. Kinnistu omaniku ettepanek on rajada kogujatee läänepoolsesse külge põhimaantee kõrvale. Transpordiameti esindajad olid seisukohal, et projekterija on valinud kõige optimaalsema lahenduse, kasutades ära olemasolevaid teid niipalju kui võimalik. Ei ole otstarbekas rajada kuskile kaugustesse täiesti uut teed. Kogujatee rajamine kohe põhitrassi kõrvale võib osutuda aga võimatuks ruumipuuduse tõttu, kuna olemasolev hoonestus on juba praegu teele väga lähedal. Transpordiameti esindajad rõhutasid, et kui reaalset projektierimiseks läheb, siis kaasatakse ka kinnistuomanik parima lahenduse leidmiseks.</p>
26.	Kristjan Maasik	<p>Ettepanek on avaldajale kuuluvate kinnistute: Arutooma (71801:001:0356), Eriku (71801:001:0894), Voore (71801:001:0354), Taga-Jaagupi (71801:001:020) määrata uues üldplaneeringus pere- ja ridaelamu maa-alaks. Kirjas on toodud põhjendused ja selgitused. Kiri 03.05.2021</p>	<p>Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada.</p> <p>Need maaüksused asuvad osaliselt nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis. Lisaks asuvad kõik maaüksused tervenisti rohelistes võrgustikus.</p> <p>Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja</p>

		<p>looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda. Antud juhul on tegemist kahe olulise kitsendusega, millega tuleb üldplaneeringu koostamisel ja planeerimisel arvestada.</p> <p>Nahkhiirte püsielupaigas kehtivat kaitsekorda reguleerib keskkonnaministri 12.07.2006. a määrus nr 50 „Nahkhiirte Vääna-Viti, Vääna-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ ja looduskaitseseadus. Keskkonnaamet kui püsielupaiga valitseja on oma kooskõlastuse kirjas öelnud, et <i>Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole piirkonna nahkhiirte elutingimused sedavõrd paranenud, et neid ei mõjutaks jätkuv ehitussurve Laagri nahkhiirte püsielupaiga territooriumil.</i> Saku vald ei saa koostatava üldplaneeringuga nahkhiirte elutingimusi uute arendusaladega täiendavalt halvemuse poole suunata, seetõttu ei kavanda me ka uut lasteaeda või kooli püsielupaiga alale, kuigi suur avalik huvi oleks olemas. Vajalik on antud piirkonnas hoiduda võimalikult palju täiendavast survest nahkhiirte püsielupaiga täisehitamisele.</p> <p>Samuti ei saa lubada roheline võrgustiku täisehitamist. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on elamuarendus üks põhilisi roheline võrgustiku probleeme ja survetegureid. Üldplaneering ei näe ette sealse roheline võrgustiku muutmist või ära kaotamist. Tegemist on olulise roheline võrgustiku tugialaga, mida tuleb võimalikult palju säilitada. Juhime siinkohal tähelepanu, et roheline võrgustik ei tähenda vaid</p>
--	--	--

			<p>suurulukite liikumiseks vajaliku maa-ala kaitset. Roheline võrgustik hõlmab nn rohelist ruumi ehk rohetaristut tervikuna.</p> <p>Kokkuvõtvalt on võimalik sisuliselt hajaasustuse tingimustel üksikelamu koos selle juure kuuluvate abihoonete ehitamine, kusjuures peab järgima täiendavaid roheline võrgustiku alale seatud tingimusi (nt naaberkiinnistute õuealade vaheline kaugus peab olema vähemalt 100 m), et tagada rohevõrgustiku toimimine. KSH toob välja, et nende üldplaneeringus seatud tingimuste järjepidev järgimine elamute kavandamisel on eriti oluline rohevõrgu funktsioneerimiseks. Tegemist on otse Tallinna külje all oleva looduskauni piirkonnaga, kus tuleks rõhutada just selle väärtusi ning eraklikkust ning kuhu saab roheline võrgustiku ja nahkhiirtega arvestatult kavandada hajaasustuse põhimõttel üksikuid elamuid.</p> <p>Lisaks analüüsi KSHs elamumaade mahtu ja arvutusi näitas, et võrreldes praegusega kasvab Saku valla elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalisi raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud. KSHle tuginedes tuli meil üldplaneeringu eelnõus ette nähtud elamupiirkondi terves Saku vallas vähendada. Siiski on jätkuvalt antud piirkonnas uusi elamualasid piisavalt ette nähtud.</p>
27.	Mihkel Merimaa (Legend OÜ)	Kirjades on järgmised ettepanekud: 1. Määrata Tännasilma külas asuv maaüksus 71801:001:2159 ühiskondliku hoone maa-alaks.	Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Valdmäe tn 7 maaüksus (71801:001:2159) asub

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Tänassilma küla liikluskoormuse hajutamiseks on vaja leida võimalusi. Võimaliku lahendusena saab ühe ühenduse luua Tänassilma külast otse Tänassilma tehnoparki (Linamäe tn ühendada Arukivi teega). 3. Määrata endisele sõjaväeosa kinnistutele pere- ja ridaelamu maa juhtotstarve. Selle piirkonna välja arendamise huvi on üles näidanud kõik sõjaväeosa katvad erinevad maaomanikud. 4. Lisaks planeeritud kergliiklusteedele näha ette terviseradade plaan. 5. Määrata üldplaneeringuga Linnumetsa kinnistu juhtotstarbeks esimese valikuna pere- ja ridaelamu maa-ala (EP) ja kui see ei ole võimalik, siis teise valikuna äri- ja tootmismaa (ÄT). <p>Kaks kirja 03.05.2021</p>	<p>pooleldi nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis ja pooleldi sihtkaitsevööndis. Linnumetsa maaüksus (71801:001:1148) asub osaliselt nahkhiirte Laagri püsielupaiga piiranguvööndis. Lisaks asuvad mõlemad maaüksused tervenisti rohelises võrgustikus. Nn endised sõjaväeosade maaüksused asuvad samuti osaliselt nahkhiirte püsielupaigas ja tervenisti rohelises võrgustikus. Seetõttu käsitleme oma vastuses neid maaüksuseid võrdselt ja koos.</p> <p>Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda. Antud juhul on tegemist kahe olulise kitsendusega, millega tuleb üldplaneeringu koostamisel ja planeerimisel arvestada. Üldplaneeringu suunaks on eelkõige tiheasustusala tihendamise, mitte uute alade hõivamine. Nahkhiirte püsielupaigas kehtivat kaitsekorda reguleerib keskkonnaministri 12.07.2006. a määrus nr 50 „Nahkhiirte Väana-Viti, Väana-Posti ja Laagri püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ ja looduskaitse seadus. Keskkonnaamet kui püsielupaiga valitseja on oma viimases üldplaneeringu kooskõlastuse kirjas öelnud, et <i>Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole piirkonna nahkhiirte elutingimused sedavõrd paranenud, et neid ei mõjutaks jätkuv ehitussurve Laagri nahkhiirte püsielupaiga territooriumil.</i> Saku vald ei saa koostatava üldplaneeringuga nahkhiirte elutingimusi uute arendusaladega täiendavalt halvemuse poole suunata, seetõttu ei kavanda me ka uut lasteaeda või kooli püsielupaiga alale, kuigi suur avalik huvi oleks olemas. Vajalik on antud piirkonnas hoiduda</p>
--	--	---	--

			<p>võimalikult palju täiendavast survest nahkhiirte püsielupaiga täisehitamisele.</p> <p>Samuti ei saa lubada roheline võrgustiku täisehitamist. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on elamuarendus üks põhilisi roheline võrgustiku probleeme ja survetegureid. Üldplaneering ei näe ette sealse roheline võrgustiku muutmist või ära kaotamist. Tegemist on olulise roheline võrgustiku tugialaga, mida tuleb võimalikult palju säilitada. Juhime siinkohal tähelepanu, et roheline võrgustik ei tähenda vaid suurulukite liikumiseks vajaliku maa-ala kaitset. Roheline võrgustik hõlmab tänapäevases tähenduses nn rohelist (või ka sinist, et iseloomustada veeökosüsteeme) ruumi ehk rohetaristut tervikuna – looduslikke ja poollooduslikke alasid, sh kaitsealasid, märgalasid, jõekoridore, metsi, parke jt haljasalasid, aga ka põllumajandusmaid ning merealadega seotud alasid. Kokkuvõtvalt on rohelistes võrgustikus võimalik sisuliselt hajaasustuse tingimustel üksikelamu koos selle juure kuuluvate abihoonete ehitamine, kusjuures peab järgima täiendavaid roheline võrgustiku alale seatud tingimusi (nt naaberkinnistute õuealade vaheline kaugus peab olema vähemalt 100 m), et tagada rohevõrgustiku toimimine. KSH toob välja, et nende üldplaneeringus seatud tingimuste järjepidev järgimine elamute kavandamisel on eriti oluline rohevõrgu funktsioneerimiseks. Tegemist on otse Tallinna külje all oleva looduskauni piirkonnaga, kus tuleks rõhutada just selle väärtusi ning eraklikkust ning kuhu saab roheline võrgustiku ja nahkhiirtega arvestatult kavandada hajaasustuse põhimõttel üksikelamu.</p> <p>Lisaks analüüsi KSHs elamumaade mahtu ja arvutus näitas, et võrreldes praegusega kasvab Saku valla</p>
--	--	--	--

			<p>elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud. KSHle tuginedes tuli meil üldplaneeringu eelnõus ette nähtud elamupiirkondi terves Saku vallas vähendada. Siiski on jätkuvalt Tänassilma piirkonnas uusi elamualasid piisavalt ette nähtud. Kuidas ja millal neid arendajate poolt müüki lastakse, seda vald reguleerida ei saa.</p> <p>Tänassilma küla liikluse parendamisega juba tegeletakse. Tänassilma tee ehitusega on suuresti ära lahendatud piirkondlikud liiklusprobleemid ja arvestatud ka tulevastele arenduste liikluskoormusega. Transiitliiklus hakkab käima Tänassilma tee kaudu. Täiendavat transiitliiklust läbi olemasoleva Arumetsa elurajooni pole mõistlik kavandada.</p> <p>Terviseradasid oleme kavandanud ka ilma, et need oleksid üldplaneeringus näidatud. Üldplaneeringu täpsusaste ei ole nii suur, et terviseradasid nii täpselt käsitleda saaks. See on pigem kohapõhine planeerimine ja kavandamine. Üldplaneeringu seletuskirja saab märkida üldise põhimõtte, et nt rohevõrgustikku võib kavandada puhkeotstarbelisi rajatisi sh terviseradu.</p>
28.	Indrek Raudjalg	Ettepanek laiendada Jälgimäe külas Mõisavahe tee ja Tallinna ringtee vahelisel alal äri- ja teenindusettevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala selliselt, et see	Ettepanekuga arvestatakse. Laiendatakse äri- ja teenindusettevõtte ning tootmis- ja logistikakeskuse maa-ala (ÄT) kuni Kanama liivahoidla

		<p>hõlmaks suuremat ala Tallinna ringtee kõrval ning Tallinn-Pärnu maantee ja Tallinna ringtee magistraali läheduses (sealhulgas Ussiaugu kinnistut täies ulatuses kuni Kanama liivahoidlani).</p> <p>Kiri 03.05.2021</p>	<p>kinnistuni. Maakasutusplaanile tehakse vastavad muudatused.</p>
29.	<p>Olvi Parve, lisatud on 24 Saustinõmme küla elaniku digiallkirja</p>	<p>Kirjas rõhutatakse, et Saustinõmme küla ei piirdu vaid Metsaveere elurajooniga. Lisaks ei ole kirja autorid volitanud MTÜ Metsaveere Külaseltsi esindama oma arvamust.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanek muuta Isaki (71801:001:1025) kinnistu hajaasustuse alaks. 2. Ettepanek kaaluda, kas on vaja Jürinõmme (71801:001:0185) kinnistule tootmisala, kuna müraefekti leevendamiseks tuleks tekitada 30-50 meetri laiune puhverala. Samale kinnistule elamumaa ja tiheasustusala kavandamine tekitab küsimuse, kas see otstarve on asjakohane. 3. Tähelepanu on pööratud ka asjaolule, et Saustinõmme külasse planeeritava kergliiklustee osas on vajalik teha koostööd kinnistu omanikega. Esitatud on ka Sihi (71801:001:0342) kinnistu omaniku Avo Meieri seisukoht, kes ei nõustu kergliiklustee asukohaga Viljandi maantee läänepoolses servas. 4. Palutakse Rail Balticu trassi osas RMK Viimsi metskonna aladel jälgida, et ligipääs Saustinõmme külast Saku suunal ei halveneks ning et planeeritud kergliiklustee läbipääsukohad ka välja ehitatakse. 5. Tähelepanu on pööratud asjaolule, et Saustinõmme külas paikneb vaid üks tuletõrje veevõtukoht aadressil Nõmme tee 30a. Võrreldes teiste valla küladega ja arvestades asustustiheduse kasvu, on seda vähe ning palutakse kaaluda täiendava 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestatakse ettepanekuga ning tehakse üldplaneeringus vastav muudatus. 2. Kehtiva Saku valla üldplaneeringu järgi on Jürinõmme kinnistul sama maakasutuse juhtotstarve, mis uue Saku valla üldplaneeringuga ette nähtud. Kui planeeritakse uus elamumaa ja uus tootmismaa, siis nende vahele on ette nähtud vähemalt 30 meetri laiune kaitsehaljastus. Täpsem kruntide jaotus ja kaitsehaljastuse asukoht määratakse detailplaneeringu käigus. 3. Saku valla üldplaneeringus märgitud kergliiklustee on näidatud põhimõttelisena ning konkreetne asukoht määratakse kindlaks edasise projekteerimise käigus ning ehitusprojekti. Samuti tehakse siis koostööd kinnistu omanikega. 4. Üldplaneeringus on ette nähtud RMK Viimsi metskonna alal kaks kergliiklustee läbipääsu, mis tagavad Saustinõmme elanikel puhkealadele ligipääsemist põhja ja lõuna poolt. Edasise projekteerimise käigus tuleb arvestada üldplaneeringus näidatud kergliiklustee läbipääsudega. 5. Saustinõmme külas paiknev tuletõrje veevõtukoht planeeriti Põllu detailplaneeringuga, mis kehtestati Saku Vallavolikogu 13.mai 2004 otsusega nr 49. Detailplaneeringu kooskõlastas ka Harjumaa Päästeteenistus. Täiendavate tuletõrje veevõtukohtade asukohad lahendatakse uute detailplaneeringute või ehitusprojektidega.

		veevõtukohta väljaehitamist. Kiri 04.05.2021.	Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Saustinõmme piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 8. septembril 2021. Arutelu kokkuvõtteks leiti, et Transpordiamet on optimaalseima ja riigile sobivaima trassi valiku teinud ja soovib selle kajastamist üldplaneeringus. Vallal on võimalik oma üldplaneeringus näidata ka alternatiivseid trassikoridore, kuid tuleb arvestada, et nende realiseerimisest ei pruugi Transpordiamet huvitatud olla. Üldplaneeringus võib Metsaveere elamurajooni kõrval oleva trassikoridori määrata laiemalt, et edaspidi projekteerimise käigus, oleks võimalik projekteerida maantee elamurajoonist võimalikult kaugemale.
30.	Vladimir Umov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saku valla üldplaneering ja KSH aruande plaan on võrreldes esialgsega oluliselt muutunud. Uue plaani järgi on kogumisteed oluliselt muutunud, need on viidud teisele poole Altpere kinnistut ja nüüd hakkab mürareostus häirima kinnistut mõlemalt küljelt. 2. Soov on teada, kas on tehtud mürauringuid ja kuidas on plaanitud vähendada kinnistule mõjuvat mürareostust. 3. Kuidas hakkab toimuma ligipääs kinnistule ning kes kompenseerib kinnistul uute kõnniteede ja parkimiskohtade ning muu vara ümberpaigutamise kulud. <p>Kiri 04.05.2021.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saku valla üldplaneering on koostamise staadiumis ning seetõttu on ka planeeringu lahendus ajas muutunud. Saku valla üldplaneeringu koostamisel oleme pidanud arvestama nii kohalike elanike huvidega kui ka riigiametite nõuetega. Planeeringu lahendusele on andnud sisendi mitmed erinevad ametkonnad ja spetsialistid, sealhulgas ka Transpordiamet. Käesoleval hetkel üldplaneeringus kajastatud põhimaantee ja kogujatee asukoht on määratud Transpordiameti sisendi alusel. 15 Tallinn-Rapla-Türi maanteel hakkaks olema tihedam liiklus ning kogujatee jääks valdavalt kohalikke elanikke teenindavaks teeks, kus hakkab olema ka vähem liiklust kui maanteel. Sellest tulenevalt on ka kogujateel väiksem liikluskoormus ning müra. 2. Kuna tegemist on riigile kuuluva tee kavandamisega, siis kõigi vastavate uuringute ja projektidega tegeleb Transpordiamet. Seega ei ole Saku Vallavalitsusel võimalik anda antud küsimuses asjakohast vastust. Edastame selle

			<p>küsimuse Transpordiametile.</p> <p>3. Üldplaneeringus on näidatud kogujatee põhimõtteline asukoht ning kogujatee täpsem asukoht selgub edasise projekteerimise käigus. Tõenäoliselt hakkab kinnistule ligipääs toimuma läbi kogujatee. Uute sissesõiduteede, parkimiskohtade väljaehitamise kulude kohta saab informatsiooni anda Transpordiamet, kes tegeleb riigiteede kavandamise ja ehitamisega.</p> <p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Tagadi piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 9. septembril 2021. Vladimir Umov arutelul ei osalenud.</p>
31.	Renee Kulbas	Soov on määrata Tänassilma külas Kerbometsa (71801:001:1147) kinnistule pere- ja ridaelamu maa-ala juhtotstarve. Kiri 04.05.2021.	<p>Ettepanekuga ei ole võimalik arvestada. Kerbometsa maaüksus asub tervenisti rohelises võrgustikus.</p> <p>Iga planeeringu koostamisel arvestatakse tegevusega kaasnevaid sotsiaalseid, majanduslikke, kultuurilisi ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid. Asjakohaste mõjude hindamisel tuvastatakse olulised mõjud, mis planeeringu elluviimisega võivad kaasneda. Antud juhul on tegemist rohelise võrgustiku alaga, millega tuleb üldplaneeringu koostamisel ja planeerimisel arvestada. Üldplaneeringu suunaks on eelkõige tiheasustusala tihendamine, mitte uute looduslikult oluliste alade hõivamine. Koostatava Saku valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes on elamuarendus üks põhilisi rohelise võrgustiku probleeme ja survetegureid. Üldplaneering ei näe ette sealse rohelise võrgustiku muutmist või ära kaotamist. Tegemist on olulise rohelise võrgustiku tugialaga, mida tuleb võimalikult palju säilitada. Juhime siinkohal tähelepanu, et roheline võrgustik ei tähenda vaid suurulukite liikumiseks vajaliku maa-ala</p>

			<p>kaitset. Roheline võrgustik hõlmab tänapäevases tähenduses nn rohelist (või ka sinist, et iseloomustada veeökosüsteeme) ruumi ehk rohetaristut tervikuna – looduslikke ja poollooduslikke alasid, sh kaitsealasid, märgalasid, jõekoridore, metsi, parke jt haljasalasid, aga ka põllumajandusmaid ning merealadega seotud alasid, mis reguleerivad vee, õhu ja ökosüsteemi kvaliteeti, ning muid toetavaid tehnilisi rajatisi. Ehk see tähendab palju rohkemat kui vaid loomade liikumiskoridore. Selleks, et roheline võrgustik täidaks oma ülesandeid, on vajalik, et selle struktuurid oleksid planeeritud sidusalt, st, et tugialad oleksid koridoridega ühendatud ühtseks tervikuks. Seetõttu ongi üldplaneeringu seletuskirja roheline võrgustiku peatükis ära toodud maakasutus- ja ehitustingimused roheline võrgustiku toimimise ja sidususe tagamiseks. Kokkuvõtvalt on rohelises võrgustikus võimalik sisuliselt hajaasustuse tingimustel üksikelamu koos selle juure kuuluvate abihoonete ehitamine, kusjuures peab järgima täiendavaid roheline võrgustiku alale seatud tingimusi (nt naaberkiinnistute õuealade vaheline kaugus peab olema vähemalt 100 m), et tagada rohevõrgustiku toimimine. KSH toob välja, et nende üldplaneeringus seatud tingimuste järjepidev järgimine elamute kavandamisel on eriti oluline rohevõrgu funktsioneerimiseks. Tegemist on otse Tallinna külje all oleva looduskauni piirkonnaga, kus tuleks rõhutada just selle väärtusi ning eraklikkust ning kuhu saab roheline võrgustiku ja nahkhiirtega arvestatult kavandada hajaasustuse põhimõttel üksikelamu. Lisaks analüüsi KSHs elamumaade mahtu ja arvutus näitas, et võrreldes praegusega kasvab Saku valla elanike arv ligikaudu kaks korda. KSH aruandes on tehtud ettepanek vähendada kavandatavate elamualade</p>
--	--	--	--

			<p>ulatust ja arvu selliselt, et kavandatav areng vastaks nii senistele trendidele kui ka prognoosidele, võttes arvesse üldplaneeringu ajalist raamistikku ja omavalitsuse võimekust uusi elanikke vastu võtta. Eeltoodust tulenevalt ei ole täiendavate elamumaade juurde kavandamine tasakaalustatud ruumilist arengut silmas pidades põhjendatud. KSHle tuginedes tuli meil üldplaneeringu eelnõus ette nähtud elamupiirkondi terves Saku vallas vähendada. Siiski on jätkuvalt Tänassilma piirkonnas uusi elamualasid piisavalt ette nähtud. Kuidas ja millal neid arendajate poolt müüakse, seda vald reguleerida ei saa.</p>
32.	Eero Alamaa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mure on seoses militaarmüraga Männiku külas. Üldplaneering peaks tegelikku olukorda õigesti hindama ja sõnastama lahendussuuna müraallikate ohjeldamiseks. Üldplaneeringus on viide <i>militaarmüra regulatsioonile</i>, soovitakse konkreetset viidet, mis dokumendiga on tegemist. 2. Planeeritava kalmistu osas tuleb hinnata, kas see sobib mürakeskkonda. Kui kalmistu rajatakse, on vaja kõigil müraallikatel rakendada täiendavaid müra piiramise meetmeid. 3. Ettepanek puhkealade kohta: Tammemäe järve lääne- ja lõunakallas ning betoonitehasest põhja poole (kuni kõrgepingeliinini) ala määrata puhke- ja virgestusaladena (otstarve realiseeritakse pärast kaevandustegevuse lõppu). 4. Liikluse kohta on ettepanek lisada planeeringusse Männiku karjäärde ja tulevase järvistu kaevandusjärgsel kasutamisel puhkealana perspektiivsed ligipääsuteed ja parkimisalad. Lahendada ligipääsetavus ühistranspordile. <p>Kiri 05.05.2021</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Üldplaneeringut (ÜP) täiendatakse ja täpsustatakse pärast uue koostamisel oleva mürauuringu läbiviimist. 2. 2009. aastal kehtestatud ja hetkel kehtivas Saku valla üldplaneeringus on kalmistu nimetatud piirkonda kavandatud. Seega on juba 2009 aastast teada, et Männiku külla kavandatakse kalmistu. Kaitseministeerium on andnud koostatavale ÜP-le tingimusliku kooskõlastuse. Kaitseministeerium palub märkida ÜP seletuskirja, et planeeritav kalmistu maa-ala on võimalik kalmistuna kasutusele võtta alles siis, kui Kaitseministeerium ei vaja seda enam riigikaitse ülesannete ja eesmärkide täitmiseks ning maa-ala on kalmistut rajada soovivale kohaliku omavalitsuse üksusele kasutamiseks antud või võõrandatud riigivaraseaduses sätestatud alustel ja korras. Kaitseministeerium märgib ka, et kavandatavale kalmistule ulatub Männiku lasketiirus, Männiku linnakus või Männiku harjutusväljal riigikaitse tegevuse tõttu tekkiv müra, mis võib kalmistul

			<p>vaikust häirida. Seega paluvad nad arvestada, et atmosfääriõhu kaitse seaduse (AÕKS) § 55 lõike 3 punkti 4 kohaselt ei kuulu välisõhus leviva müra hulka riigikaitse tegevusega tekitatud müra. Sellest tulenevalt ei kohaldu riigikaitse tegevusega tekitatud mürale AÕKS § 56 sätestatud välisõhus leviva müra normtasemete regulatsioon ega ka keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ sätestatud müra normtasemed. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 10 kohaselt tuleb keskkonnahäiringut taluda, kui keskkonnahäiringut põhjustav tegevus on vajalik ülekaaluka avaliku huvi tõttu ning puudub mõistlik alternatiiv ja olulise keskkonnahäiringu vähendamiseks on võetud vajalikud meetmed. Samas on Tallinna linnal suur huvi nimetatud asukohta kalmistu rajada ja nad on alustanud detailplaneeringu algatamise ettevalmistamisega. Märkime, et Tallinna linna ja Saku valla vahel on sõlmitud ka vastav kokkuleppe. Antud juhul on võimalik müra leevendavaid meetmeid käsitleda kalmistu detailplaneeringu koostamise käigus.</p> <p>3. Menetluses olevaid mäetööstusmaid ei ole praktikas ÜP-sse märgitud. Praegu on ÜP-s mäetööstusmaad seletuskirjas käsitletud. Puhke- ja virgestusmaa otsarve rakendub pärast kaevandamise lõppu. Kokkuvõtteks – nõustume ettepanekuga.</p> <p>4. Detailne alade liikluskorraldus lahendatakse puhkeala planeeringu või projekti mahus. ÜP kaardil tuleb näidata juurdepääsud aladele raudteest ida pool (paralleelselt raudteega) ja ühendada teed omavahel kokku. Selles osas ÜP-d täiendatakse.</p>
--	--	--	--

			<p>Täiendavad parkimisalad kavandatakse detailplaneeringu või projektiga. Näiteks kalmistu detailplaneeringu koostamisel tuleb parkla planeerimisel arvestada ka vajadusega, et seda saaksid kasutada ka puhkajad.</p> <p>ÜP kaardile on märgitud kergliiklustee riste, ühendamiseks olemasoleva kergliiklustee teisel pool Männiku tee ja raudteed asuva puhkealaga. ÜP-ga antakse riste põhimõtteline asukoht, selle täpne asukoht selgub detailplaneeringu või projekti käigus.</p> <p>Ühistranspordipeatuste kavandamine ei ole ÜP ülesanne. Ühistranspordiga ligipääsetavus vaadatakse üle nii kalmistu kui ka puhkajade planeerimise ja projekteerimise käigus.</p>
33.	<p>Eero Sepp (Aterton OÜ, Sakuringi Äripark OÜ)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Juhitud on tähelepanu, et Juula ja Juuliku kinnistu piirnemisel Tallinna ringteega on teekaitse piirjoon erinevatel kaartidel nihkes. 2. Ettepanek on mitte kohaldada tee kaitsetsooni osale HM funktsiooni Juuliku ja Juula kinnistute osas kuni Väana jõe kaitsetsoonini. Kuna ÄT funktsiooniga ala ja Juuliku küla eramute vahele on nägunii ette nähtud kaitsehaljastuse vöönd, siis võiks jätta võimaluse ühe variandina kogujatee planeerimiseks Juuliku ja Juula kinnistute põhjapiirile ja kasutada sellisel juhul ka tee kaitsetsooni jäävat territooriumi. See jätkaks võimaluse ringtee poolt vaadates tekitada järgmised tsoonid: kogujatee, parkimine, hooned, kaitsehaljastus, ehk küla ja eramute poolt vaadatuna oleks liiklus ja müra minimeeritud. 3. Väana jõe kaitsetsooniga seoses on ettepanek HM funktsiooni asemel kohaldada Juula ja Augusti kinnistute osas PV funktsiooni, et jätta võimalus 	<p>Antud piirkonnale on tehtud mitmeid erinevaid ettepanekuid. Seoses sellega, sh arvamusest lähtuvalt on muudetud osaliselt piirkonnas planeeritud maakasutust ning planeeringulahendust. Juuliku kinnistu lõuna- ja idaküljel, alal, mis piirneb elamumaadega, on kavandatud täiendavalt pere- ja ridaelamumaad. Juuliku-Tabasalu tee ja Tallinna ringteega külgnevatel aladel, samuti Juula, Liia ja osaliselt Augusti kinnistule kavandatakse äri- ja tootmismaa juhtotstarve. Olemasolevate ja planeeritavate elamumaade ning äri- ja tootmismaa vahele nähakse ette vähemalt 30 m laiune haljastatud puhverala. Juuliku-Tabasalu tee ja planeeritava elamuala vahele kavandatakse minimaalselt 50 m puhverala. Jõe ehituskeeluvööndisse nähakse ette 50 meetri laiune haljas- ja parkmetsamaa ning jõe piiranguvööndisse täiendavalt 50 meetri ulatuses puhke- ja virgestuse maa-ala.</p> <p>Võimalik kogujatee asukoht saab määrata</p>

		<p>detailplaneeringuga sinna planeerida puhkamise ja spordiga seotud tegevusi.</p> <p>Kiri 05.04.2021</p>	<p>detailplaneeringu raames, et mitte piirata üldplaneeringuga võimalikku parimat lahendust.</p>
34.	<p>Victoria Parmas (AÜ Tervis-Kiisa juhatuse liige)</p>	<p>AÜ Tervis-Kiisa soovib, et tiheasustusala kavandamisel arvestatakse piirkonnas välja kujunenud asustustüüpi, kus elamualad ei ole väga suured ja nende vahel on puhvritena rohealad.</p> <p>Kinnistule 71814:001:0465 (Roobuka, Roobuka küla) näha üldplaneeringus ette lõunapoolsesse külge kavandatava pere- ja ridaelamualale ning olemasolevate Tervise tee ääres asuvate kinnistute vahele 50-meetrine roheala. Lisaks on ettepanek üldplaneeringus säilitada ka roheala kinnistul katastrinumbriga 71813:018:0033 (Soonurme tee).</p> <p>Kiri 06.05.2021</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel lähtutakse põhimõttest, et tihe tihedamaks, mitte planeerida hajusalt laiali üksteisest kaugel olevaid elamualasid. Sellega säilitatakse alles kompaktsed looduslikud alad, mitte ei tükeldata neid. Samuti tingib piirkonna ühisvee- ja kanalisatsiooni võrgu väljaehitamine seda, et uued elamualad peavad olema selleks piisavalt lähedal, et nendega liituda, mis on keskkonda säästvam.</p> <p>Roobuka kinnistu (71814:001:0465) kruntideks jaotamise täpne lahendus antakse detailplaneeringuga, mis koostatakse vastavalt üldplaneeringule (ÜP). ÜP-s on määratud, et pere- ja ridaelamu maa-alal (EP) peab üldjuhul 20% planeeritavast alast kavandama avalikuks kasutuseks (mille hulka ei loeta sõiduteid ja tänavaid), st haljasalaks, puhkealaks vms. Detailplaneeringu koostamisel saab valida nendele aladele kõige sobivama asukoha.</p> <p>Täname tähelepaneku eest, et praegune roheala AÜ Tervis-Kiisa ja Soonurme elurajooni vahel olev puhvertsoon katastrinumbriga 71813:018:0033 on ekslikult pere- ja ridaelamu (EP) maa-alana tähistatud. Korrigeerime kaarti.</p>
35.	<p>OÜ Ivard, esindaja Tuulikki Laesson</p>	<ol style="list-style-type: none"> Näha üldplaneeringuga ette puhkeala ning perspektiivne supelrand ka Liivalaia karjäär 2 (71801:001:0001) äärde. Määrata tuumala piir samaseks lähedusse kavandatud perspektiivse põhimõttelise kõrgepingeliini koridoriga (mis on kavandatud maismaa peale karjäärade vahele). 	<ol style="list-style-type: none"> Koostatava Saku valla üldplaneeringuga on ette nähtud kõige sobivaimad kohad supelrandade ja supluskohtade kavandamiseks. Järgnevas üldplaneeringu menetluses kasutatakse senise perspektiivse supelranna ja supluskohta tingmärkide asemel segaduse vältimiseks vaid ühte tingmärki, milleks on perspektiivne supelrand. Liivalaia karjäär

		<p>3. Näha tootmisala ja kavandatava puhkeala ning perspektiivsete supluskohtade vahele puhverala. Kiri 05.05.2021</p>	<p>2 maaüksusele eraldi supelranda ei kavandata. Sisuliselt moodustab Liivalaia karjäär 2 veekogu ühtse puhkeala koos põhjapool asuva supelranna alaga. Käesoleval hetkel on pooleli Liivalaia VII kaevandamisloa muutmise menetlus, mille tulemusel praeguse informatsiooni kohaselt tekib pärast kaevandamist Liivalaia karjäär 7 (71801:001:2220) ja Liivalaia karjäär (71801:001:0650) maaüksustele ühtne veekogu. Me ei pea mõistlikuks kõikvõimalikesse kohtadesse eraldi supelranda kavandada. Supelrand tähendab konkreetseid nõudeid nt veekvaliteedi seirele, turvalisusele jne. Lisaks annab see võimaluse supelrannale vajalike ehitiste kavandamiseks, mis pole iga veekogu ja kalda puhul vajalik. Supelranna puudumine ei keela inimestel seda kohta puhkamiseks kasutada ja ujumas käia. Oluline on, et kaevandamistegevus oleks lõppenud ja ala korrastatud. Kaevandamisega rikutud maa korrastamise käigus kujundatakse igal juhul ohutud nõlvad ja nõlvused, mis on ka suplejatele ohutud. Kui me kavandame supelranna, siis me näeme reeglina sellega koos ette tavapärasest veelgi laugema nõlvuse. Igal pool ei ole seda mõistlik nõuda, sest see tähendab, et osa maavara jääb väljamata. Kuna maapõueseaduse § 14 lõige 1 punkti 3 kohaselt tuleb maavara kasutada majanduslikult otstarbekalt ja säästlikult, siis iga supelranna jaoks maha jäetud varu peab olema põhjendatud. Seega üldplaneeringusse me esitatud ettepanekust tulenevalt muudatust ei tee, kuid sisuliselt läheb Liivalaia karjäär 2 eeldatavasti koos Liivalaia VII mäeeraldisega ühtse puhkamiskohana kasutusse.</p>
--	--	--	---

			<p>2. Roheline võrgustik ei tähenda vaid suurulukite liikumiseks vajaliku maa-ala kaitset. Roheline võrgustik hõlmab tänapäevases tähenduses nn rohelist ja ka sinist ruumi ehk rohetaristut tervikuna – looduslikke ja poollooduslikke alasid, sh kaitsealasid, märgalasid, jõekoridore, järvi, metsi, parke jt haljasalasid, aga ka põllumajandusmaid ning merealadega seotud alasid, mis reguleerivad vee, õhu ja ökosüsteemi kvaliteeti, ning muid toetavaid tehnilisi rajatisi. Sinine osa rohekoridorist kaitsebki just vee ökosüsteeme. Seega tähendab roheline koridor palju rohkemat kui vaid loomade liikumiskoridore. Eelnevast tulenevalt me esitatud ettepanekuga ei saa arvestada.</p> <p>3. Eraldi puhveralasid me karjääride ja perspektiivsete puhkealade vahele ei ole üldplaneeringuga määratud, sest me ei tea nii täpselt, kuidas kaevandada soovitakse ja kuhu ning mis ulatuses täpselt supelranna rajame. Kaevandatud maa korrastamise projektides pöörame kindlasti sellele teemale tähelepanu ja nii palju kui võimalik näeme ette kõrghaljastuse taastamist just puhvri tekitamise eesmärgil. Näiteks Liivalaia VII esialgses korrastamisplaanis on mäeeraldise äärtesse ette nähtud osaline tagasitäide, et saaks just kõrghaljastust rajada. Kaitsepuhvri küsimuse lahendamise vastavalt tekkinud olukorrale igakordselt korrastamisprojekte kooskõlastades ja seega üldplaneeringus me esitatud ettepanekuga ei arvesta. Küll aga näeme üldplaneeringus ette Karjääri tee 1 juurest piki raudteed põhjasuunas kuni puhkealani juurdepääsu kergliiklejatele.</p> <p>Oma kirjas tõite täiendavalt välja omapoolse seiskoha, et olete vastu igasugusele kaevandustegevuse</p>
--	--	--	--

			<p>laiendamisele Liivalaia karjäärides, sealhulgas Liivalaia karjäär 2 ja 7 kinnistutel, mille mõjul laieneks kaevandamise tulemusena tekkiva veekogu piir Karjääri tee 4 ja Karjääri tee 8 kinnistute poole, kuivõrd riivaks see oluliselt laieneva ehituskeeluvööndi tõttu omandiõigust. Omalt poolt märgime ära, et Liivalaia VII kaevandamisloa muutmise taotlus on hetkel Keskkonnaameti menetluses pooleli. Meile teadaolevalt on kaevandaja Karjääri tee 4 ja Karjääri tee 8 ehitusõigusega oma kaevandamistegevuses hetkel arvestanud ja ehitusõiguse piiramist oma tegevusega ei plaani. Kuni keskkonnaloa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igapäev õigus esitada Keskkonnaametile põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid. Ettepanekuid ja vastuväiteid võib esitada suuliselt või kirjalikult e-posti aadressile info@keskkonnaamet.ee või postiaadressile Narva mnt 7a, 15172 Tallinn.</p>
36.	Jevgenia Pahhutši	<p>Arvamuses on välja toodud, et vaadates üldplaneeringu seletuskirja lk-l 57 olevat skeemi „Kergliiklusteede võrgustik“ jääb silma, et Viljandi mnt tee lõik eespool nimetatud Kirdalu ristmikust Tõdvani Tallinna poole minnes ei ole kergliiklusteede võrgustikuga kaetud. Ettepanek on nimetatud teelõik lisada kergliiklusteede võrgustikku. Kiri 06.05.2021</p>	<p>Perspektiivne kergliiklustee lisatakse skeemkaardile, põhikaartidele on see kergliiklustee juba märgitud.</p>
37.	Kardon Kõiv (Linsi MTÜ)	<p>Ettepanek on muuta Juuliku kinnistu maa otstarvet selliselt, et sellel saaks püstitada vaid büroohooneid, mitte kavandada antud maa-ala tootmis- ja logistikakeskuse jaoks. Kiri 06.05.2021</p>	<p>Antud piirkonnas on tehtud mitmeid ettepanekuid ning seoses sellega, sh Teie arvamusest lähtuvalt oleme muutnud osaliselt piirkonnas planeeritud maakasutust ning planeeringulahendust.</p> <p>Juuliku kinnistu lõuna- ja idaküljel, alal, mis piirneb elamumaadega, kavandame täiendavalt pere- ja ridaelamumaad. Juuliku-Tabasalu tee ja Tallinna</p>

			ringteega külgnevatel aladel, samuti Juula, Liia ja osaliselt Augusti kinnistu kavandatakse äri- ja tootmismaa juhtotstarbega. Olemasolevate ja planeeritavate elamumaade ning äri- ja tootmismaaade vahele nähakse ette vähemalt 30 m laiune haljastatud puhverala. Juuliku-Tabasalu tee ja planeeritava elamuala vahele kavandatakse minimaalselt 50 m puhverala. Säilitatakse maksimaalselt Juuliku kinnistul asuv metsatukk.
38.	Elisabeth Rähn (OÜ Valga Puu)	Ettepanek on rohevõrgustiku aladel mitte seada metsamajandamise piirangu raierahu pidamise kohustust 15. märtsist kuni 31. augustini.	Arvestame Teie ettepanekuga ja eemaldame üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.4. „Roheline võrgustik“ sätestatud metsamajandamise piirangu pidada raierahu 15. märtsist kuni 31. augustini. Lähtume riigi poolt sätestatud põhimõttest pidada riigimetsas üldist raierahu vahemikus 15. aprillist kuni 15. juunini. Ornitoloogiaühing soovib, et raierahu kestaks kuu aega pikemalt ehk 15. juulini. Juhinduda tuleb ka Keskkonnaministeeriumi soovitustest ja juhendmaterjalidest erametsaomanikele kevadsuviste raiete ajal metsas toimetamiseks.
39.	Ainar Haavistu (Colliers International)	Ettepanek on määrata järgmised kinnistud ärimaadeks: 71801:001:1268 (osa mis ei jää rohelise võrgustiku koridori ja elamumaa alla), 71801:001:0332, 71801:001:0259 (osa mis ei jää rohelise võrgustiku koridori ja elamumaa alla), 71801:001:1748, 71801:003:1053, 71801:003:1058, 71901:001:0004, 71901:001:0003, 71801:003:0541, 71901:001:0001, 71801:003:0817 (osa mis ei jää rohelise võrgustiku koridori ja elamumaa alla), 71801:003:0110 (osa mis ei jää rohelise võrgustiku koridori ja elamumaa alla), 71801:003:0362, 71801:001:2045, 71801:003:0953, 71801:003:0576, 71801:003:0156. Kiri 07.05.2021	Saku vald nõustub ettepanekuga osaliselt ning kavandab maakasutust järgmiselt: Mariavälja, 71801:001:1268 – väärtuslik põllumaa. Väärtusliku põllumajandusmaa määramisel on aluseks Harju maakonnaplaneering 2030+. Harju maakonnaplaneering on lähtudes planeerimisseadusest kõrgemal seisev planeering kui valla üldplaneering ning valla üldplaneeringuga maakonnaplaneeringus määratud kasutusotstarvete muutmine ei ole lubatud. Ettepanekuga ei arvestata. Juuliku-Tabasalu tee, 71801:001:0332 – tegemist on osaliselt transpordimaaks planeeritud maaga ning osaliselt väärtusliku põllumaaga. Ettepanekuga ei arvestata.

			<p>Veermani, 71801:001:0259 – väärtuslik põllumaa. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Ussiaugu, 71801:001:1748 – sarnane ettepanek on tulnud ka kinnistu omanikult. Ettepanekuga on arvestatud ning omanikku sellest teavitatakse.</p> <p>Linumäe, 71801:003:1053 – sarnane ettepanek on tulnud ka kinnistu omanikult. Ettepanekuga on arvestatud ning omanikku sellest teavitatakse.</p> <p>Kanama liivahoidla, 71801:003:1058 – ettepanekuga on arvestatud, munitsipaalomand.</p> <p>Rehekoja, 71901:001:0004 - kinnistu planeeritakse jätta puhvriks maantee ja võimaliku ärimaa ning elamumaade vahele, et säilitada elukeskkond. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Rehepapi, 71901:001:0003 - kinnistu planeeritakse jätta puhvriks maantee ja võimaliku ärimaa ning elamumaade vahele, et säilitada elukeskkond. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Suurevälja, 71801:003:0541 - kinnistu planeeritakse jätta puhvriks maantee ja võimaliku ärimaa ning elamumaade vahele, et säilitada elukeskkond. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Rehepaja, 71901:001:0001 – elamualaga piirnev ala ning samuti ei ole võimalik tagada ärimaale sobivat juurdepääsuteed (Mõisavahe teele täiendavat koormust kavandada ei ole asjakohane). Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Saare, 71801:003:0817 – elamualaga piirnev ala ning samuti ei ole võimalik tagada ärimaale sobivat juurdepääsuteed (Mõisavahe teele täiendavat koormust kavandada ei ole asjakohane). Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Keilase, 71801:003:0110 – oluliselt elamualaga piirnev ala ning samuti ei ole võimalik tagada ärimaale sobivat</p>
--	--	--	--

			<p>juurdepääsuteed (Mõisavahe teele täiendavat koormust kavandada ei ole asjakohane). Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Juuliku tee 10 // Soomre, 71801:003:0362 – tiheasutusala laiendamine ei ole põhjendatud, säilitada Saku vallale iseloomulik asustusmuster. Maa on võimalik täiendavalt hoonestada lähtudes hajaasustuse tingimustest. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Markuse 71801:001:2045 – tiheasutusala laiendamine ei ole mõistlik, ala piirneb ka suures ulatuses hajaasustuse tingimustel kavandatud üksikelamutega. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Mihkli 71801:003:0953 - väärtuslik põllumaa. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <p>Viktoria 71801:003:0576 – on eelnevalt osaliselt kavandatud äri- ja tootmiskaaks.</p> <p>Suurekivi 71801:003:0156 – on eelnevalt kavandatud äri- ja tootmiskaaks.</p>
40.	Mart Prikk, Tiit Kuusk, Uku Lember, esindaja Priit Kala (Palladium Advokaadibüroo OÜ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ettepanek: <u>eemaldada</u> ÜP eelnõu seletuskirja p-i 4.9. <u>haljasala ja parkmetsa maakasutuse juhtotstarbega maa-ala</u> selgitusest ja ehitustingimustest selle viimane lause „<u>Erandjuhul on lubatud parklate rajamine.</u>“ 2. Ettepanek: <u>lisada</u> ÜP eelnõu seletuskirja 4. ptk-i <u>selgitus ja ehitustingimused liikluse ja liiklust korraldava ehitise maakasutuse juhtotstarbega maa-ala kohta.</u> 3. Ettepanek: muuta ÜP eelnõu maakasutusplaani selliselt, et <u>kogu Kingu kõrvalala määratakse haljasala ja parkmetsa maakasutuse juhtotstarbega maa-alaks</u> (tähistada ÜP eelnõu maakasutusplaani roheline värv ja lühendiga HM), st ka Kingu kõrvalala see osa, mis hetkel on ÜP eelnõu maakasutusplaani planeeritud määrata liikluse ja 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Üldisest reeglist erandi tegemine toimub põhjendatud juhul ja igakordse kaalutusotsuse alusel. Põhjendatud vajaduse ja läbimõeldud lahenduse korral ei ole parkimiskohtade rajamine haljasalade arvelt elukeskkonda kahjustav tegevus. Suunatud tegevus aitab parema keskkonna loomisele, sh muuhulgas vajadusel lahendada parkimiskohtade nappust. Ettepanekuga ei arvestata. 2. Vastavalt PlanS § 75 lõikele 1 punktile 1 lahendatakse üldplaneeringuga transpordivõrgustiku üldised asukohad ja määratakse nendest tekkivad kitsendused. Saku valla üldplaneeringuga on määratud transpordivõrgustiku põhimõttelised asukohad ja tekkivad kitsendused, sh ehitustingimused (vt maakasutusplaan ja ptk 5.10) üldplaneeringu täpsusastmele kohaselt. Täpsed

		<p>liiklust korraldava ehitise maakasutuse juhtotstarbega maa-alaks (ehk hetkel tähistatud ÜP eelnõu maakasutusplaani halli värvi ja lühendiga LL).</p>	<p>taristu asukohad ja lahendused määratakse detailplaneeringu või projektiga. Samuti märgime, et transpordivõrgustikust tekkivate kitsendustega on arvestatud juba maakasutust planeerides. Suuremate riigiteede äärde ei ole planeeritud müra- ja saastetundlike hooneid ja/või alasid ning antud vahekaugused, millega tuleb arvestada uute elamupiirkondade planeerimisel suurema liiklussagedusega riigiteede äärde (lähtuda KSH poolt antud soovituslikud leevendusmeetmed ja vahekaugused, mis on toodud peatükis 6 „Müra“), määratud kaitsehaljastuse vajadus jne.</p> <p>3. Saku Vallavalitsus jääb varasema seisukoha juurde, et parkimiskohtade täiendav rajamine Saku-Tõdva maantee äärde on vajalik. Saku-Tõdva maantee on üks aleviku peatänavatest, mis teenindab nii kohalikku kui läbivat liiklust. Liiklussagedus Saku alevikus on suurim just Saku-Tõdva maanteel (riigitee nr 11342), lõigul Tallinna maantee (Tallinn-Saku mnt) - Tiigi tänav. Transpordiameti andmetel oli liiklussagedus 2020 aastal nimetatud lõigul 10233 autot ööpäevas, vt https://www.mnt.ee/et/tee/liiklussagedus. Rajatav parkla on avalikuks kasutamiseks, teenindab aleviku külastajaid ja leevendab parkimisega seotud probleeme piirkonnas. Parkla rajamise järgselt valdav osa haljasalast säilib, samuti säilib ligikaudu 30 meetri laiune puhvertsoon olemasolevate elamukruntide ja parkla vahel. Täpsem analüüs on läbitud ja saanud ka rahandusministeeriumi heakskiidu Lepiku detailplaneeringu menetlemise käigus.</p>
41.	Vello Kunman (Silikaat Grupp)	<p>Ei nõustu üldplaneeringu lahendusega, kuna kohati piirab lahendus ebaproportsionaalselt suurel määral</p>	<p>1. Teedevõrgu paiknemine lähtub Transpordiameti soovitud lahendusest. Parima lahenduse leidmiseks</p>

	<p>AS, Silikaat AS, Valtsnepi OÜ) Key Kunman (Key OÜ, Valtsnepi OÜ)</p>	<p>eraomandi kasutamise õigusi ning kindlasti on võimalik leida avaliku ruumi kujundamise kvaliteedi ja eraomandi koormamise aspektide vahel proportsionaalsem kõiki osapooli rahuldav lahendus. Toodud on seisukohad ja kaalutlused, mis on seotud perspektiivse 15 Tallinn-Rapla-Türi riigiteega, esitatud on ettepanekud maakasutuse ja maakasutuse juhtotstarvete kohta.</p> <ol style="list-style-type: none"> Valtsnepi piirkond Tagadi külas, kinnistud Valtsnepi (kat.tun. 71814:001:0234) ja Traksi-Kõrtsi (kat.tun. 71814:001:0367). Piirkonda on planeeritud uus ristmik ja teedevõrk. See lahendus likvideerib senise juurdepääsu Valtsnepi hoonestusele, kergtee suunatakse hoonete vahele. Ettepanek on võtta ühendust leidmaks koostöös optimaalsem lahendus. Eesnõmme piirkond Tagadi külas, kinnistud Mustika (kat.tun. 71814:001:0053 ja 71814:001:0054), Kustase (kat.tun. 71814:001:0293), Saki (kat.tun. 71814:001:0179), Roonurme (kat.tun. 71814:001:0385), Kõrvenurga (kat.tun. 71814:001:0386), Lõuka (kat.tun. 71814:001:0258), Lätte (kat.tun. 71814:001:0257), Loitsu (kat.tun. 71814:001:0256), Ehte (kat.tun. 71814:001:0255), Kurepõllu (kat.tun. 71814:001:0254), Raadiku (kat.tun. 71814:001:0122), Eesnõmme (kat.tun. 71814:001:0253), Leopere (kat.tun. 71814:001:0610), Mändmetsa (kat.tun. 71814:001:0248), 	<p>kavandab Saku Vallavalitsus korraldada kohtumise Transpordiameti ja maaomanike vahel eeldatavalt käesoleva aasta augusti lõpus või septembri alguses. Arvestame ettepanekuga.</p> <ol style="list-style-type: none"> Väärtusliku põllumaa ulatused vaadatakse planeeringu koostamisel üle. Selle määramisel lähtutakse Põllumajandusuuringute Keskuse andmekogust, kusjuures märgime, et üldplaneeringu kehtivuse jooksul võib väärtusliku põllumaa ulatus muutuda lähtudes andmete muutumisest. <p>Teedevõrgu paiknemine lähtub Transpordiameti soovitud lahendusest. Parima lahenduse leidmiseks kavandab Saku Vallavalitsus korraldada kohtumise Transpordiameti ja maaomanike vahel eeldatavalt käesoleva aasta augusti lõpus või septembri alguses.</p> <p>Täiendavaid tiheasutusalasid vald antud piirkonda ette ei näe. Maatulundusmaale ei ole välistatud koorte treeningkeskuse ja ratsakeskuse rajamine. Ettepanekuga ei arvestata.</p> <ol style="list-style-type: none"> Teedevõrgu paiknemine lähtub Transpordiameti soovitud lahendusest. Parima lahenduse leidmiseks kavandab Saku Vallavalitsus korraldada kohtumise Transpordiameti ja maaomanike vahel eeldatavalt käesoleva aasta augusti lõpus või septembri alguses. Võimalikud uued või muudetavad teekoridorid määratakse üldplaneeringu kehtestamisel ning uute teede väljaehitamine on kavas eeldatavalt peale 2035 aastat. Sellest lähtudes ei ole antud piirkonna perspektiivne areng selge ning täiendavate tiheasustusalade määramine ei ole teedevõrgu võimaliku muutmise tõttu käesoleva üldplaneeringuga põhjendatud.
--	--	--	--

		<p>Murumetsa (kat.tun. 71814:001:0249), Loometsa (kat.tun. 71814:001:0251), Küüvitsa (kat.tun. 71814:001:0252). Ettepanek on Eesnõmme ja Raadiku kinnistutel eemaldada tähistus „väärtuslik põllumaa“.</p> <p>Teedevõrgu osas on piirkonda planeeritud uus ristmik Tallinn-Rapla-Türi teele ja seotud teedevõrk, mis on üldiselt arusaadav; kuid ei ole arusaadav, miks on uus trass läbi Saki kinnistu, ettepanek on võtta ühendust leidmaks optimaalne lahendus.</p> <p>Maakasutuse osas on ettepanek arvestada eesmärgiga rajada perspektiivis kinnistute Murumetsa, Mändmetsa, Loometsa, Eesnõmme, Leopere ja Küüvitsa territooriumile koerte treeningkeskus ning ratsakeskus, mistõttu sobilik maakasutuse juhtotstarve oleks kaubandus-, teenindus- ja büroohonete maa-ala (Ä).</p> <p>3. Saustinõmme küla eritasandilise ristmiku piirkond, kinnistud Kunmani (kat.tun. 71801:001:0366), Ruulipõllu (kat.tun. 71801:001:1496), Ruuli (kat.tun. 71801:001:1494). Piirkonda on kavandatud uus eritasandiline ristmik ja uus Tallinn-Rapla-Türi maantee trass. Soov on saada selgust, kuidas on kavandatud juurdepääs kõigile kinnistutele ja palutakse võtta ühendust, leidmaks teedevõrgu kujundamisel optimaalne lahendus. Ettepanek maakasutuse osas: arvestades logistiliselt soodsat asukohta teeme ettepaneku määrata eeltoodud kinnistutele planeeringuga maakasutuse juhtotstarbeks „kaubandus-, teenindus- ja büroohoone ning tootmis- ja laohoone</p>	<p>Saku Vallavalitsuse, Transpordiameti ning Tagadi piirkonna elanikega toimus kolmepoolne kohtumine 9. septembril 2021. Vello Kunman ega Key Kunman arutelul ei osalenud.</p>
--	--	---	--

42.	Krister Arusoo (MTÜ Saku valla metsa kaitseks)	<p>maa-ala“ (ÄT).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kõrge puhkeväärtusega riigimetsadena märkida ka Kiisa ja Metsanurme raudtee ülesõidu ja Kiisa aleviku vahelised riigimetsad. 2. Tammemäe tankla tagune on juba suures osas läbi raiutud, aga olemasoleva võiks siiski kaitse alla võtta, kuna ringteelt tuleva müra kaitseks palju võimalusi ei ole. Juhul, kui Juuliku-Saku ja ringtee vahel on veel mõni riigimaa metsatukk, siis sellega samamoodi. 3. Kõrge puhkeväärtusega riigimetsas oleks sobiv raieliik harvendus- ja sanitaarraie. Lageraie mitesobiv. 4. Asulate lähedastel KAH aladel peame sobivaks raie tüüpideks harvendus- ja sanitaarraieid. Ei luba lageraieid. 5. Raierahu piiritleme meie valla metsades 15. aprillist kuni 30. juunini. 6. Kergliiklusteede äärset (vahetult piirnevat) riigimetsa mingis ulatuses (vahemaa meetrites) mitte lageraiuda. See puudutab eriti Männikult Sakku suunduvat kergliiklusteed 7. Lisada rohealade võrgustikku ka Liivalaia III karjääri vastas olev maatükk, mis piirneb ka Männiku ja Talteri liivakarjääridega. Kaardil on metsa nimeks Viimsi metskond 253, Idapoolne lahustükk. See mets tuleks tingimata säilitada puhke- ja rannametsana. <p>Kirjad 26.05.2021 ja 31.05.2021.</p>	<p>Saku Vallavalitsuse, RMK ja MTÜ Saku valla metsa kaitseks osavõtul toimus 15. juunil 2021 arutelu metsa teemal.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Otsustati see ala KAH-alana üldplaneeringusse sisse jätta ja ühe hektari lageraie piirang ära jätta. See piirang lepatakse töö käigus kokku igakordselt või tehakse alade kohta täpsem raiekava. RMK arutab raiekava koostamisel selle teema läbi valla ja kogukonnaga. 2. Otsustati, et siin on vaja kokku leppida erimeetmes, KAH ala siin välja ei anna. Inimesi satub tegelikult siia harva. Oluline on, et puud jääks kasvama. Kui leitakse teine meede, siis see sobib ka MTÜle Saku Valla metsa kaitseks. 3. ja 4. Ühe hektari suuruse lageraie piirang on läbi räägitav, kuju osas antakse voli vallavalitsusele kaasa rääkida. 5. Otsustati KAH-aladel piiritleda raierahu 15. aprillist kuni 30. juunini. 6. ja 7. Ka Männikul kaevandusaladel, kus tuleb tagada puhverala kaevandustegevuse ja muude liiklejate vahel – see on läbiv teema praegu ja üldplaneeringu koostamisel püütakse selles osas eri ametiasutustega läbi rääkida.
43.	Märt Helmja (TÜ Energiaühistu)	<p>Kohaliku omavalitsuse üldplaneering peaks kajastama taastuvenergia (tuulepargid, päikesepargid) arendamisega seonduvat ja seetõttu palutakse end kaasata üldplaneeringu koostamise protsessi kui huvitatud osapool.</p>	<p>Arvestatakse sooviga olla kaasatud üldplaneeringu menetlusprotsessi ning TÜ Energiaühistu lisatakse üldplaneeringu kaasatavate nimekirja. Saku valla üldplaneeringu koostamine on jõudnud selle vastuvõtmise eelsesse etappi. TÜ Energiaühistul on</p>

		Kiri 06.07.2021	võimalik üldplaneeringu kohta arvamust avaldada siis, kui toimub üldplaneeringu avalik väljapanek. Üldplaneeringu avaliku väljapaneku toimumise ajast ja kohast teavitame kirjalikult.
--	--	-----------------	--